

Zena in dom

LETO VIII

JUNIJ 1937

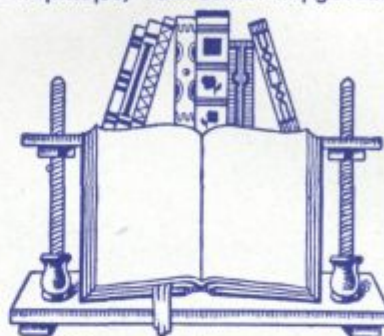
ŠTEV. 6

DR. OETKER - ju zaupanje daruj,
z njegovo pomočjo si srečo kuji

Najlepši okras sobe je knjižna omara

z lepo in okusno vezanimi knjigami. — Lepo vezavo, od preprcste do najfinejše, Vam oskrbi knjigovoznica

JOŽE ŽABJEK

LJUBLJANA, DALMATINOVA ULICA STEV. 10

Telefon 24-87

Izdelava vsakovrstnih trgovskih knjig po naročilu, kakor tudi vseh drugih v to stroko spadajočih del. Lastni črtni stroj.

Vsem, ki se hočejo dobro odpočiti, na znanje, da je na žimnicah iz Masterlove žime najslajše spanje.

Predilnica za žimo

VILKO MASTERL

Stražišče pri Kranju

Zahtevajte brezplačne vzorce in ponudbe.

Z A G R E B

**TA VARSTVENA ZNAMKA
NA STEKLENICI**

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN OKEN PRIZNANO NAJBOLJŠE SREDSTVO

Sidel

katero vsled kemičnih sestavin vse te predmete **ČISTI, POLIRA, OHRANI, DESINFICIRA**

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

ZA MAMICO

lep praktičen voziček in za očka odlično kolo.

Oboje dobite pri nas za majhen denar in proti ugodnim plačilnim pogojem.

Šivalni stroji — kolesa — otroški

vozički. Naročnice popust.

S. REBOLJ & DRUG

LJUBLJANA, Gosposvetska cesta šte. 13, Kollzei.

Brezskrbni dnevi po Sredozemskem morju, na
luksuznem parniku

„KRALJICA MARIJA“

Pet zabavnih potovanj:

od 28. junija do 16. julija cene od **5.000** din
od 17. julija do 3. avgusta „ „ **4.300** „
od 5. do 24. avgusta „ „ **6.000** „
od 15. septembra do 6. oktobra „ „ **6.000** „
od 8. do 21. oktobra „ „ **3.500** „

Trst, Benetke, Dalmacija, Grčija, Grško otočje, Rodos,
Carigrad, Sirija, Ciper, Palestina, Egipt, Capri, Napoli,
Tripolis, Sicilija, Smirna, Malta, Ajaccio, Monte Carlo itd.

Informacije in prospekti:

Jugoslavenski Lloyd a. d.

Zagreb, Gundulićeva ulica št. 3, in vsi vodilni
potovalni uradi.

Novi na zraku prevetreni puder

**Presenetljiva iznajdba
pariškega kemika za
kozmetiko**

Puder desetkrat finejši in lažji, kakor je
bilo doslej sploh mogoče misliti. Samo pu-
der, ki je lahak kakor pero, je odbran za
uporabo. To je presenetljiv nov način pro-
izvajanja, ki ga je iznašel neki pariški kemik
in ki ga sedaj izvaja Tokalon.

Zaradi tega se puder Tokalon tako gladko
in enakomerno oprime lica, pokrivajoč kožo
s tankim, nevidnim ovojem lepote. Rezultat
tega je popolna naravna lepota, tako raz-
lična od staromodnih težkih pudrov, ki so
dajali samo videz olepšanja. Poleg tega vse-
buje puder Tokalon tudi smetanovo peno,
zaradi katere se obdrži na licu osem ur.
Tudi v najtoplejši restavraciji se ni treba
pudrati, če uporabljate puder Tokalon. Ob
koncu dolgih plesnih večerov bo ostala Vaša
polt še vedno sveža in brez vsakega bleska.

Mali praktik.

Učiteljica pripoveduje otrokom znano pravljico «Mizica,
pogrni se!» ter na koncu vpraša:

«Kaj pa bi vi storili, ko bi imeli takšno mizico?»

Prvi se oglasi Jurček:

«Prosim, jaz bi odprl restavracijo!»

Otroška.

«Kaj pa rišeš, Emica?»

«Kozo na travniku.»

«Kje pa je trava?»

«Kozja je vso pojedla.»

«In kje je koza?»

«Ali misliš da bo ostala, če ni več trave?»

Dobrna pri Celju je odlično zdravilišče za srčne, živčne in
ženske bolezni.

V posezoni 20 dnevno zdravljenje od Din 1.100.— do Din 1.650.—

Prospekti na zahtevo!

Z denarjem ne zna gospodariti.

Imam sina. Dober fant je, priden in zmožen, samo z denarjem ne zna gospodariti. Dasi prav dobro zasluži, mu od tega zaslužka vendar prav nič ne ostane. Vse do zadnjega dinarja potroši, da sam ne ve kdaj in zakaj. Za nujne in res potrebne reči mu pa skoraj vedno zmanjka. Moj mož se zaradi tega silno razburja. Že davno je fantu zagrozil, da ga pošlje z doma, da se med tujini ljudmi privadi samostojnemu življenju. Obrnil se je na nekega prijatelja, ki živi v zelo oddaljenem mestu. In ta mu je sedaj odpisal, da je pripravljen vzeti najinega sina v službo. Ves čas sem upala, da vendarle ne pride do tega, da bi šel sin od doma. Bojim se, da to ne bo dobro zanj. Ali bi ne bilo bolje, da ga čimdalje zadržimo doma in vplivamo nanj, da se te razsipnosti odvadi?

Odgovor: Če Vaš sin res že «dobro zasluži», najbrže tudi ni več prav mlad. In če ga v vseh teh letih niste naučili pravilno ceniti denar, Vam bo to sedaj, ko je že skoraj odrasel, še toliko težje uspelo. V tujini pa, kjer ne bo mame, ki bi mu, kadar bo suh, na skrivnem stisnila v roko «kovača», dva, ali pa celo tri, bo pa to skrivnost kaj hitro razumel. Ker ste mu v svoji preveliki ljubezni menda odvzeli vso skrb za obutev, za perilo in še za marsikaj drugega, se bo šele v tujini zavedel, da čevljar ne popravi čevljev zastoj, da je treba tudi perici plačati, če hoče, da mu opere srajco in ostalo perilo, potem pa še gospodinji, da mu zlika hlače in zakrpa nogavice, da se torej brez denarja ne da nič narediti. In takrat bo, verjemite, spoznal vrednost denarja in se ga naučil ceniti.

39 proti 28.

Skoraj osem let bo, odkar sva se spoznala. V začetku najinega znanja je večkrat govoril, da bi se poročila. Jaz pa se nisem mogla odločiti, bala sem se najine starostne razlike. Danes je meni 39 let, on jih bo pa 28. Pristavila bi še, da jih kažem veliko manj in da me ima le redkokdo za starejšo od njega.

V zadnjem času pa opažam, da se med njim in nekim 20letnim dekletom, rahlo sicer še in komaj vidno, budi ljubezen.

Strahno trpim. In nemogoče se mi zdi življenje brez vsega tistega, kar mi je bila do sedaj mojega življenja edina in najlepša vsebina.

Vem, da bi mi bilo treba reči le besedo, pa bi me vzel za ženo — tudi zdaj še. Vem pa tudi, da se nikdar ne bom mogla ubraniti misli, da me je vzel le iz hvalečnosti ali prav za prav iz čuta odgovornosti in dolžnosti. In nekako podzavestno slutim, da bi najin zakon ne bil v srečo ne meni in ne njemu. A kako naj si vbodoče uredim življenje, da ga bo vredno živeti? **Obupana.**

Odgovor: Močni morate biti, to je prvi pogoj. Gledati morate na vso zadevo tako, kakršna je v resnici. Ne delajte si iluzij in ne gradite bodočnosti na trhli podlagi svoje samo navidezne mladosti! In ne pozabite, da 39letna žena pač nikdar ne more biti možu, ki je celih 11 let mlajši od nje, to, kar bi mu moglo biti 20letno dekle. Prav nič ne dvomim, da bi Vaš obraz in Vaša postava res ne bila še vedno mladostna — a kdo ve, koliko časa bo to še trajalo? Ena sama bolezen, morda težak porod, nekaj tednov skrbi in dvomov o moževi ljubezni in zvestobi, in vsa Vaša svežost, vsa Vaša prožnost utegne čez noč miniti. In biti potem možu, še mlademu in krepkemu, bolehnata, starikava žena, to naj bi bila sreča, za katero hočete tekmoovati z drugo, ki je še mlada in živahna?

Zastaviti vse sile, da vzbudite v njem in v vseh, ki Vaju poznajo, prepričanje, da ste kakor on tudi Vi spoznali, da vendarle nista drug za drugega, je najboljšje, kar morete storiti, da se obvarujete nadaljnjih razočaranj in še večjega trpljenja.

In zakaj bi morali svojo srečo iskati prav pri toliko mlajšem?

Poročila bi se rada.

Imam 29 let in bi se rada poročila. Toda vkljub svojemu spodobnemu vedenju in svoji pridnosti se ne morem. To pa zato ne, ker sem sirota. Najtežje pa mi je tedaj, kadar mi moji sorodniki očitajo, da me nihče ne mara, in me strašijo, da se sploh nikoli ne bom poročila.

Prosim Vas, ali mi morete svetovati, kako bi dobila moža, ki bi me vzel za ženo, čeprav sem sirota.

Prosim lepo, odgovorite mi!

Zalostna N. N.

Odgovor: Očitkov svojih sorodnikov si nič preveč ne ženite k srcu! Dandanes so pač take razmere, da je mnogo devetindvajsetletnic še brez ženina in moža. Pa ne samo revnih deklet, ampak tudi premožnejših. Tega pa niso kriva dekleta, ampak sedanje težke razmere, zaradi katerih se moški toliko težje in toliko kasneje dokoplje do službe, ki bi mu nudila toliko, da bi poleg sbe lahko preživljal tudi še ženo in otroke.

Kadar se Vas torej Vaši sorodniki spet lotijo, jim to kar lepo razložite. Prav gotovo

Vaša kava je boljše in cenejša s Praviim Franckom

bodo uvideli krivičnost in neupravičenost svojih očitkov in jih vbodoče tudi opustili. V splošnem pa se zaradi vsega tega nič preveč ne razburjajte. Čim manj si boste grenili življenje, tem bolje bo za Vas. Z otožnostjo in z objokanimi očmi se moški ne osvajajo in ženini ne pridobivajo. Vršite vestno in natančno svoje delo, pa najbi bo to že kakršnokoli; glejte, da ste vedno čedno in čisto oblečeni in skrbno počesani. Bodite vljudni in postrežljivi proti vsakomur pa zrite z vedrimi očmi v bodočnost! Potem najbrže tudi Vi ne boste več dolgo ostali sami!

Poročile so se naročnice: gospodična Cilka Petkovškova z gospodom Janezom Ferlanom iz Gorenje vasi, gospodična Malči Podsedensčkova z gospodom Joškom Kozarjem iz Smarij, gospodična Mimica Reiteričeva z gospodom Antonom Uršičem, gostilničarjem iz Prelog, gospodična Marica Šimunčičeva z gospodom Savom Katalinom, pešad. narednikom iz Celja, gospodična Marija Štupicova z gospodom Antonom Poberajem, žand. narednikom iz Globne pri Gorici, in gospodična Fani Zwicklova z gospodom Franjom Tarkušem, šefom postaje z Drenovega griča. Iskreno čestitamo!

Nivea-creme varuje Vašo kožo

Ne slabo vreme, ne domača opravila ne morejo škodovati koži, če jo negujete z Niveo. To svojo lastnost, ki kožo varuje in hkrati olepšava, ima Nivea zahvaliti Euceritu, ki ga ima v sebi in ki nadomešča naravno maščobo kože. Zato je tudi Nivea nekaj čisto posebnega in se ne da z ničimer drugim nadomestiti. Vaša koža potrebuje Niveo, da ostane mladostna in lepa.

Jugoslov. P. Beiersdorf & Co. d. o. j., Maribor.

Skrbite malo več za svoje zobe!

Na notranji strani zob se tvori nevarni zobni kamen, kateri lahko tudi najbolj zdrave zobe razmaja, tako da končno izpadejo. Ni vsaka zobna pasta dobra, da Vas obvaruje te nevarnosti.

Skrbite torej malo več za svoje zobe - uporabljajte Sargov Kalodont! V Jugoslaviji vsebuje samo Sargov Kalodont sulforicin-oleat dra Bräunlich, ki odpravlja polagoma zobni kamen in prepreči njegovo ponovno tvorjenje.

SARGOV

KALODONT

proti
zobnemu
kamnu

★ Prijetno poživilo: Kalodont voda za usta! Koncentrirane sestavine, izborno razkuževalno sredstvo, varčna v uporabi.

Izrežite ta kupon in ga pošljite nalepljenega na dopisnico s svojim naslovom, pa dobite brezplačen vzorec! Označite barvo pudra!

Sen vsake ženske!

Popolna lepota, ki jo lahko dosežete s preparati najbolj znane francoske tvornice PARFUMS FORVIL, PARIS. Poudar, Eau de Cologne, Rouge za obraz in neprekosljiva krema.

FORVIL

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Zagreb, Barona Jelačića 3

Tudi po malenkostih spoznaš olikanega človeka

Dobro vzgojen človek gleda, kolikor more, na svojo zunanost. S tem nikakor ni rečeno, da mora biti oblečen po najnovejši modi, vsakemu vremenu in vsaki priliki primerno itd. S skromnimi sredstvi prav tako dosežeš prikupno zunanost. Predvsem je važno, da si zmerom čedno počesana, da ti ne visijo lasje v oči, da imaš zmerom čiste roke in čiste nohte in da je tvoja obleka snažna. Če nosiš za okras obleki bel ovratnik, naj bo ovratnik res bel in lepo zlikan. Čevlji naj bodo zmerom lepo očiščeni. Z umazanimi čevlji ne smemo stopiti v tuje stanovanje.

Olikan človek hodí mirno, ne teče za cestno železnico, ki mu je pred nosom ušla, ne govori s prijateljem kar čez cesto, ne dela v kinu in v gledališču glasnih opazk in ne mara nikjer zbuditi pozornosti. Dobro vzgojen človek je v javnem življenju skromen. Nikoli se v družbi ne prepira in ne izziva prepira. Z natakariji, postreščki, s služkinjo in drugimi nižjimi uslužbenci je zmerom vljuden, nikoli ne govori z njimi v zadirčenem tonu.

Mlada dobro vzgojena dekleta in dobro vzgojeni fantje govorijo tiho in se

ogibajo izrazov iz predmestnega narečja. To velja posebno za mladino, ki se že udejstvuje v raznih športnih panogah. Ne misli, da si le tedaj dober smučar, planinec, plezalec, lovec itd., če glasno kričiš, če brezobzirno suvaš s komolci okoli sebe, kadar hočeš na postaji kupiti vozovnico, če rmeš pred starejšimi osebami v vlak in v cestno železnico! S takim vedenjem pokažeš samo, da si slabo vzgojen!

Dobro vzgojeni otroci naj bodo s svojimi starši in z vsemi starejšimi osebami zmerom vljudni in skromni. Starši, ki hočejo imeti ugled, pa naj ne karajo svojih otrok vpricho drugih ljudi.

Kakor materino mleko. Ali je prebava Vaših otrok v redu? Dajte jim vsak dan piti Ka-Abo. Ka-Aba uravnava prebavo in dovaja telesu snovi, ki so važne za razvoj. Ka-Aba vsebuje redilne soli kakor materino mleko in pospešuje rast Vaših otrok. V Ka-Abi je tropično solnce!

Lepotna nega, kakršna bi morala biti. Poglavita naloga lepote nege je, da varuje kožo vremenskih vplivov in poškodb. Najhujši sovražnik kože je mestni prah. Zato je naša prva dolžnost, da kožo temeljito čistimo. Scherkova voda za obraz je najboljši in najpreprostejši pomoček, s katerim kožo res očistimo, kakor je treba. Scherkova voda prodre globoko v znojnice in posnemo s kože škodljivi prah, napravi kožo pastelno medlo in ji da očarljiv blesk.

Rože brez trnja — to zveni skoraj prelepo, da bi bilo resnično. Nismo navajeni uživati lepote življenja ravno tako netrnovito. Tako

vemo, da ima tudi kava, ki jo zelo ljubimo, svoje «trnje». Kaj niste še nikdar vprašali, ali ima kava, ki jo zelo ljubite, svojstvo tega «trnja», ki je njena slaba stran? Opazujte sami vpliv ze ene skodelice kave, ki jo popijete pred spanjem. Vi ne boste imeli miru, nervozni boste prebedeli cele ure in se premetavali na svojem ležišču, ker... ker ima ravno kava to slabo stran. Kava vsebuje 1 do 2% strupa, škodljivega za srce in živce — kofeina, snovi brez vonja in okusa, ki draži in krati spanje ter povzroča utripanje srca, tresenje rok, želodčne težkoče in splošno nervoznost. In kakor v marsičem, tako je uspelo znanosti, da je tudi tu naravo popravila in nedostatek odstranila, ne da bi kava izgubila vse dobre lastnosti okusa. Znanosti in tehniki je uspelo, da sta iz kavnega zrna odstranili škodljivi kofein, vendar tako, da je kava popolnoma ohranila svoj okus in aromo. Nastala je kofeina prosta kava Hag, ki varuje srce in živce in ima popola okus in aromo kave. Užitek in zadovoljstvo Vam nudi kava Hag, ker so njeno mešanico (najboljše vrste kav centralne in južne Amerike) sestavili in pripravili strokovnjaki za najbolj razvajeni okus. Tako je kava Hag za Vas v pravem smislu besede «roža brez trnja», ona je kava Vašega srca, ki koristi Vašemu in Vaše obitelji zdravju. Pokusite kavo Hag in prepričali se boste, da je res tako! Kavo Hag piti pomeni ostati zdrav! Kava Hag varuje Vaše srce in živce!

Kdor mnogo sedi, trpi pogostokrat na neurejeni stolici. Dobro sredstvo za odvajanje je Darmol. Je dobrega okusa in deluje blago. Vzemite zato tudi Vi Darmol.

Ogl. reg. S. Br. 7008—15243/1936

En smehljaj - in ves čar je izginil

Nikoli ne bosti slišali za svojim hrbtom takih besed, če boste imeli doma Chlorodont. Chlorodont je zobna pasta, kakor si jo človek želi; čisti temeljito, ne da bi škodovala zobni sklenini; zoprna zobna prevlaka izgine že po kratki uporabi in njen prijetno osvežujoči okus cenijo vsi, ki uporabljajo Chlorodont. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

Lena in dom

Kaj je mati zagrešila, da za vedno izgubi otrohovo zaupanje, ona sama dostikrat ne ve. Zaveda se, da je grešila, toda v čem je grešila ne ve, dokler ji otroh, ko odrase, sam ne pove. Kako malo je treba, da otroh ne verjame več materi in da ji ne zaupa več, naj vam pokaže priidujoča zgodbiica iz resničnega življenja.

V hišici, kjer je stanoval mali štiriletni Branko, je bila tudi mesnica. Neki dan so hmetje prinesli mlade kozličke na prodaj in mesar je kupil tri in jih spravil v drovarnico Brankovih staršev. Branko je bil ves navdušen. Kozlički! Živi kozlički, in kar trije naenkrat! Ves zaverovan je stal pred drovarnico, vtikal svojo drobno ročico skozi letve in ljubeče božal mehketajoče živalce. Sam Bog si ga vedi, kdo mu je bil povedal, da bo mesar kozličke zaklal. Ogorčeno se je vpravil in zaklical vsakomur, ki je prišel v bližino drovarnice: „Nič ne bo mesar zaklal kozličkov. Jaz bom pazil nanje. Mesarja pa ne bom pustil sem!“ Ko se je mesarju zdelo, da bi bil čas primeren, da zaholje kozličke, se mu je Branko odločno postavil v bran. Brankova mamica je morala priti na pomoč, a tudi njej se ni posrečilo pomiriti in pregovoriti sinčka. Odločno je stal pred drovarnico in zatrjeval, da ne pusti kozličkov zaklati. Naposlod sta se mesar in mati dogovorila, kako bosta malega Branka uhanila. Mati je podarila Branku svetel dinar in mu velela, naj hitro skoči v trgovino po sladkorčke, češ da bo medtem ona pazila na kozličke. Branko jo je z zaupanjem pogledal, vzel dinar in hitro stekel na cesto proti trgovini.

Ko se je Branko vrnil iz trgovine, so že viseli pred drovarnico vsi trije kozlički zaklani — mrtvi! Kakor uhopan od groze je obstal, s strahom strmел v mrtve živalce, potem pa nenadoma bridko zajokal in zbežal prav na drugi konec vrta. Prvo razočaranje v življenju ga je vsega prevzelo. Tako majhnega in brezmočnega se je čutil. In zaradi teh nekaj sladkorčkov se je dal uhaniti! Vrgel je sladkorčke ob tla in glasno zaihtel. Vse materine besede ga niso mogle potolažiti. Odmikal se ji je, ko ga je hotela pobožati, očitajoče jo je pogledal in zaklipal: „Zakaj si obljubila, da boš pazila na kozličke, ko pa nisi!“

Ta dogodek v Brankovem življenju je bil odločilen za njegov poznejši odnos do matere. Nič več ji ni zaupal!

Otroška duša je nežna, in kdor si jo hoče osvojiti, mora imeti nežne, prenežne roke!

Uredništvo.

1937 ŠTEV. 6
JUNIJ
* LETO VIII *

Naročnice, ki še niso plačale naročnine za drugo četrtletje, prosimo, da jo še danes nakažejo. Položnica je priložena četrti številki.

Nadaljevanje knjige Agnes Günther: Dušica Rožamarija bo priložena prihodnji številki.

S L O V O

isto popoldne se ni lotila šivanja. Nedodelano obleko je vrgla na šivalni stroj in vse skupaj pokrila z rdečkastim prtom. Ves čas do večera je čistila stanovanje. To se pravi — svojo sobo, ki ji je bila hkratu za spalnico in kuhinjo. Pod že davnaj ni bil tako čisto pometen, niti najmanjše nitke bi ne bilo najti na deskah. Na stenah ni bilo pajčevine, ne prahu, šipe so se svetile. Le zasilnega ognjišča ni bilo mogoče skriti in zakajenih sten okoli njega. Pa to je bila le neznatna pega v primeri s čistoto bele postelje v kotu in mize, ki je bila pogrnjena kakor za svatbo.

Saj ni bilo nič posebnega, a zanjo, ki je naredila vse, kar je mogla, je bilo mnogo. Tedaj ji je bilo ostalo le še nekaj drobiža v torbici. Za ves denar, ki ga je imela, je bila kupila steklenico dragega vina, narezek in belega kruha, ki ga je visoko naložila v pleteno košarico. Še na cigarete ni bila pozabila, ne na cvetje; šopek rdečih nageljnov je silil iz pisane vaze.

Vse je bilo nared, tedaj je pogledala, ako še česa manjka. Ne. Le pribora se je malce sramovala. Vilice so bile prevelike, a noži tako zelo majhni. Tudi kozarca nista bila enakih oblik.

Potem se je umila, preoblekla si je tudi perilo. Nataknila si je domačo obleko z velikimi vzorci pisanih cvetic. Blago ceneno, a zaradi barv zelo učinkovito. Obleka je bila nova, le dvakrat prej si jo je bila že pomerila. Pred zrcalom, ki je bilo že napol oslepelo od vlage, si je uravnavala pričesko. Temni, ostrizeni lasje so ji togo padali na ramena. Pripenjala si jih je z zaponkami in si jih valovila, da bi izgubili togi izraz.

Če je bila s telesom, ki se ji je vitko pregibalo v pasu, sama pri sebi zadovoljna, ji je pogled na obraz kakor s tenko iglo prebodel srce. Bila je že v letih, ko si ni mogla več sproti izrvati vsakega sivega lasu. Zaman si je utirala čelo in lica, da bi izbrisala poteze staranja. Obraza ni mogla zakriti z obleko. Bilo je že nekaj let, odkar jo je vsak pogled v zrcalo zbolel kakor grenek očitek. Bilo je nespametno. Saj si ni imela česa očitati.

Bila je nared. Obšel jo je nemir, stopila je k oknu in pogledala na ulico. Medtem se je bilo že skoraj popolnoma znočilo. Dan je bil čemerren. S sivega neba je rosil droben, jesenski dež, mehčal cesto, se svetlikal na orumenelem listju platan. Predmestje je bilo kakor zagrnjeno v mračno občutje. Ljudje so hiteli po ulici, kakor da se jim kam mudi, in izginjali v daljavi.

Mretka je stopila od okna in obstala sredi sobe. Ni prižgala luči, četudi jo je bilo skoraj strah v mraku. Obljubil ji je, da pride ob sedmih. Morda se bo malce zakasnil, je dejal, a naj ga počaka.

Mretka ni imela ure, a je vedela, da ni še sedma. Čemu se torej razburja?

Ves čas je bila prepričana, da gotovo pride; bala se je celo, da pride prezgodaj, ko še ne bo vse nared. Tedaj pa jo je nenadoma obšla neka mračna slutnja. Ne zaradi spomina na to, da ga je nekoč, pred tremi tedni, zaman čakala. To je bilo že pozabljeno. Slutnja je izvirala iz skrivnostnih globin njene duše.

Z vzdihom je sedla na stolico, prekrižala roke in se zamislila...

Spoznala ga je bila v krčmi, kjer je šivala, tja je hodil na hrano. Doma je bil odnekod iz notranjosti države, govoril je posebno narečje, ki se mu je stežka privadila. Četudi je bil tri leta mlajši od nje, je bil na videz starejši. Široka lica so mu bila porasla, nosil je košat gm las, pogled mu je bil malce spolzek. Zvečer se je pomaknil k nji, srebal vino, kadil smradljivo cigaro in ji govoril na dušo. Besede so mu žuborele kakor voda v studencu, ni jih bilo konca.

Bila je že v letih, ko ni več pričakovala, da bi jo mogel kdo vzljubiti, tako bridko preizkušena, da je niti razočaranja niso več bolela. Dobro se je zavedala, da mu besede ne prihajajo iz srca, še glas mu je bil lažniv. Bog ve, koliko ženskam je že tako govoril. Pregarjal si je dolgčas; morda mu je bila potrebna kakor smradljiva cigara, nič več. Pa je bila le preveč ženska, da bi ji njegove besede ne bile laskale, prehudo je bila žejna ljubezni. Pravkar je bila prosta. Bilo ji je težko, da ni imela nikogar, na katerega bi bila mislila in se mu nasmihala med delom. Ni hotela vsakega, toda rada bi se bila oklenila prvega najboljšega. In ta «prvi najboljši» je bil tedaj Gavdencij; vdajala se mu je počasi, z drgetom, da bi imela občutek prave ljubezni, dokler se mu ni popolnoma vdala.

Prav nič si ni domišljala ne tedaj, ne pozneje, dobro je vedela, kaj zanj pomeni. Toda niti v najtajnejših mislih se ni mogla, ne hotela ponižati do vlačuge. Še v trenutkih, ko je od strasti gorela, je plavala v višini ženskih sanj, mu šepetala o večni ljubezni in o poroki. To je bila dolžna svoji duši, brez tega bi ji bilo do obupa.

O, kako nič je ni razumel, četudi je bil iz velikega mesta in se je pogosto posmehoval njeni preprostosti! Ni se zavedal, da si ona ljubezen le utvarja iz golega hrepenenja po nji, da z besedami pokriva svojo bedo in ponižanje. «Ali me ljubiš?» Nikoli ji ni odgovoril: «Da, večno, ne bom te pozabil», kakor si je tega želela. In ji ni obetal, da ji bo nekega dne pisal, da pride za njim v veliko mesto. In to bi bilo tako preprosto. Saj je vedela, da bi bilo vse skupaj le sladka laž, kakor njegove ljubeznive besede, a tako potrebno za njeno dušo. Živela je dvojno življenje, eno na znotraj, a drugo na zunaj. Notranje življenje je bilo zanjo važnejše. Gavdencij pa se je zbal njenih vročih objemov in besed, kakor da mu z njimi neke nadležne obveznosti legajo na pleča. Bolele so jo njegove osornosti, njegovo sramovanje pred tovariši. Stokrat se je naredila gluho in slepo.

Nekega dne odide. Nikoli več ga ne bo videla, za njim bo morda ostal le spomin. S to mislijo se je bila sprijaznila že s prvega početka in jo je komaj komaj bolela. Ne bi ga mogla zadržati. Le po slučaju je bila zvedela, da že odhaja. Ali se ne bo

za slovo vsaj za kratko urico pomudil pri nji? Da, obljubil ji je. Odbil ji je mnogo prošnja, te ji ni mogel odbiti.

Že naprej si je zamislila prizor, kako si bosta sedela nasproti, on bo jedel, pil, kadil, a ona ga bo gledala in se mu grenko nasmihala. Nič ne bo jokala, solze jo bodo dražile, a jih bo zadrževala, le nasmihala se mu bo. Potem ga bo vprašala, ali ji bo kaj pisal. V tistem trenutku ji ne bo mogel odreči. O večni ljubezni in o poroki bo rajši molčala. Nato se bosta zadnjič poljubila, Gavgencij bo tekkel po stopnicah, a ona bo stopila k oknu in mu pomahala z roko. Zunaj bo noč, deževalo bo; vse bo tako pretresljivo in lepo kakor v romanih, ki jih je kdaj brala. Od pričakovanja ji je drhtelo srce...

Misli so se ji pretrgale, privid je ugasnil; nenadoma se ji je zazdelo, da bo tudi za to osleparjena. V sobo je bila nalegla tema, medla svetloba luči z ulice je trepetala na steni. Pridržala je sapo in nepremično sede prisluhnila korakom. On je! Ne, koraki so šli mimo in se oddaljili. Dvakrat se ji je zazdelo, da je že na stopnicah, na hodniku, napeto se je zazrla v vrata. Nič. Motila se je.

Prižgala je luč. Zdaj gotovo pride, si je mislila. Če bi videl temo v oknu, bi si lahko mislil, da je ni doma, in bi šel mimo... Koliko časa je sedela zatopljena v misli? Ni vedela. Ura je gotovo že sedma in čez... Ne bo ga. Obšla jo je tako razločna slutnja, da jo je bridko stisnilo za srce.

Dvignila se je. Jutri zarana se odpelje. Ni si mogla misliti, da je ta zadnji večer pozabil nanjo, jo varal s svojo obljubo. Kaj se mu je zgodilo? Nekaj se mu je zgodilo. Obšla jo je materinska skrb zanj, da ni mogla več prestajati na mestu. Morala se je prepričati.

Ni se utegnila preobleči za ulico, oblekla si je plašč in vzela dežnik. Ko je bila na blatni cesti, se je nenadoma pomirila. Hodila je počasneje, kakor da pobira misli. Zakaj je tako nestrpna? Saj še pride. Ta poslednji večer so ga zadržali tovariši v krčmi. Saj to je slutil, zato ji je rekel: «Morda pozneje; čakaj!» Kako je neumna! Zbala se je, da bo morda medtem prišel po drugi strani; ker je ne bo našel, bo odšel. Na mestu se je hotela vrniti. Krčma je bila že blizu, tekla je dalje. Saj se bo zamudila le za nekaj minut...

Krčma «Pri treh ribah» je stala v ozki, vijugasti ulici in molela izvesek na cesto. Ko se je ozrla po pivski izbi, jo je mrzlo spreletelo do mozga. Bila je prazna, kakor le redko ob tisti uri. Pri eni izmed miz so sedeli štirje kvartopirci, a pri drugi je brkat dolgin kinkal nad merico vina. Okrenila se je do krčmarice, ki je stala ob ognjišču za leseno pregrado.

«Ali ni tu Gavgencija?» je vprašala. «Ali ga nocoj ni bilo?»

Krčmarica se je ozrla čez ramo in dalje mešala v kozici.

«Ni ga bilo», je odgovorila leno. «Plačal je račun. Že opoldne je plačal in se poslovil.»

«Kje pa je zdaj?»

«Draga moja, tega pa ne vem. Ni mi povedal.»

Mretka je stala kakor izgubljena. Kaj naj še vpraša? Kaj naj stori? Predramile so jo posmehljive oči dolgina, da je stopila na cesto.

Obstala je v blatu in vsa zmedena pozabila razpeti dežnik. Ozrla se je po ulici, nato zopet na

krčmo; za oknom se je premikala senca dolgina. Le polagoma so se ji jasnile misli. Moj Bog, kaj dela! Tu stoji, a medtem jo Gavgencij išče doma. Odšel bo. Za vedno se bosta zgrešila.

Naglo je stopila po ulici. Tedaj se je senca za oknom dvignila in stopila na prag.

«Mretka!»

Zdrznila se je in se ozrla. Četudi se ji je mudilo, se je vendar vrnila.

«Kaj je?»

«Če bi rada vedela, kje je Gavgencij — odpeljal se je...»

Dolgina je pozorno pogledala v obraz; še zmeraj se je porogljivo smehljal, a ni kazalo, da bi lagal. Od presenečenja ji je jemalo sapo.

«Kako — odpeljal? Saj mi je bil obljubil... da prej... pride k meni...»

«Obljubil?» se je oni kratko zasmeljal. «Tako ti je rekel, da bi ne hodila za njim na postajo. Bal se je solz in škandala. Prehudo si tiščala vanj.»

Mretka je čutila, kako vse pleše okoli nje — krčma, dolgin in luči na ulici. Ali ga nazadnje res ljubi? Trajalo je dve dolgi minuti, da se je zopet zbrala.

«Kdaj se je odpeljal?»

«Zdaj. Z večernim vlakom. Pravkar je odšel na postajo.»

«Koliko je ura?»

«Pol osme. Kaka minuta manj.»

Da, lagal je, zvito lagal. Vse se je ujemalo. Lagal je, da bi ga čakala dolgo v noč, a on bi ji medtem brez slovesa ubežal. Bilo je podlo, a se je tega komaj zavedala, ni mu mogla očitati. Saj ji ni bilo zanj. Poznala ga je, ni je mogel razočarati. Ranjene so bile blažene sanje, na katere je opirala dušo.

«Zdaj lovi tička, lovi ga! Mene pa nisi marala.»

Besede je ujela le s koncem zavesti, že je tekla po ulici. Morda ga še ujame. Ozirala se je, da bi zagledala kako kočijo. Spomnila se je, da nima denarja. Po samotnih, neobljudenih ulicah je tekla. Blato ji je škropilo do kolen, od strani ji je dež pršel v obraz.

Upehana, vsa znojna je prišla na postajo. Vlak je še vedno čakal. S poslednjim drobižem si je kupila peronski listek. Trikrat je tekla gor in dol ob vlaku, gledala v okna, ni ga zagledala. Že je obupala, ko je iz nekega kupeja zaslišala njegov glas.

«Gavgencij!»

Trikrat ga je poklicala, preden se je prikazal ob oknu. Pomračil se je za trenutek, a nato ji je s kislim nasmehom pomolil roko.

«Kaj pa ti?»

«Prišla sem, ker te ni bilo.»

«Veš, nisem mogel priti, ker se že nocoj odpeljem. Saj razumeš, ne? Zaradi družbe. Res, jutri zarana sem se nameraval odpeljati, a moji tovariši...»

Umolknil je, kakor da mu je nerodno, četudi se je drzno smehljal. Lagal je. Mretka je dobro vedela, da je lagal. Toda bilo ji je stokrat ljubše, kakor da je govoril surovo resnico. Na njegovo laž je zopet lahko zgradila del svoje samoprevare.

«Čakala sem te. Vse je bilo pripravljeno.»

«Žal mi je. Nisem mogel. Res ne.»

Glas mu je bil izredno mehek in prijazen. Bal se je je; dobro mu je delo, da je tako mirna.

Tam je stala, na peronu, z dežnikom pod pazduho, sklonjena vznak, in mu gledala v obraz. Prsi so ji

bile polne tesnobe, oči so jo pekle, a vendar se je smehljala. Vse se je podrlo, ko ni prišel k nji, a je bila srečna, da je vsaj tako.

«Ali mi boš pisal?»

«Seveda. Pisal ti bom.»

«Ne pozabi. Tudi jaz ti bom pisala. Pošlji naslov!»

Nato sta bila tiho, dokler se ni premaknil vlak. Mretka je stala na peronu in dolgo mahala z rob-

cem. Še potem, ko je izginila moška roka, ki jo je pozdravljala. Slednjič ji je robec omahnil, gledala je za vrsto razsvetljenih oken, ki se je odmikala v jesensko noč.

Počasi je hodila po ulicah proti domu. Tiho je jokala predse, solze so ji kapale na razmočena tla. Ali ga je nazadnje res ljubila? Ali jo je bolela le praznosta, ki je ostala za njim?

Marijan Pfeifer
Fotoklub Ljubljana

Čez brv

Lojze Pengol
Fotoklub Ljubljana

Vera Gogala:

Pomlad

Dva otroka

Maj je trosil cvetje. Skozi vas se je blestela cesta, praznična in posuta. Čebele so šumele v jablanah, v rožnem bogastvu.

Iz šole so se usuli otroci. Nerodno so krevsali v velikih materinih čevljih, drugi so bosonogi preskakovali jarke in se prerivali med seboj, ob močvirju so se spomnili besed mlade učiteljice. Planili so na mehki, mokri travnik in trgali kalužnice in modrooke potočnice. Za mater! Tako je rekla gospodična. Vsaj cvetja prinesite svojim materam za njih edini dan v letu!

Tinek je zaostal na cesti. Gledal je za otroki. Kaj bi mati s kalužnicami? Za bajto jih je vse rumeno. Saj niti lonca ni, da bi jih dela vanj. Nekaj časa bi ležale v kotu, potem bi jih Pepček razmetal po sobi in pohodil. Gospodična je rekla: «Prinesite materi nekaj, česar se bo razveselila, pa bodisi le skromno cvetko s poti.»

Tinek je podrgnil nogo ob nogo in zmečkal uvelo potočnico. Čemu se le prerivajo otroci po travniku in trgajo drug drugemu cvetje iz rok? Korleka so celo pahnili v mlakužo. Njegove potočnice so se raztresle, pohodili so jih. Korlek ne bo napravil materi veselja. Poglejte njegove hlače! Otroci so se škodoželjno smejali.

Tinek je korakal skozi gozd. Ščipal je mlade poganjke, s fračo meril v debla, preskakoval korenine. Sredi gozda je sedel na parobek. Gledal je mravljišče in razmišljal. Druge matere bodo morda vesele kalužnic in potočnic, njegova bi se niti ne zasmejala. Nikdar ni imela pravega časa ne zanj, ne za Pepčka. V temni sobi, sredi njune navlake in trhlenega pohištva, je pletla koške in košarice. Tinek in Pepček sta ji šla že navsezgodaj po vrbja. Ob sobotah je odhajala v mesto. In takrat Tinek včasih

po ves dan ni videl ne bajte, ne matere. Potikal se je po gozdovih, ob vodi rezal vrbje, v košku je nosil kuhan fižol.

S čim bi le razveselil mater za današnji dan? Da bi nabral suhih vej in dračja? Mati bi niti ne opazila njegovega daru. Rdečih jagod tudi še ni. Ko bi vsaj našel zaklad! Tinec se je glasno zasmel. Tako neumne misli! Vendar je zasanjal svojo pravljico, lepo in preprosto. Potem bi lahko mater res presenetil. Uh!

Njegova mati je vedno zdelana, nikdar se ne smeje. V tisti sobi je tako temno in neprijazno. Zato Tinec ni rad doma. Druge matere so lepe in vesele.

Kaj bi ji prinesel?

Ob visoki leseni ograji so se pasle kokoši. Tinec je poškilil izza plotu. Trgal je kislico in švrkal z njo po zraku.

Njegova mati ne potrebuje cvetja!

Nenadoma je poskočil in odvrigel kislico. Obstal je za trenutek, se zamislil predse in se sladko, presladko nasmehnil. Previdno je izginil za ograjo.

Potem je tekkel, dirjal po cesti. Ves zasopel je obstal pred bajto. Na pragu je sedel Pepček in luščil peške sončne rože.

«Kaj imaš?»

Tinec ga je odrinil. Iskal je z očmi v temni sobi.

«Mama, prinesel sem ti. Danes je materinski dan, mama, danes moraš biti vesela!»

Mati se je obrnila. Smehljaj ji je kakor bled žarek za trenutek zaigral okrog ustnic. Materinski dan? Tudi za njo? «Tinec, kaj imaš?»

«Mama, glej, prinesel sem ti putko!»

Drug otrok.

Babica je poiskala Janezka v mestu. Srčno rada je imela tega fanta. Saj je bil v vsem tako podoben njenemu pokojnemu sinu, Janezkovemu očetu. Na kolodvoru je Janezka objela. «Tu imaš! Pa pojdi v kino, ko vem, da rad greš.» Stisnila in zaprla jedro pest. Janezku je zaigralo srce. Kino!

Drugi dan je bila nedelja.

«Kam greš?» je začudeno vprašala mati. «V kino? Česa se ti ne domišliš. Z Dušanom sama? Kar odloži plašč. Saj ni mladinska predstava.»

«Janezek je trmasto našobil usta. «Saj je babica rekla, da lahko grem.»

Mati je odložila knjigo. Očitajoče je pogledala sinka. «Ti, četudi je babica rekla. Ona pač ni pomislila, da takim fantom ni dovoljeno v kino. Enajstleten otrok! Dušan naj kar sam gre, ti ostaneš doma. Kaj pa poreče profesor, če te vidi? Brez staršev sploh ne smejo taki otroci k predstavi.»

Janezek se je obrnil k steni. Jezno je gledal v tla in godel. «Pojdem pa pojdem. Saj je babica rekla.» Vse se je treslo v njem od nestrpnosti in hrepenenja. Nenadoma se je obrnil, srdito so se mu zablistale otroške oči. V skrajnem obupu je bridko zajokal.

«Nič mi ne privoščiš!»

Mati je sklonila glavo. Nič ni rekla. Janezek jo je zbegano pogledal. Trma je še vrela v njem. Odšel je v sobo in obsedel nepremično do mraku.

Drugo jutro je zgodaj vstal. Ni se ganil od knjig, dokler se ni odpravil v šolo. Kavoj in kruh z maslom je pustil nedotaknjena na mizi. Tudi pripravljene malice ni vzel s seboj. Molče je poljubil mater in odšel s povešenimi očmi.

Mati je žalostno gledala za sinkom. Toliko bolečine je bilo v njej.

Opoldne je ostalo kosilo nedotaknjeno. Fant se je spravil k učenju. Podprl je glavo z rokama in glasno čital latinske stavke. Mati je delala v kuhinji. Prisluškovala je sinkovemu glasu v sobi. Včasih je utihnil in globoko vzdihnil.

«Lačen je!» je s skrbjo pomislila. Taka trma! Nikdar ji ni še tega napravil. Kaj vse je razmišljala te ure! Njeno materino srce je jokalo po njegovem vedrem smehu in njegovi topli, otroški ljubezni. Vzgojni čut se je hudoval in iskal prave poti.

Stemnilo se je. Mati je pripravila večerjo. Nalašč je priprla vrata v sobo. Vonj, vabljev in dražec, je našel lahko pot do Janezkovega nosu. Janez je vzdihnil in zaprl knjigo. Vse ga je bolelo. Želodec je klical. Oh, želodeček. Lačen! Lačen!

«Janezek! K večerji!» je mirno, toda malo osorno poklicala mati. V njenih očeh je bila majhna porednost.

Fant je stopil med vrata in zvedavo pogledal na mizo. Prav tisto, kar najrajši je!

Pogoltnil je slino. V njem je bila huda borba. Zmagalo je njegovih mladih enajst let.

«Oh, mama, ne morem več! Kar jedel bom.»

«Janezek, čemu si bil tako trmast? Zakaj nisi jedel ves dan?» je zdaj žalostno vprašala mati. Janezek je povsobil glavo.

«Mama, saj sem hotel vzdržati ves dan brez jedi, za kazen, veš, ker sem bil včeraj hudoben. Mama, ker sem te žalil, in jutri je materinski dan. Zdaj pa si skuhalo to. Ampak nisem mogel več.»

Udušil je jok, ki ga je stiskal v grlu, in je lačno planil na palačinke.

Mati se je smehljala skozi solze. Oh, ta fant!

Vzgoja in samovzgoja

Poglavitni namen vzgajanja — in na to po navadi mislimo, kadar uporabljamo to besedo — je vzgoja otroka. Ta vzgoja je najbolj potrebna in najbolj vplivna ter zahteva največ znanja, priloženega takta in naravnega čuta, pa tudi veliko spretnosti. Znanstveniki, ki se ukvarjajo z vzgoieslovjem in zdravstvom, se zelo trudijo, da spoznajo zapleteni svet otroške duševnosti, toda doslej so vsa njih dognanja le poskusi, samo bolj ali manj dovršene misli, ki so uvrščene med dve veliki skrajnosti: na eni strani vidijo človeka z njegovimi nagoni, zlasti spolnimi, na drugi strani pa idealiziranega človeka, vzvišeno bitje. Zastopniki prve teorije se naslanjajo na najnovejša dognanja Sigmunda Freuda, ki trdi, da se vse človeško življenje zavestno ali podzavestno vrti okrog spolne privlačnosti posameznega bitja in njegovega spolnega ugodja. Freud v svojih izjavah celo dojenčku pripisuje neke vrste spolne naslade, kadar sesa iz materinih prsi. Druga, temu nasprotna idealistična smer odreka spolnosti skoraj vsako važnost in daje prvenstvo miselni plati človeka, duhu.

Iz tega je razvidno, kako zelo si nasprotujejo celo znanstveniki, ki so vse svoje življenje posvetili samo proučevanju otroške duševnosti. Kako bi se potem ne motili starši, učitelji, vzgojitelji, četudi mislijo, da popolnoma poznajo otroka. Resnica pa je, da ga velika večina ne pozna, ker ga ne more, ne zna in pogostokrat tudi ne utegne spoznavati. Ni slučaj, ampak pravilo, da v eni rodbini našletimo na najbolj različne in nasprotujoče si značaje. «Kako to?» se izprašujejo začudeni starši. «mar jih nismo vzgajali vseh enako, mar niso bili vsi enako deležni vedrih in viharjih družinskih dni?» Ne, niso bili. Bil je samo videz enakosti. So razlike, majhne in velike, vendar pa vlivajo na otroka in na njegovo duševno doživljanje, ki je podzavestno veliko skladšče slik, vtiskov, doživetij, sanj, domislev, laži in resnice, lastnosti, iz katerih se oblikuje značaj bodočega človeka.

Ni vseeno, ali je bil otrok kaznovan, ko so bili starši dobre ali slabe volje, ko je bil otrok vedro ali togotno razpoložen. Ni vseeno, če so starši enega pohvalili znanec vprično nje in drugega, da za to sploh vedel ni. Ni isto, če so enega vpisali v šolo,

ko je deževalo, in drugega, ko je sijalo sonce, če je eden dobil vedrega, razumnega učitelja, drugi pa sebičneža, ki je postal učitelj le zaradi plače in počitnice. Ni vseeno, če sta bila prvi trud in delo enega otroka poplačana z uspehi, drugega pa s polomom, če je eden za svoj trud dobil boljši, drugi pa slabši red, celo to ne, če visi nad mizo enega slika očeta, nad mizo drugega pa morda slika matere. Nič ni vseeno, kajti vse ima svoj pomen, svoj vzrok in posledice, ki so tako nujne, kakor je nujen vsak naravni zakon.

Zato je slabo, da na vzgojo lahko vplivajo ljudje, ki se ne zavedajo, kaj je to vzgoja in kaj pomeni vsaka njihova zapoved, vsak njihov ukor, vsaka lepo in grdo izgovorjena beseda, celo izraz njihovega obraza. Tako ne hote in nevedoma greše starši, ki vendar žele otroku vse najboljšo in bi mu radi samo pomagali. Še bolj pa lahko greši vsak učitelj in vzgojitelj, vsak nadrejeni, če gleda v ljudeh le stroj, ki ga je treba stisniti, izžeti in izkoristiti, ter pozabi, da ima pred seboj sočloveka, svojega brata, ki je morda boljši, vrednejši in sposobnejši od njega samega. Zato imamo dandanes toliko duševno bolne mladine z vsemi mogočimi duševnimi motnjami, z občutkom manjvrednosti in brez samozavesti, ki se tako bolno odraža v značaju vsega slovenskega naroda.

Nekateri vzgojeslovci pravijo, da se lahko uspešno vzgaja samo do nastopa razvoine (pubertetne) dobe, drugi zopet, da do 16. ali 18. leta. Mnenja so različna. Toda ne gre samo za dobo vzgajanja, gre tudi za dobo, kdaj preneha vzgoja in se začne samovzgoja, gre tudi za način vzgajanja, ki se mora tedaj izpremeniti. Do pubertete samo dajemo, skoraj bi rekla, dresiramo (ne vselej dobesedno), vendar pa bi bilo treba vseskozi otroka navašati k samovzgoji. Razvojna doba zahteva že izdelano podlago za samovzgojo. Zato je nien uspeh odvisen od prejšnjega navašanja k samovzgoji in brez dvoja tudi od vzgojiteljeve osebnosti. Pravilen postopek bo potem pokazal, da ne gre za to, kdaj vzgajanje sploh preneha, pač pa le za mero, koliko in kdo lahko vzgaja, in da so leta največkrat postranskega pomena. Življenje samo je prepogostokrat pokazalo, da vzgoja zdravega človeka ni nikoli prepozna, samo vzgojitelj mora biti

močna osebnost. Mlačni, neizdelani ljudje ne morejo vzgajati. Kako tudi, ko so morda njih gojenci celo v svojih slabih lastnostih večje osebnosti kakor oni sami v svoji dobroti in omahljivosti.

Na način vzgojnega vplivanja je treba najbolj paziti v pubertetni dobi. Tedaj beseda navadno nima več vzgojne moči. Le dejanje, primer, slika postane sila, ki bo otroka vodila do samovzgoje. Vzgoja lahko tudi beseda, toda od te dobe dalje le beseda osebnosti. Osebnost, to je človek, ki ga dandanes zares redko srečamo. To je človek, ki vsaj poskuša razumeti sočloveka, če ga že ne more popolnoma razumeti. To je človek, ki pozna smoter in dolžnosti svojega in tujeega življenja, ki najde zadovoljstvo in srečo v sebi samem, ki čuti dolžnost, da pokaže smisel življenja tudi drugim. To je človek, ki pozna sam sebe in nikoli ne pozabi, da ima tudi vsak drug dušo in sree in pravico do koščka sreče na tem svetu.

Dobri vzgojitelji so osebnosti, osebnost pa ne postanemo z vzgojo, ampak s samovzgojo. Čim prej postane človek zrel, čim več ima podlage, da se razvije v osebnost, tem prej začne s samovzgojo, ki ne more in ne sme nikoli prenehati.

Človek, ki stremi za tem, da bi bil sam vzgojen, mora najprej spoznati samega sebe, in kar je glavno, spoznati mora lastne napake in slabosti ter jih skušati odpraviti. Strog mora biti do samega sebe, a za druge, zlasti za otroke, uvideven. Če onazi pogreško na otroku, naj najprej išče vzroka v sebi. Njegovo vedenje in njegove vrline ne smejo biti samo navidezne, ampak mora stremeti za tem, da se zakorenini v globino njegovega značaja. Predvsem pa: spoštuj v vsakem bližnjem, zlasti pa v lastnem otroku človeka!

Tega dejstva se mora še prav posebno zavedati vsaka mati, vsak oče in vsak vzgojitelj. Ničče nima pravice zahtevati od drugega dejanja, ki jih sam ni zmožen, ali lastnosti, ki jih sam nima, zakaj ničče ne more dati drugemu, česar sam nima, in ničče ne more vzgajati drugega, če sam ni vzgojen.

Ko bodo vsi vzgojitelji in starši začeli vzgajati najprej sebe same, tedaj bodo govorila njih dejanja in osebnost, potem ne bo treba toliko brezplodnih besedi, toliko kazni in toliko obupa starejših nad mlado generacijo.

Z. P.

MISLI OB ZBOROVANJH NAŠEGA ŽENSTVA

Časopisi so že zabeležili, da so se naše žene postavile zadnje dni pred javnostjo s predavanji in občnimi zbori ter tako nekako podale obračun svojega delovanja. Nas ne zanimajo toliko zunanji vtisi in pojavi teh prireditelj, temveč razni momenti, ki posegajo globlje v delo naših žena.

V prvem predavanju je kar na začetku poudarila predavateljica, da se je meščan oddaljil od zemlje in solnca ter da s tem greši. Temu meščanu kliče, naj gre v vas, na podeželje, ven iz tesnega mestnega vzdušja.

Vse prav, želja ni napačna in jo od leta do leta meščani bolj in bolj izpolnjujejo. V to jih nujno sili spoznanje, da potrebujejo njih telesne sile krepitve, če hočejo vzdržati pri delu za vsakdanji kruh.

Toda kdo iz meščanskih slojev si more privoščiti dandanes luksuz in pohiteti ven na podeželje uživati blagodati zemlje in solnca? Samo boljše situirani sloji, tista tako imenovana

«smetana» našega mestnega prebivalstva jo lahko pobriše za nekaj časa s trdega tlaka. Večina uradništva, obrtništva in delavstva (ti sloji predstavljajo 90 %, mestnega prebivalstva) pa je prikovana v mestu zaradi dela in slabih gmočnih razmer. In ravno pripadniki tega sloja so najbolj potrebni oddiha in svežega zraka, ki bi jim ga nudilo naše podeželje. Žene in otroci teh slojev hirajo telesno iz leta v leto, ker živijo v slabih stanovanjih, nimajo dovolj hrane in si ne morejo privoščiti zdravniške pomoči. Ti ljudje se nehotoma oddaljujejo od zemlje in solnca, čeprav težijo k njima z vsem svojim bistvom, ker se zavedajo, da je od njih odvisno zdravje. Tem ljudem ni bivanje na deželi luksuz, temveč nujna zahteva njihovega obstanka.

Dobro je sicer delati propagando za bivanje v podeželju. Toda to ni dovolj. Vse naše stremenje in delovanje se mora usmeriti v to, da omogočimo pripadnikom bednega in

najbednejšega mestnega sloja dalje časa trajajoče bivanje med polji in v gozdovih. V ta namen pa bi morale naše žene temeljito proučiti, pod kakšnimi pogoji žive žene in otroci naših delavcev, obrtnikov (malih) in uradnikov ter kakšne so možnosti, da se jim pripomore pohiteti iz mesta.

V zvezi z letovanjem meščanov pa je bilo načeto tudi vprašanje podviga naše vasi v higienskem pogledu. Slovenska vas sicer prednjači v zdravstvenem oziru vsem predelom naše države, ali je na žalost dejstvo takšno, da higiena našega podeželja ne napreduje, temveč ostaja v glavnem na eni višini ali pa celo nazaduje. To je tisto, kar nam vsiljuje nebroj pomislekov.

Pri nas je bilo že mnogo storjenega za izobrazbo podeželskega ljudstva glede na zdravstveni napredek. Naš človek ima mnogo smisla za red in je dovzeten za besede o napredku. Toda kaj pomagajo vse pridige, predavanja, filmi in knjige, ko pa ni gospodarske podlage, ki je prvi pogoj za higienski dvig naše vasi. Malo je doseženega s tem, ko boljše situirani kmetje realizirajo pri sebi izsledke moderne higienske znanosti, ko pa na drugi strani ogromne množice srednjih in malih kmetov, dninarjev, viničarjev ter drugih poljskih delavcev komaj zadostijo z delom rok zahtevam svojih želodcev, kamoli da bi mogli misliti na svoje zdravje.

Tako trčimo ob najbolj pereči problem našega podeželja: Če hočemo doseči zdravstveni dvig naše vasi (v prvi vrsti zaradi slovenskega ljudstva in šele potem zaradi ugodnejših pogojev za razvoj tujskega prometa), moramo spoznati najprej dandanašnje gospodarske razmere slovenske vasi, kajti te so prvi pogoj za kakršenkoli socialno-kulturni napredek. Iz teh spoznanj mora iti potem vse naše delovanje, ker bo sicer brezplodno. Govori, kolikor hočeš, lačnemu človeku o tem, da se mora čistiti, izobraževati itd., njegovo stremljenje bo šlo za tem, da najde košček kruha!

Zato je tudi v tem pogledu prva naloga naših ženskih organizacij, da proučijo najprej, v kakšnem gospodarskem okolju živi slovenska žena in otrok ter kakšne so njune zahteve v higienskem oziru. Tako bo odpadel vbodoče sam od sebe neprijeten vtisk, ki ga je napravil že na mestne

gledalce tuj film, prikazujoč zdravstveno ureditev vasi v državi, ki v tem oziru naši daleko prednjači.

Na vseh ženskih zborovanjih je bila z vso silo zahtevana tudi poglobitev izobrazbe naših kmečkih deklet. Ta zahteva je na mestu! Toda za njeno izvedbo je zopet nujno treba vedeti, kakšna izobrazba je potrebna slovenski kmečki ženi. Ni dovolj, da se nauči kmečko dekle dobro kuhati zato, da pride potem laže do službe v gostilni ali drugod, mnogo pre malo je, če pridobi kmečka žena nekaj izobrazbenih dobrin, ki so v slabi zvezi z njenim resničnim življenjem!

Naše gospodinske učiteljice bi se morale zato zelo dobro seznaniti s socialnim in higienskim položajem žene (kmetice, poljske delavke, tovarniške delavke in izobraženke), proučiti bi morale razvoj in položaj družine, odnošaje ženske mladine do družine in družbe, spoznati bi jim bilo treba duševni ustroj slovenske žene. Šele na tej podstavi bo mogoče doseči s kmečko ženo resničen stik, šele potem bo imela izobrazba trdno podlago!

Če hočejo naše naprednejše žene resnično prodrati v gospodarski, socialni in kulturni položaj slovenskih mater, deklet in otrok, če hočejo dvigniti slovensko ženo v njeni izobrazbi, potem morajo poseči s svojim delom v zadnjo gorsko vas!

Zaradi tega je potrebno ustanoviti tednik ali polmesečnik, ki bi obravnaval v poljudni obliki naša gospodarska, socialna in kulturna vprašanja, ki bi seznanjal slovensko kmečko ženo ter poljsko in industrijsko delavko z njenim dejanskim položajem v družbi ter bi jo usmerjal v pravilno borbo za dosego njenih človeških pravic v tostranosti! S takšnim glasilom, s pritegnitvijo vseh izobraženek (v podeželju posebno učiteljic) in deklet po raznih društvih (posebno »Zveze kmečkih fantov in deklet«) bi začel prodirati ženski pokret v našo vas ter graditi na solidnem poznavanju gospodarskega stanja in socialnega položaja žene izobrazbo slovenskega ženskega sveta.

Na takšni široki zasnovi bo zajelo delo ženske zveze najširše plasti našega naroda in ne bo omejeno zgolj na meščanske kroge. V tem zmislu želimo našim ženam obilo uspeha!

S. D.

Migljaj Usode

Sibila je sedela v majhni predmestni kavarni in nestrpno gledala na uro. Preteklo je že več ko dvajset minut, toda Ivana še ni bilo. Ker pa je bil vzor točnosti, je bilo mogoče samo dvoje: nezgoda ali namen.

Sibila se je vsa tresla; morala je to dognati — takoj. Hitela je k telefonu. Oglasil se je Ivan! Brez odgovora je obesila slušalo ter se naslonila na hladno steno. To je bil konec. Že nekaj tednov ga je slutila. Mnogo znamenj je kazalo, da se je Ivan izpremenil.

Počasi se je vrnila k svoji mizici; obraz si je zakrivala s časopisom ter skušala postati ravnodušna. Zaman se je trudila, da bi uredila in zbrala svoje misli. V glavi ji je bučalo, srce ji je tolklo, hitelo... bežalo in spet utihnilo. Smrtna tesnoba jo je prevzela. Ležala je na njej kakor ogromna teža, jemala ji sapa, skoraj dušila jo je. Ivan, njen Ivan! Brez njega ni mogla živeti, niti poskusila ne bo. Ali sploh ni rešitve? Ali ni nikakor mogoče, da bi si ga spet pridobila? Ali naj zlomi

svoj ponos ter ga poprosi ljubezni in usmiljenja? Mora najti koga drugega, mora... mora... drugače bi vendar... Iskala je pomoči v sebi, oprla bolečo glavo na dlani ter krčevito zaprla oči.

Medtem je Ivan sedel doma in dvmil v sebi. Ali je prav ravnal? Sibila je bila ovira njegove kariere — to je bilo gotovo. Poroka z deklico njegovih krogov bi mu koristila; dala bi mu gmotno neodvisnost in družabne stike. Ivan je bil častihlepen. Ni mogel čakati. Bil je izredno nadarjen in vztrajen, po pravici je zaupal sam vase in čutil odgovornost predvsem spričo svojega dela. Sibila ga je ovirala — moral jo je torej žrtvovati. Držal se je načel, ravnal se je po lastni, strogi logiki ter se ni menil niti za svojo, niti za tujo bolelost. Ob vsem tem se ni imel za hudobnega človeka, ker je v svoji otroški skromnosti veroval, da bo Sibila kmalu prebolela prvi udarec. S svojim sklepom torej ni ranil Sibile temveč prav za prav sebe. Ko je dospel do tega varljivega zaključka, je iznova odobril svoje ravnanje. Šel je še korak dalje. Kaj je prav za prav ljubezen? Gola avtosugestija! Treba se je le malo prebricati — pa bo tudi notranje prost. Za to ne potrebuje ničesar drugega kakor trdne volje, železne doslednosti. Gre le za resno odločitev. Že se je umikala bolelost nad slovesom in vse je bilo lažje... vse bolj oddaljeno...

Toda domišljija mu je prečrtala proračun, ki si ga je tako težko izmislil. Videl je Sibilo pred seboj, njen lep profil, plemenite poteze čela in ustnic, njene temnomoderne oči, črne lase — in srce ga je zabolelo. Slišal jo je govoriti. Slišal je njen mehki glas, ki ga je najprej vzljudil. Kadar je

bila Sibila posebno nežna, je zvenel njen glas tako prijetno! Kakor bi ga božal. Samo Ivan je poznal ta glas, ker so samo redki trenutki razburjenja in najzaupnejše vdanosti pričarali ta nežni, čarobni odtonek. Kdo se ga bo zdaj veselil? Morda mož, ki ga niti ceniti ne bo znal. Neznosna misel! Ivan jo je z vsemi silami zadušil. Zakaj toliko trpi? Mar ima Sibilo še zmerom rad?

Brez smisla je bilo, da bi si odgovoril na to vprašanje. Odločil se je in ni se dalo nič izpremeniti. Sibila je dovolj nežno čuteča, da bo brez besed razumela, kaj se je zgodilo. Pravilno bo čutila, zakaj ni prišel, ter bo izvajala posledice. Kako dobro jo je poznal! Njen ponos in njeno občutljivost. Odšla bo brez mučnih prizorov, čeprav jo bo strašno bolelo. Taka je bila in po tem se je ločila od vseh drugih žensk — bila je tiha in nežna. Zato je tudi malopridno, da je to tako sramotno izkoristil. Seveda, ni imel toliko poguma, da bi ji naravnost sporočil svoj sklep. Kadarkoli je začel, vselej ga je odvrnil njen pogled, ki je boječe prosil sočutja, čeprav Sibila za to še vedela ni. Ni mogel tega storiti, preveč je ljubil njene oči in bi ne prenesel, ko bi videl, da jih zastira bolelost. Zato se je odločil za to žalostno strahopetnost in surovost...

Ivan vso noč ni spal. Proti jutru se mu je porodila rešilna misel. Nihče ni odgovoren za to dejanje — usoda... ta naj odloči. Ves utrujen je prenesel odgovornost na tujo, neznano silo.

Prebudilo ga je močno zvonjenje. Sel mu je prinesel nujno pismo. Od Sibile! Torci vendar! Niti Sibila ne more oditi brez besede, tudi Sibila hoče, da se pomenita. Srce mu je

Karel Pečenko
Fotoklub Ljubljana

V zgodnjem jutru

močno utripalo, ko je zagledal znano pisavo. Toda mislil je na njene očitke ter si nadel oklep energije in trdosti. Z odporom je odpiral pismo. Toda že ko je prečital prve vrste, se mu je izpremenil izraz. Ivan je bil presenečen in ganjen. Čital je:

«Dragi moj!

Prosim, oprostí, da sem te včeraj pustila, da si zaman čakal. To je bilo prvič, a tudi poslednjič. Morala sem čakati sestro na postaji; vlak je imel veliko zamudo, nisem ti mogla sporočiti. Dolgo sem mislila nate, menila sem, da se jeziš in da si nestrpen, morda te je celo skrbelo. Odpusti mi, prosim, in pozabi. Poljubljaj Te, moj dragi, ter se veselim na nocojšnji večer, kakor da je najin prvi.

Tvoja Sibila.»

Bil je tako silno in veselo presenečen, da niti misliti ni mogel. Bil je zmeden in omamljen ter je samo mislil: migljaj usode! Potem ni sploh več mislil. Kakor zaljubljen fantič je štel ure in minute do večera.

*

Prišel je na sestanek prvi in točno kakor vedno. Bil je nezapisan zakon, da je moral na Sibilo nekaj minut čakati. Drugekrat je imel to kratko dobo samote rad, zdaj pa je bil strašno nemiren. Že je sklenil, da ji vse prizna, da se pogovorita kakor dva razumna človeka...

Vrata so se odprla in Sibila je stopila v kavarno. Bilo je le nekaj korakov do njegove mizice, toda Ivan je v tem trenutku preživel celo povodenj občutkov.

Njegova Sibila! Kako ponosno je nosila glavo, kako prožna in neprimerljiva je bila njena hoja! Sreča ga je objela. Zdaj je bila pri njem. Ivan ji je zrl v ljubljeno, ozko obličje, ki se mu je zdelo še bolj blede kakor sicer. In ko ji je podajal roko, je preživljal občutke pomiloščenega kandidata smrti. Sibila je rekla nekaj besed... ni razumel njihovega smisla... omamljen je poslušal samo zvok Sibilinega glasu.

Zdajci je čul lastno jecljanje: «Ne, Sibila, pomiri se... nisem hud, toda obljubi mi, draga... da ne boš nikoli več... prihodnjič mi moraš vselej za časa sporočiti, tako sem bil v skrbeh zate. Tega bi še enkrat ne prenesel!»

L. Durllofova.

Dr. Tartaruga:

Ali naj se poročimo?

Velika ameriška zavarovalna družba odgovarja na to vprašanje odločno: «Da!» In sicer na osnovi svoje statistike, ki obsega leta med 1920. in 1932. Po tej statistiki se obeta poročenim višja starost kakor samskim. V omenjenih letih je umrlo od sto tisoč zavarovanih oseb 1218 samskih moških in 1059 samskih žensk, ko znaša število umrlih zakonskih mož samo 856 in omoženih žen 887.

Pri umrlih so natanko raziskali vzroke bolezni. Prvo mesto zavzema tuberkuloza. Odstotek samskih oseb obeh spolov znaša tu 83, poročenih pa 17. Za pljučnico je umrlo za 55%, več samskih oseb, zaradi alkoholizma in želodčnih bolezni približno 55%. Glede raka se ni pokazala med samskimi in poročenimi osebami nobena bistvena razlika, medtem ko je umrlo za sladkorno in žolčno boleznijo 20% več samskih.

Iz tega sklepa neki zdravnik, da zakon podaljšuje življenje. Števila, navedena v prid zakona, dajo mnogo misliti. Ni

dovolj, da rečemo glede pretežne večine umrlih samskih oseb, češ da se bolne osebe pač ne morejo in nečejo poročiti, zakaj v našem primeru gre samo za kliente življenjske zavarovalnice, ki gotovo ne bo sprejemala kandidatov smrti. Ne, tu se upoštevajo ljudje, ki se jim pri vstopu ne more videti, da bodo kmalu umrli. Tu se kaže zlasti pri tuberkulozi, kjer zbuja plus 85 odstotkov v prid samskih veliko pozornost. Jetika se da dandanes tako lahko in zanesljivo dognati, da se zdravniki ne morejo zmotiti.

Odkod pa izvira tako velika umrljivost samskih oseb? Vzrok manjše umrljivosti poročenih utegne biti v urejenem življenju. Poročeni imajo vsekako manj priložnosti za razne razbrzdanosti kakor samski, življenje jim urejuje že skrb za rodbino; življenje jim teče v enotnejšem ritmu in ta enakomerni ritem se zdi najboljši in najzanesljivejši življenjski eliksir. Da bi poročeni laže gojili sport, sicer ni res, brez dvoma pa ga gojijo bolj pametno in previdno. Poročene osebe ne hazardirajo s svojim zdravjem tako, kakor opažamo večkrat pri samskih, in tako si tudi posredno daljšajo življenje. Če se tega prav zavedo, bodo dospeli do enake konsekvence, namreč, da najdemo pravo srečo samo v zakonu, ker pač ni večje sreče kakor je zdravje.

Ivan Bonač
Fotoklub Ljubljana

Razočaranje

Angela Podgornikova:

NAŠ ČRT

orda imate tudi pri vas kakšnega psa, potem se bomo lepše pomenili in vem, da vas ne bom dolgočasila. Saj se tudi po dve mladi mamici, ki imata enako stara otročička, lahko menita po cele ure, pa si še ne izčrpata do dna svojih materinskih čustev. Trgovci govore najrajši o trgovini, športniki o rekordih, in kdor ima psa, ga pač zanima pasje življenje.

Našemu psu je ime Črt, ker smo hoteli, da ima pristno slovensko ime. Pa se kmalu po krstu kakor nalašč priseli v hišo človek z istim imenom, in ni kazalo drugega, kakor da smo človeka Črtomira prekrstili v Kajtimara, naš Črt je pa ostal Črt. Mislim, da smo to nerodno vprašanje rešili na vse plati pametno in pravično, saj na ta način naš človek ni padel iz rodovnika Prešernovih junakov, naš pes se pa ni po nepotrebem vznemirjal in je ohranil svoje ime.

Naš pes ni navaden počestni mešanec, ampak čisto-krvni ovčar. Ima celo svoj rodovnik, v katerem je zapisano, da so se njegovi dedje in pradedje s prezirom ogibali tuje, zlasti pa proletarske krvi.

Ko smo ga dobili, je že poznal osnovne pojme snage, pa tudi izobražen je bil že nekoliko. Sicer se mu je

še nekajkrat ponesrečilo, pa je takoj vzela krivdo nase naša mama, ki je njegova zvesta zaveznica, češ da mu je prepozno odprla. Zdaj pozna že hišni red in pravila, svoje ime, nas vse in je že čisto naš. Če vam ga opišem, ga boste na cesti takoj spoznali. Je svetlosiv in podoben volku. Ima lepo, pametno glavo in mile, tople oči, tako da vas njegov pogled kar presune, če ste ga po pravici ali po krivici ozmerjali. Po hrbtu se mu vije črna proga, ki se na korenu repa končava s križem in spominja na gadovo marogo. Spremljevalcev ima več, zato bi nadaljnji opis ne bil več natančen in zanesljiv.

Ker vladata v naši hiši strog red in huda snaga, je bilo spočetka težko s psom. Pa je vsak malo popustil, prav malo pes, drugo pa ljudje, in zdaj živimo, v miru in slogi. Sreča je le, da se pes sam ne zaveda, koliko več so popustili ljudje, ker jim je pač prirasel k srcu, sicer bi izrabljajal njih veliko naklonjenost.

Zabavo in prijetnosti, ki jih lahko nudi pes, smo pobrali mi mlajši, skrb za prehrano in vzgojo smo pa prepustili, kakor se pač spodobi, očetu in materi, tako da ima vsak svoj delež. Poglavar družine hoče iz psa vzgojiti čudo, zato si je preskrbel vso mogočo pasjo literaturo, da se bo vzgoja vršila po predpisih. Mi drugi, ki nas pasje življenje zanima samo toliko, kolikor nas zabava, občujemo s psom kar po domače, vendar pa prav na skrivnem priznavamo uspehe smotrne vzgoje in občudujemo pasjo bistroumnost.

Doslej sem mislila, da slišijo na slovensko besedo samo počestni psi in da potomci plemenitih pasem razumejo samo nemško. Pa kdo bi mi mogel to zameriti, saj sem imela za to domnevo preveč očitnih dokazov. Zato si lahko mislite, kako sem se začudila, ko je naš Črt takoj razumel slovensko.

Franc Ferjan
Fotoklub Ljubljana

Kužki

Kadar igra radio, naš pes ne cvili, kakor so nekdanj cvilili psi, kadar so zaslišali godbo. Vzrok tiči najbrže v tem, ker je rojen v stoletju tehnike in velikega napredka in je torej čisto sodoben in zares inteligenten pes. Da izraža svoje veselje in vdanost z repom in da laja, ni nič posebnega, pač je pa najbrže nekaj nenavadnega, da so mu strašno všeč kupčki ob zakotnih potih in da po vsakem rad pobrska. Mi vsi bi ga radi tega odvadili, pa ni o tem v knjigah nič napisanega, pasjih izkušenj imamo pa še premalo, da bi uganili pravo. Če nam kdo svetuje uspešno sredstvo, mu bomo od srca hvaležni.

Naš pes je tudi ljubosumen. Ko je bil Črt že nekaj časa pri hiši, smo dobili tudi mladega modrega papagajčka. Ker je bil ptiček spočetka zelo plašen, ga je skušala mama privaditi s prijaznimi, mehкими besedami. Kakor hitro je zaslišal naš samopašni Črt te besede, ki jih je bil doslej deležen samo on, se je takoj postavil na zadnje noge in se ji jel po vsej sili dobrikati. Pa ne mislite, da smo psu v svoji gorečnosti kar takoj prisodili to človeško lastnost. Kakor vsak previden človek, smo se hoteli najprej prepričati. Poskušali smo vsi po vrsti, toda nobeden ni nagovoril ptiča dovolj sladko, da bi se pes ganil. Ugotovili smo, da je ljubosumen samo na mamo, ki skrbi za njegovo telesno blaginjo. Jaz bi rekla, da ima to usodno lastnost prav gotovo po svojem pasjem očetu, naši moški pa trdijo, da se take lastnosti podedujejo lahko samo po ženskem spolu. Ker pa premalo poznam pasjo naravo in njeno dedičnost, prepuščam skromno zmago moškimi, naj jo uživajo, saj so vajeni, da imajo vselej prav.

Kadar ga kdo zmerja, naš Črt zeha in milo pogleduje, ko se pa poleže nevihta, se globoko oddahne.

Če je tepen, tedaj se mu oči zasolžijo, in vsi smo prepričani, da joka.

S papagajčkom sta zdaj že dobra prijatelja. Če le more, prileti ptič iz svoje kletke na tla in sili psu prav pod nos ter ga zbada s kljunčkom, kakor bi ga hotel dražiti. Črt ga pa kakor star modrijan malomarno pogleduje in mu mežika in ga tu pa tam odrine z gobcem ali pa obliže. Ker ve, da sme drobna stvarca storiti marsikaj, česar on in še marsikdo pri hiši ne sme, ne stori ptiču nič žalega, ampak se rajši umakne sam, kadar ptič le preveč rogovili po njegovi glavi.

Naš Črt hodi vsak dan na izprehod, najrajši pa čez Rožnik. Ker je strašno igrav in neugnan, se ga boje vsi majhni otroci, zlasti kadar so na sankah ali na smučeh, saj jim je neprestano za petami. Da bi jih pustil na miru, so si izmislili zvijačo. Ko ga od daleč zagledajo, se vznemirijo in od ust do ust gre opozorilni klic «Črt gre!» In takoj obstoje vsak na svojem mestu kakor ukopani in ga plašno in nepremično gledajo, dokler ga je videti. Ta domislek so prav gotovo pobrali iz pravljice, ki pripoveduje, kako se je človek rešil pred medvedom, ki ga je srečal globoko v temnem gozdu. Ko bi ne bilo na tleh mrzlega snega, bi se morda vrgli celo po tleh in prenehali dihati.

Naš Črt je silno miroljuben, zato sodim, da je res slovanske krvi. Če pride kdo v hišo, se mu dobrika in pri tem ne dela izjem, tudi če ima gost raztrgane čevlje in zašite hlače. Zato smo nabili, kakor smo videli drugod, na vrtna vrata napis: «Pozor, hud pes!», da bi naš Črt popolnoma ne zapravlil svojega pasjega ugleda. Pa smo se malo ušteli. Nepoklicanih gostov ni zaradi tega prav nič manj, saj spremi naš Črt vsakega čisto do vrat in ga šele potem, ko zaloputne odhaja-joči gost za seboj vrtna vrata, oblaja kakor v pozdrav.

Tisti, ki poznajo pasjo naravo, nam obetajo, da bo postal Črt hud in popadljiv šele po nekaj letih, ko popolnoma odrase in se prilagodi človeku in njegovim lastnostim.

Ob sredah in sobotah čaka naš Črt vse jutro na rdečeličnega mesarja, ki prinese tudi zanj vselej kaj dobrega. Zato sta prav dobra prijatelja in Črt mu iz hvaležnosti vsakokrat do ram pohodi vso obleko.

Izmed vseh hišnih opravil je Črtu najbolj pogodu pometanje. Pri tem poslu pomaga mami včasih s tako vnemo, da ga mora zapreti v kuhinjo, če hoče sobo do kraja pomesti.

Majhnih ščenet Črt nima rad in se še igrati z njimi

R. Zajc:

POZNI SNUBAČ

ENeki dan je Lojze Kočar opazil, da nekaj v njegovem življenju ni povsem v redu. Kar iznenada je to spoznal. Opravil je svoje vsakdanje posle, krava in koza sta zaprti v hlevu, kokoši so tudi že šle spat. Zvečerilo se je in hotel se je kakor po navadi odpraviti v krčmo, da popije kozarec vina in se malo porazgovori, da bo potem laže legel in zaspal. Že je oblekel suknič in si posadil klobuk na glavo, ko je nenadoma začutil hudo bolečino. Zdelo se mu je, kakor bi mu bil sam škrt izstrelil puščico prav v dno zoba. Lojze Kočar je obstal sredi sobe in onemel od začudenja. Usta so se mu spačila, roko je pritisnil na lice in nekoliko privzdignil levo nogo.

Šest križev bo že skoro nosil na svojih plečih, toda nikdar ni bil še bolan. Mehkužneži imajo navado, da letajo okrog zdravnikov, razen teh pa še ženske in razvajeni otroci. Mož pa se kvečjemu lahko useka v prst, butne kam z glavo ali kaj podobnega, toda to pride kar samo od sebe in človek vedno dobro ve, odkod se je vzelo. Bolezni pa, ki se sploh ne vidijo, ki zahrbtno naskočijo človeka, te že dobro čutijo, kam se jim je zateči. In pri Kočarju ni nikdar nobena nič opravila; kajti Kočar bi ji že znal pokazati pravo pot. Toda glej! Zdaj se ga na vsem lepem nekaj loteva, nekaj se mu plazí v čeljust, nekaj mu razbija v zobu. Sam vrag naj vzame zob in vse skupaj!

«Čakaj, jaz te že preženem!» si misli Kočar in udari s čeljustmi skupaj, da so mu zobje zašklepetali. Brez napada ni zmage, to je stara reč. Toda škrt je menda skočil iz desnega v levi podočnik in se razkošatil v njem, zakaj nenadoma ga je zabolel še drugi zob. Nazadnje Kočar že sam ni več prav vedel, kateri je prav za prav pravi. Čim huje se je škrtata otepal, tem hitreje je skakal po zobeh sem in tja. Kočar je samo še sopesl v svoji onemogli jezi in se nazadnje ves vrtoglav sesedel na stol. Samega sebe ga je bilo sram, nekajkrat je žalostno zastokal in je bil res usmiljenja vreden. Samemu sebi se je zadel beden kakor stara baba.

«Zdaj bi bilo treba, da se malo zmotim», je sklenil, «naravnost v gostilno pojdem!» Toda ni šlo in ni šlo, noge ga kar niso hotele držati, sesedel se je nazaj in na glas zavpil.

«Ej, stara sablja, za nikamor več nisi!» si je mislil. «Nihče se ne zmeni zame, lahko bi še umrl, pa bi nihče ne vedel.»

Neprijetno samotni so lahko večeri. Svoje lastne sobe človek več ne spozna. Kakšna omara! In tale miza! Zakaj vse tako bulji v človeka? Še usta naj odpre na vsem lepem in naj začne vpiti. Luč sveti rezko kakor nož, vrata so zazidana, okno je črno. Ura tolče kakor kovaško kladivo po nakovalu. In neč šele! Če človek ne more spati in se kar tako, brezupno premetava po postelji. Kako je neskončno dolga in strahotno tiha. Morda sploh več ne vidi? Morda sploh več ne sliši? Brž, to je treba precej dognati. Iztnisil je nekaj zlogov iz grla, našal svečo, jo spet upihnil, in vse je bilo tako kakor prej, tuje in neusmiljeno mrtvo.

V tej stiski je prišlo Kočarju na misel, da bi mu bilo nekoga treba, nekoga, ki bi mu pomagal, ki bi se brigal zanj in ki bi mu krajšal čas. Že dolgo je moral prenašati opazke in namigavanja, ker ni bil oženjen. Najprej se je takim, ki niso mogli vzdržati brez žene, smejal. Potem se je jezil nanje, nazadnje je postal zagrižen. Zdaj pa je postala ta reč drugačna.

Drugo jutro so bolečine prešle, toda dobro je vedel, kaj se vse lahko še pripeti. Mar se po taki prestani preizkušnji ni treba pripraviti na nove, nepričakovane križe in težave? Ko bi se mu škrt splazil na primer v kolena, da bi moral hoditi ob palici? Ali pa v prsi, da bi ga vsak hip zgrabil dušljiv kašelj in bi se moral bati, da mu razžene glavo! Kaj pa v ramena? Potem bi sploh ne bil za nobeno rabo več. Lojze Kočar je bil ves obupan, Lojzetu Kočarju ne kaže drugega, kakor da se oženi. Toda to je težavna reč. Za to potrebuje še sovaščanov, da se bo imel vsaj nad kom znašati, če se reč slabo izteče. Zmeraj je dobro, če ima človek koga, da ga lahko za svojo lastno neumnost po mili volji ozmerja. Potem človeku precej odleže. Odpravi se torej do prijatelja Tomaža, ta je znan po vseh okoliščinskih vaseh.

Razložil mu je svoj sklep in rekel:

«Majhno hišico imam, kravo in kozo, pa nekaj kokoši, majhen vrt in malo zemlje. Za dva bo že. Tudi koljem vsako leto. Tolstega pujska zakoljem.»

Tomaž je torej začel izbirati Lojzu pripravno nevesto. Od časa do časa sta se v gostilni pomenila o vseh mogočih ženah in dekletih.

Ko bi hotel Lojze takšno ženo, ki ima otroka, pa nobenega očeta zanj? No, seveda, v bistvu bi ga to sicer prav nič ne motilo. Toda potem bo zagospodaril otrok v hiši, pa bo večno prerekanje in druge neprijetnosti. Kaj podobnega se

ne mara. Najrajši občuje s črnim ministrovim Plutonom, morda v svoji bistrovidnosti slutí, da mu utegne njegova protekcija še kdaj koristiti.

Kar je na psu zlata vredno, je njegovo neprisiljeno vedenje in naravna lepota telesa, ki je doslej še ni poskušal popravljati, ker pač brezmejno zaupa roki vsemogočnega Stvarnika in slutí, da je le On najpopolnejši umetnik. Svojih čustev pes ne skriva, ne pretirava in ne potvarja, ampak je vse njegovo telo iskreni izraz njegove duše. Zatorej ni čudno, če se ljudje v zrelejših letih tako močno navežejo na to žival, ki jo poleg drugih lepих lastnosti diči tudi zvestoba, ki je med ljudmi le na redko posejana.

prav pogosto sliši. Ne, to bo rajši kar opustil.

Prav. Kaj pa vdova? Pri petdesetih je in malo premoženja ima tudi. Toda Lojze ni kar tako, malo prevzet in ošaben je pa že, kajti zavedal se je, da ni ravno tako slab ženim. Rekel je torej kratko, pa jedrnato besedo:

«Če že ni drugače, potem naj jih ima dvajset, pa tudi meseca čez ne.»

Tomaža je zarsbelo za ušesom.

«In... brez otroka?» je plaho vprašal.

«Brez njega!» je krhko odgovoril Lojze Kočar.

Torej se bo kazalo pošteno potruditi. Po doigem premišljevanju in iskanju se je Tomaž nazadnje spomnil na dekleta, ki se je pred kratkim od nekd priselilo v sosedno vas. Bila je dekla na največjem posestvu, odkar je skopnel zadnji sneg. Bila je močna in okrogla, urna in prijazna, pa celo delovna, sicer ne ravno dvajsetih, pa tudi ne še čisto tridesetih let. Kočarju je bila od site všeč. Precej je pograbila za delo, vso bajto mu je pospravila in ocedila. Niti o Veliki noči ni bilo pri njem tako čisto in v redu. Lojzeta je kar izpreletavalo po hrbtu, ko jo je gledal.

«Tri sto zelenih,» je zaklel in tlesknil z roko, «tale, in nobena druga. Pa amen!»

Stopil je v shrambo in snel nekaj suhih klobas za Tomaža. Popila sta kozarček hruševca in pokadila pipo tobaka.

Čez štiri tedne je bila poroka. V župnišču je prišlo na dan, da Lojze prav za prav ni Kočar Lojze, ampak Klančnik Lojze. To je bilo že čisto pozabljeno, ker ga že dvajset, trideset let ni nihče drugače klical kakor za Lojzeta, navadno pa za Kočarja. In še celo obe priči, Tomaž in gostilničar, oba sta debelo pogledala, ko Kočar ni bil več Kočar.

Lojze je bil torej oženjen in je bil sploh čisto zadovoljen. Zdaj ni imel drugega dela, kakor da je zjutraj vstal, hodil naokrog, pametno govoril, kadil pipo in čakal, kdaj bo jed skuhana. Vse drugo je opravila Tina. Sam vrag bi ne mogel vedeti, kako je po deset reči kakor bi trenil opravila. Hiša se je kar bliskala, živina je bila hitro oskrbljena, jed je bila okusna, in komaj so bili krožniki obrisani, je stala že spet na vrtu. Lojze se sploh ni mogel načuditi. Seveda, trideset let, to se že pozna! Prej, no! Takrat bi ga bila morala videti. Kakšen fant je bil! Delo se mu je kar tako odsedalo. Naj le povpraša o Kočarju tiste, ki so ga že takrat poznali! Še čudila se bo!

Tina pa je vse verjela. Ali se je pa samo tako delala. Klical jo je „mati“, ona njega „oče“, in prav dobro sta se zjemala.

Čez leto in kakšen dan je Lojze Kočar slavil svoj šestdeseti rojstni dan. Nekaj dni prej se je Tina odpeljala k sestri v mesto. Nekaj prav posebnega bo podarila Lojzetu za ta dan in se je delala zelo skrivnostno.

Tiste dni je Lojze večkrat tiho zaklel predse, ker je bil že preveč vajen, da je šlo vse samo od sebe. Zdaj pa je moral za marsikatero delo prijeti in neprestano je bilo treba imeti kaj v mislih, kar se ni smelo pozabiti. Ničesar si ni bolj od srca želel, kakor da bi se Tina spet hitro vrnila.

Tisti dan pred njegovim praznikom je res prišla, saj je morala še speči pogačo. Toda to pot ni prišla sama. Lojze Kočar se je kar začudil, ko jo je zagledal. Dečka je imela s seboj, tujega dečka, ki je imel morda deset let. Natlačen nahrbtnik je nosil na hrbtu in veliko, z močno vrvico povezano škaflo v rokah. Tina se je sklonila k njemu,

mu nekaj zašepetala in ga potisnila naprej. Mali je del škaflo iz rok, stekel k Lojzu in mu zaklical:

«Dober dan, oče!»

«Aaa!» je iztisnil Lojze. Ako bi bil stol blizu, bi se bil prav gotovo sesedel od začudenja. Pogledal je Tino. Malo nerodno ji je bilo.

«To je Mihec», je rekla.

«Bog ga daj!» je nazadnje odzdravil Kočar in zmajal z glavo. Tina ga je poljubila. To ga je še bolj zmedlo in vsi trije so stopili v izbo.

Potem so pili kavo. Mihec se je kaj hitro udomačil, se podil po vrtu, po hlevu in je bil ves iz sebe od samega veselja. Sto in sto vprašanj je iznašal in Kočar se je potrudil, da mu je na vsa odgovoril. Medtem je Tina zamesila za kruh in ju opazovala. Večkrat se je vsa srečna nasmehnila in se hitro spet zatopila v delo.

Šele zvečer je prišel Lojze z vprašanjem na dan.

«No, Tina, povej no...», je začel jecljaje.

Tina je sedla k njemu in ga prijala za roko.

«Moj je, Lojze!» je rekla tiho. «Moj, veš.»

«To bi mi bila vendar lahko že prej povedala!»

«Vsaka reč ob svojem času», je rekla Tina počasi.

«Pametna ženska si», je priznal Kočar. «Vsaka mati skrbi za svoje otroke, da jim je dobro in toplo», je nadaljevala in ga božala po roki.

«Samo zato?» je vprašal razočaran. «Nisem te poznala. Tudi ti nisi mene poznal», je odgovorila. «Nisva mogla torej dosti terjati drug od drugega. Ti si storil zaradi sebe, jaz zaradi svojega Miha. Dober si z menoj in vem, da boš dober tudi z mojim otrokom.»

Lojze Kočar je bil kar ganjen.

«Da, res, vse je tako,» je rekel, «kakor praviš. Čeden fant je. In prej ali slej bo potreben pri hiši... Jutri mu urežem vrbovo palico in mu napravim piščalko. Takile se radi igrajo. Tudi jaz sem včasih cele dni piskal na take piščalke...»

Potem se je dolgo zamislil.

Iz sodobnega življenja

Ko bi imele ženske oblast v svojih rokah... To vprašanje je bilo stavljeno udeleženkam zasedanja Mednarodnih ženskih društev v Parizu. Prvi odgovor, ki je prav zanimiv, je poslala gospa Frances Perkins, minister za delo in poklice v U. S. A., in slove takole:

«Pogosto se trdi, da imamo me ženske v Ameriki oblast. Toda to ne ustreza resnici. Dejstvo je, da so moški v Ameriki nasproti ženskam zelo galantni. Kljub temu pa položaj ženske, ki ima svoj poklic in si sama služi kruh, ni cnakopraven s položajem moškega. To najbolj dokazujejo razlike v mezdah in plačah, ki jih prejemo.»

Res je, da si odločilni činitelji že dalje časa prizadevajo, da pribore ženskam pravico v vsakem oziru. Ker pa tega še ni, bom odgovorila, kaj bi me ženske naredile, če bi zares imele oblast. V svoj delovni program bi najprej uvrstile vse potrebno, da mlademu naraščanju ustvarimo boljše pogoje za življenje. Nato bi začele odločno borbo proti umrljivosti otrok in do skrajnih meja možnosti uredile skrb za matere in deco ter za splošni dvig ljudske higijene. Vse nadaljnje delo pa bi bilo usmerjeno v tem duhu.»

G. Albrechtova:

Kaj mi nudi knjiga

Veselje in tolažbo v samotnih urah! Odkar znam čitati, mi je bila knjiga v dobrih in slabih časih zvesta spremljevalka. Že otrok sem se mogla v knjigo tako poglabiti, da mi ni bilo vse drugo nič. Tako so prešla leta, marsikaj se je izpremenilo, le moja ljubezen do knji-

Predsednica ženskega udruženja mis Filipa se popolnoma strinja s temi izvajanjmi, pravi samo, da bi ženske vzele v svoj program tudi borbo za mir in slogo med vsemi narodi ter da bi jim v dosego te svrhe nobena žrtev, nobeno sredstvo ne bilo pretežno.

Matere zahtevajo več zraka za svoje otroke. V Beogradu so matere v skrbi za zdravje svojih šoloobveznih otrok, ker učilnice ne nudijo pogojev za normalen pouk v šolah, kakor tudi pri nas ne. Zato so se zbrale vse matere mestnega okraja «Kraljice Marije» in izvolile deputacijo, ki naj zahteva, da se odtodna šola razširi oziroma dozida še eno nadstropje.

Deputacijo je sprejel beograjski načelnik Vlada Ilić, ki je z velikim zanimanjem poslušal njene pritožbe in ji obljubil vso pomoč.

Iz Rusije poročajo, da imajo ondi vzorna otroška gledališča, pri katerih sodelujejo znani strokovnjaki in pedagogi, ki hkrati proučujejo vpliv gledališča na mladino. Ugotovili so, da se velik del mladine pod vplivom takih iger popolnoma izpremeni. Neka igrar, ki je prikazovala tatvino in rop kot protidržavno in zaničljivo dejanje, je povzročila, da so vsi otroci, ki so bili staršem ali tovarišem kaj izmaknili, takoj vrnili ukradene reči. Neka druga igrar, ki je obdelovala motiv pomoči tovarišem, je imela tak uspeh, da je nastala prava tekma, kdo bo svojemu součencu izkazal večjo in lepšo uslugo.

Ta kratka dejstva jasno pričajo, kako je zgrešeno, da obračamo na mladinske igre in na mladinsko gledališče tako malo skrbi.

Upor mladoletnih deklet v Parizu. Zaradi prestrogega ravnanja so se uprla dekleta velikega vzgojnega zavoda za moralno pokvarjeno mladino. Upor je nastal tako nepričakovano, da so deklice lahko zvezale svoje varuhinje, stekle na cesto in v velikem številu zbežale. Ljudje, ki so prihiteli v zavod, da pomagajo napraviti red, so se pridružili upornim dekletom, tako da je morala posredovati policija. Veliko deklet se še ni vrnilo v zavod.

Na Dunaju so osnovali šolo za očete. Našim čitateljicam je gotovo znano, da ima večina kulturnih držav različne šole za matere, materinske univerze in različne tečaje za pouk mater. Letos smo tudi v Ljubljani napravili prvi poskus take materinske šole, ki se je tako obnesel, da se bo drugo leto tečaj nadaljeval in učni načrt izpopolnil.

Toda dušeslovci na Dunaju, ki proučujejo razmere in naloge dandanašnje družine, so se postavili na stališče, da je prav tako potrebna tudi šola za očete, ker ni dovolj, da za vzgojo skrbi le mati. Nova šola je začela delovati letos meseca januarja. Prostor je dobila v središču Dunaja, v zgodovinski palači Belvedere. Uvrščena je kot oddelek že obstoječe roditeljske šole. Ob otvoritvi sta ravnateljici tega zavoda gospa Lujiza Leitner in Gertruda Holstein obrazložili načrt šolskega pouka, ki obsega snov iz posameznih razvojnih obdobij otroka.

Te dni je bil konec prvega tečaja. Poročajo, da je šola imela velik uspeh. «Učencev» je bilo toliko, da so bili vsi prostori prenapolnjeni. Ustanovitelji poročajo vsem ženskim organizacijam, da tudi one uvedejo take tečaje, češ da so zelo potrebni. Z. P.

ge je ostala ista. Knjiga mi je pomagala že preko mnogo grenkih ur. Bolečina mine in notranji mir se vseli v dušo, če se pogledimo v lepo knjigo.

Dobra knjiga da vse. Najprej se že veselimo, da jo bomo čitali, potem uživamo pri branju. Koliko doživljamo pri tem! Srečo in bol, žalost in veselje! Smejemo se in jokamo z ljudmi, katerih usoda nas osvoji. Še dolgo mi-

slimo na te ljudi kakor na prijatelje, še dolgo pozvanja v naši duši kakor zvonovi, ki tiho in polagoma dozvenevajo...

Spominjam se še vseh svojih knjig in vsaka mi je ljuba in draga. Nekatero čitam tudi po večkrat. Srečna sem, da imam sama toliko lepih knjig.

Lepa knjiga nam daje veselje in srčni mir.

Kako sejemo cvetice za na balkone

Za kapucinke, turški fižol in podobne ovijalke je dobra navadna vrtna prst, medtem ko je za petunije, tobak, begonije, lobelije in nageljne vrtna prst pretežka in moramo vzeti zanje gozdno prst, pomešano s peskom.

Če hočemo imeti cvetice že zgodaj, jih moramo posejati v plitve zabojčke, ki jih postavimo na okno ali pa na drug zavetni kraj, kjer ni prepiha, pa tudi ne preveč solnca. Če se nam za balkonske cvetice preveč ne mudi, je pa boljše, če počakamo tako dolgo, da se vreme nekoliko ustanovi, in posejemo potem cvetice kar zunaj v zabojčke ali pa naravnost na gredico. Te sadike so kajpada veliko odpornejše.

Debelejše seme potikamo v prst v enakomernih presledkih. Prej ta dan moramo prst dobro namočiti s škropilnico, vendar moramo paziti, da je preveč ne zbijemo. Razdalja med posameznimi rastlinami mora biti zadosti velika, ker prično sicer divjati in jih je treba potem razredčiti. Posejano seme zagrneto s tenko

plastjo prsti. Kadar ga kasneje zalivamo, moramo paziti, da voda semena ne odplavi.

Drobno seme stresamo kar iz zavitka po prsti. Seme ne sme padati pregosto. Če je predrobno, ga pomešamo prej s suhim peskom. Ko je seme posejano, ga pritisnemo v prst z deščico in ga takoj zalijemo.

Zabojček postavimo nato na okno in ga pokrijemo s šipo, ki jo moramo vsako jutro obrisati. Čez 15 do 20 dni se pokažejo iz zemlje prve klice; tedaj moramo šipo odstraniti.

Ko poženejo rastlinice prve listke, jih pikiramo, to se pravi, jih presadimo v drug zabojček, ki mora biti globokejši od prejšnjega. Na dnu tega zabojčka izvrtamo več lukenj, ki jih pokrijemo s črepinjami od razbitih cvetličnih lončkov, potem pa napolnimo zabojček do vrha z le nekoliko pognojeno prstjo, ki smo ji primešali rahle gozdne zemlje. Rastlinice posadimo po 5 do 10 cm vsaksebi. Vsako presajeno sadiko pritisnemo v prst in si pri tem delu pomagamo z majhno paličko.

Ko so rastline zadosti močne in ni več nevarno za ostale, jih presadimo v zabojčke, v katerih bodo potem ostale, in jih denemo na okno ali pa na balkon.

Ta način sejanja in pikiranja pa ne velja za kapucinke in druge ovijalke, za grašico, mak in okrasne buče, ki jih vsejemo kar takoj na stalno mesto.

J. K.:

KOLO

V starih časih je moral človek, če je hotel priti iz enega kraja v drug kraj, osedlati konja in na njem odjezditi. Ko bi dandanašnji toliko ljudi jahalo, kolikor se jih vozi s kolesom, bi bil ves svet podoben kozaškemu taboru. Mož, ki je izumil kolo, niti slutil ni, da bo kdaj tako znamenito. Izprva se je zdelo, da se bodo ljudje vozili samo za zabavo, toda prav kmalu je postalo kolo za promet to, kar je za prehrano krompir, in zdaj je najbolj razširjeno in najcenejše občilo.

Človek bi kar ne verjel, da je tako preprosta reč lahko tako koristna. Zakaj če si ogledamo kolo bolj od blizu, vidimo, da je tako preprosto, da bolj preprosto biti ne more: okvir, v njem dve kolesi, izmed katerih se eno poganja s pedali in z verigo. Seveda je bilo treba poprej odkriti sistem prestave, ki je ena najpomembnejših pridobitev moderne tehnike, in dognati, da za ravnovesje ni treba treh točk, kakor trdi fizika, ampak da zadostujeta tudi dve, če se predmet giblje in ga vodi človek.

Karikatura iz leta 1869., ki kaže, kako bodo kmetice vozile svoje pridelke na kolesu v mesto.

Kolo brez človeka je mrtva reč. Katerokoli drugo občilo, živo ali pa mehanično, se lahko samo giblje, če mu damo potrebno začetno hitrost, edino kolo nima te lastnosti. Samo namreč ne obdrži ravnovesja, in šele človek, ki sedi na njem, mu s svojim telesom vdihne življenje, ga spravi v gibanje in ga vzdržuje v ravnovesju. Hkrati je pa prav to velika prednost kolesa, da nima svoje volje, ampak da odločuje gospodarjeva volja. Ker mu daje vso silo človek, ne potrebuje kolo tudi nobene hrane. Kakor ga dobimo iz tvornice, tako ostane vse življenje, samo sempatja mu moramo priliti kanec olja. Prav zato se je kolo tako hitro udomačilo, zlasti v vrstah neimovitih ljudi.

Naši kolesarji lahko zavidajo svoje tovariše severnih dežel, kjer so pogoji za udobno in veselo kolesarjenje veliko boljši kakor pri nas. Ne morda zaradi našega hribovitega sveta, ki marsikoga čisto brez razloga moti. To ni naša krivda in tudi nima samo senčnih strani. Kolesarji s prostranih ravnin niti ne slutijo, kakšen užitek je, če se človek pelje po klancu navzdol, pa mu ni treba pri tem z noge niti geniti, ampak samo paziti, da obdrži smer. Naš hriboviti svet ni torej tisto, kar greni kolesarjem veselje, ampak naše slabe ceste. Kadar posveti ponoči na cesto reflektor, se šele vidi, kako razorana je, malo boljša od njive. Tudi dež razkrije marsikaj, kar bi bilo boljše, da bi ostalo skrito. Oči luž očitajoče gledajo na naše cestne urade, toda ti so zdaj že tako utrjeni, da jih to prav nič ne moti.

Pa ne samo slabe ceste, tudi pešci so veliki neprijatelji kolesarjev. V njih vidijo veliko bolj zahrbtnega sovražnika kakor v motorjih ali pa avtomobilih, menda zato, ker se gibljejo tiho, brez ropota. Sovražijo jih pa seveda tudi motociklisti in avtomobilisti, ker se jim kolesarji nikdar ne umaknejo zadosti hitro in spoštljivo s poti.

Na naših cestah in ulicah vidite najrazličnejša kolesa, proletarska, zarjavela in zaprašena, ki škripljejo in ropočejo in na katerih se vozijo delavci v službo, med njimi pa tudi lepa, gizdalinska z vsemi vrstami okraskov in pokromana, da se bleste kakor meč v solncu. Kolo vidimo povsod, kamorkoli se ozremo, vendar je še zmeraj dovolj drago, da se zdi

Ulica v Kodanju, kjer prislone ljudje, ko pridejo na delo, svoja kolesa k zidu urada ali delavnice in se ves dan ne brigajo zanje, zvečer se pa spet odpeljejo na svoj dom.

tatu vredno, da si obremeni vest. Na to stran so dežele koles, ki jih vidite na naših slikah, veliko bolj srečne. Tam je kolo tako poceni, kakor življenje delavca. Tam je človeku kolo to, kar so pri nas čevlji, in nikomur se ne zdi vredno, da bi ga ukradel.

Najmodernejša uporaba kolesa: Mož s plinško masko se vozi po mestu, ki mu grozi letalski napad, in opozarja s sireno prebivalce na pretečo nevarnost.

Eno izmed številnih stajališč za kolesa v Kodanju, kjer stoji ob delavnikih po nekaj sto koles od jutra do večera.

Kako varčujemo pri čevljih

Važna postavka v našem proračunu so izdatki za čevlje. Da jo vsaj nekoliko zmanjšamo, moramo ravnati s čevlji tako, da bodo čim dalje vzdržali. S tem pa ni rečeno, da jih nosimo tako dolgo, da nam padejo z nog. Z obutvijo moramo zelo oprezno ravnati že pri hoji. Saj vendar ni treba, tudi če imamo trdne, recimo, gumaste čevlje, hoditi po blatu in lužah. Voda in vlaga sploh škoduje obutvi, tudi gumasti. Na to moramo opozarjati zlasti otroke, ki naj se že od mladih nog učijo varčevati.

Če smo pa že morali čevlje pošteno zamazati ali jih celo premočiti, jih moramo tudi pošteno negovati. Usnjenih čevljev ne smemo nikoli umivati z vodo, ampak je treba vselej najprej z nožem ostrgati podplate in pete, drugo blato pa odstraniti s trdo ščetjo. Če ostane na čevlju še kaj umazanije, vzemimo vlažno, dobro ožeto krpo ter jih z njo obrišimo. Potem jih osušimo s suho krpo, nato pa šele namažimo s kremo. Krema se mora posušiti, preden izloščimo čevlje s ščetjo ali še boljše s flanelo. Če imamo kopita, jih je dobro tudi v čevlje takoj, ko se sezujemo, zakaj le tako

ohranijo svojo obliko. Največ se pri snaženju greši s tem, da ne odstranimo pošteno blata z njih; blato se potem s kremo razmaže in čevlji postanejo kaj kmalu sivkasti, tako da se ne bodo nikoli več lepo svetili. Sploh je dobro, če očistimo včasih čevlje s kakim sredstvom, ki raztopi tudi kremo, ali pa z mlekom. Mnogokrat storimo tudi to napako, da vlažnih čevljev dodobra ne posušimo. Treba je razvezati trakove ter pregniti jezik in zgornji del tako, da more vanje zrak. Če so skozi premočeni, jih postavimo s kopiti vred kam, da se počasi posuše. Če se prehitro suše, postanejo trdi in se grbančijo. Otroške ali delovne čevlje namažemo, ko se posuše, z vazelino, ki najbolj varuje pred vlago.

Gumaste čevlje lahko umivamo z vodo, toda ne preveč, vselej pa jih moramo tudi znotraj dobro osušiti. V čevlje z gumastimi podplati ne pozabimo nikoli deti slamnatih, plutovinastih ali kakršnihkoli vložkov, zakaj guma je neprodušna in se človeku zato rade potijo noge. Kadar se pa sezujemo, vzemimo vložka iz čevljev ter ju denimo sušiti, včasih pa ju tudi operimo. Mimo tega je treba, kadar nosimo gumaste čevlje, imeti volnene nogavice, ki vpijajo vlago ter tako ščitijo nogo pred mrazom. Če se ravnamo po tem, lahko damo z mirno vestjo gumaste čevlje tudi otrokom, saj so najboljše varstvo v deževnem vremenu.

Pa še nekaj: če hočemo ohraniti svojo drago obutev, ne kupujemo najcenejšega mazila. Kupimo vselej dobro kremo, primerno za tisto vrsto čevljev. Obutev dajamo o pravem času v popravilo. To velja zlasti za šivane čevlje, ker se šivi s hojo hitro obrabijo. Najvažnejše je pa redno in temeljito snaženje. Čevlji naj ne stojijo nikoli predolgo neosnaženi! Tudi ne nosimo kar naprej istih čevljev, dokler se ne raztrgajo! Menjavanje čevljev je ne le ekonomično, ampak tudi higiensko.

Na strani 216 smo pomotoma objavili tele praktične nasvete brez slik. Zato jih danes ponovno prinašamo s slikami.

Pletene stole, mize in druge pletene predmete očistimo najlepše s krtačko, ki jo pomakamo v mešanico amoniaka, mila in mlačne vode.

Razvlečeni pleteni stolji so spet kakor novi, če jih dobro namočimo s slano milnico in polikamo skozi vlažno krpo.

Z olupkom hruške si lahko osnažimo roke.

Z jabolčnimi olupki se pa lepo čisti aluminijeva posoda.

Pepel od cigar ni brez vrednosti

Pepela od cigar ne mečimo proč, ampak ga spravljajmo v pločevinasto škatlo, ki se dobro zapira.

S takim pepelom se dajo prav lepo čistiti vse kovine. Ako so na kovinskih predmetih večji madeži, zmešajmo pepel z nekoliko kapljicami petroleja ter pustimo tako zmešani pepel nekaj časa na predmetu, nato ga pa dobro odrgnimo. Potem oplaknimo predmet z mlačno vodo in ga izgladimo.

Pri čiščenju zlatnine in srebrnine smo zmeraj nekoliko oprezni in boječi, toda pepel cigar in cigaret ne more niti najmanj škodovati.

Včasih postavimo iz nepredvidnosti vročo posodo na polirano ali brunolirano leseno ploščo; kako smo sami nase nejevoljni, ako nastanejo zaradi tega svetli madeži! Pa se da vse popraviti, in sicer spet s pepelom od cigar ali cigaret. Pepel ovlažimo s petrolejem in ga položimo na madeže. Čez kakih pet do deset minut ožgemo zamašek nad svečo in z njim pepel dobro raztremo. Nato otremo ta mesta še z mlačnotoplím suknom. In če uporabimo slednjič še polituro za pohištvo, je vse spet lepo pospravljeno.

Naposled opozarjamo še na to, da ima pepel od cigar v sebi celo vrsto snovi, ki jih potrebujejo cvetlice v loncih, in je torej dragoceno gnojilo. Toda kakor škoduje človeku, če se pogosto preveč naje, tako škoduje tudi cvetlicam preveč pepela: za srednjeveliko cvetlico zadostujejo dve do tri žličke pepela na teden.

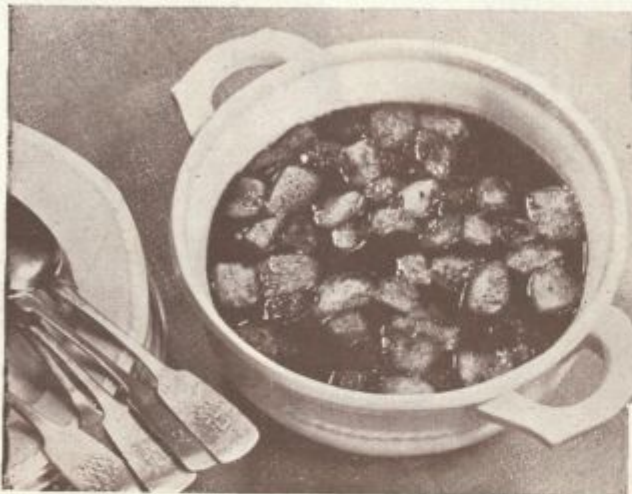
ZGODBA O DVEH KOSILIH: VSE IZ OSTANKOV

Vsa objokana in obupana sloni Mira ob mizi. Vsa nesrečna je: prvič sta se z možem sprla in prvič je odšel z doma, ne da bi jo bil objel in poljubil. In vse to samo zaradi tega neumnega kosila. Pa ne morda da bi bila zasolila ali prismočila Andrejevo najljubšo jed. Kaj še! Ravno nasprotno: predobro je bilo kosilo in vsega preveč. Kako čudno je vendar življenje! Pa si je bila vendar vse tako lepo zamislila! Ko je šla prej ta dan na trg, je srečala mater Andrejevega najboljšega prijatelja. Vsa vesela ji je ta povedala, da je prišel

sin za nekaj dni domov. In da bi moža razveselila, je gospo poprosila, da bi poslala sina k njima na kosilo. Pa ga ni bilo. Seveda je bilo potem vseh jedi preveč. In ni bilo dosti, da ji je bilo že sami žal po nepotrebnem potrošenega denarja in vsega brezplodnega dela, ne, celo prepir se je vnel zaradi tega. Nikdar bi ne bila mislila, da bi utegnilo kaj takega njenega Andreja tako razjeziti. JEDI SE SKORAJ DOTAKNIL NI IN DA JE NEUMNICA, JI JE OČITAL, KER BI SICER PAČ NE BILA PIPRAOLJALA CELE POJEDINE ZA GOSTA, S KATERIM NITI GOORILA NI.

Saj vidi, da ima mož prav, da res ni ravnala preveč duhovito in premišljeno, a tako grdo bi je pa vendarle ne bil smel nahruliti. Saj je pri vsem tem vendar mislila edinole na to, da njega preseneti in razveseli. Ko bi vsaj zvečer prišel domov! Pa ima na oso to neprijetnost še nočno službo in se orne šele jutraj.

A kakor ji je bila misel na to v prvem trenutku zoprna, tako ji je bila sedaj všeč. Ima vsaj čas, da dobro premisli, kako bo popravila, kar je zagrešila. Dokazati hoče možu, da ni neumnica in da okljub vsej tej nerodnosti le zna gospodariti z njegovim denarjem.

Mesne omlete.

Špinačna juha.

Sadne tortice.

Pregledala je vse ostanke in premišljevala, dokler ji ni šinila v glavo dobra misel.

Napravila bo:

iz ostankov juhe in špinacije špinačno juho,

iz ostanka pečenke mesne omlete,

iz ostanka riža pa rižove hlebčke.

K mesnim omletom bo treba le še malo solate, in kosilo bo pripravljeno. Hitro, in kar je glavno, s prav majhnimi stroški. Do večera je izginila poslednja sled izjokanih solza in oša pomirjena je naša mlada gospodinja zaspala.

Riževi hlebčki.

RECEPTI:

Špinačna juha. Iz 5 dkg masti in 4 dkg moke napravimo prežganje, pridenemo zelenega peteršilja in špinacije, zalijemo z juho in mlekom, osolimo in opoprmo ter pustimo, da dobro prevre. Juho serviramo z opečenimi kruhovimi kockami.

Mesne omlete. V loncu izžorkljamo $\frac{1}{2}$ litra mleka, 2 žlici kisle smetane, 2 rumenjaka, nekaj soli in do $\frac{1}{2}$ litra moke. Ko je testo gladko, primešamo trd sneg od dveh beljakov. Iz te zmesi spečemo 5–6 omlet na razbeljeni masti. Na masti ali maslu prepražimo sesekljano meso s čebulo, česnom in peteršiljem, osolimo, opoprmo in dolijemo žlico kisle smetane. Lahko dodamo tudi nekaj na listke zrezanih gobic. S to zmesjo nadevamo omlete, jih zvijemo, zložimo v kozico, oblijemo s kislom smetano in postavimo še za pol ure v pečico. Serviramo jih z zeleno solato.

Riževi hlebčki. V vodi ali pa v mleku kuhanemu rižu primešamo 5 dkg masla, 2 jajci, 5 dkg vaniljinega sladkorja ali pa malo cimeta. Če je treba, ga razredčimo še z žlico smetane ali mleka. Iz te zmesi napravimo ploščate hlebčke ter jih na maslu lepo zlatorumenno zapečemo. Pečene lepo razorstimo na krožnik in jih potresemo s sladkorjem.

Sadne tortice.

Stare, že izsušene rezine peciva iz biskvitnega testa lahko hitro in z majhnimi stroški napravimo spet sočne in okusne, in sicer takole: Na vsako rezino položimo kosce sveže kuhanega ali pa vložnega sadja. Po vrhu jih pa še okrasimo s keplicami trdo stolčenega, osladkanega snega ali pa stepene sladke smetane.

Tudi Andrejeva jeza se je v službi že kolikor toliko ohladila. Kar je je še ostalo, jo je ublažilo nemoteno spanje v dopoldanskih urah, zadnjo mrvico pa je udušilo zares okusno kosilo. In to toliko bolj, ker je, čeprav moški, vendarle uganil, da je vse, kar je na mizi, — včerajšnje. In ko sta se prvič srečala njuna pogleda, je bilo konec «tihih ur». Vsa srečna sta se oba nasmejala in spet je zasijalo sonce sreče in zadovoljstva na njunem zakonskem obzorju.

Ko ju je potem popoldne obiskal Andrejev prijatelj, je bilo za smeh in zabavo kaj dobro poskrbljeno. In osi trije so s posebno slastjo pospravili včerajšnjo »popravljenjo» močnato jed do zadnje mrvice.

Ženska moda od leta 1793. do 1815.

NESTANOVITNA MODA

Kakor so vojni dobavitelji najbolj za-grizeni in vneti hujškačji na vojno, tako so tovarnarji in trgovci neumorni iskalci modnih izprememb in izrabljajo v svoj namen vsa človeška nagnjenja in slabosti. Diktatura mode je v tako močnih rokah, da se ji ne kaže upirati. Vse, kar posameznica lahko stori, je to, da hodi po srednji, zmerni poti in se pokorava le moderni liniji in njenim osnovnim

poudarkom. Tisti pa, ki se ji popolnoma izneveri in se oblači po svoje, je kakor izobčenec svojim soljudem v spotiko in posmeh.

Oblika ženske mode se vrti kakor kolo in malokdaj mine več ko četrt stoletja, ko se ista slika z nebistvenimi izpremembami spet povrne. Poglejte po vrsti slike, ki predočujejo žensko modo od

leta 1793. do 1930., in opazujte, kako vsak nov modni val narašča in izginja.

V dobi od leta 1793. do 1815., ki jo predočuje *prva slika*, je bistvena značilnost črta pasu, ki se je pomaknila tik pod prsi, nabrano in dolgo krilo, ki se je proti koncu te mode podaljšalo celo v vlečko, in majhni klobučki z visokim oglavjem.

Na *drugi sliki*, ki kaže modo od leta 1815. do 1852., se jasno vidi, kako se je jel pas pomikati navzdol in se je za dalje časa ustavil tam, kjer je po naravi mesto zanj. Krila so še vedno dolga,

Ženska moda od leta 1815. do 1852.

Zenska moda od leta 1854. do 1890.

vendar se v bokih in spodaj čedalje bolj širijo. Pojavlja se košata in bahava krinolina z bujnimi nabori in okraski, život oblačil se pa tesno prilega telesu. Pokrivala so raznolična in vsa bogato okrašena.

Tretja slika predočuje dobo od leta 1854. do 1890. Prve tri postavbe na tej sliki označujejo čas, ko so razkošni krinolini že šteti dnevi. Četrta postavba je nosilka nove mode. Od prejšnje mode

je ostal samo še tesen in gladek oklep života, krilo se pa pričena ožiti, najprej v bokih, pozneje pa tudi spodaj. Zadnja postavba na tej sliki je dognani izraz te nove smeri.

Četrta slika: Dolgim in spodaj širokim krilom je odločeno samo še četrto stoletje. Svetovna vojna je zanesla revolucijo tudi v modo. Pomanjkanje denarja in silen razmah sporta sta zavrla razkošje in določila modi novo smer. Da

se porabi čim manj blaga, so krila vedno ožja in krajša, život pa postaja ohlapen, ker sta sport in skrb za zdravje prepodila iz ženske garderobe steznik, ki je stikal žensko malone sto let, da ni mogla svobodno dihati. Pas je zdrknil zdaj na boke.

Razvoja mode v sedanjem desetletju, ki sicer še ni končano, nam pa menda ni treba prikazovati, ker ga vse še doživljamo.

A. P.

Zenska moda od leta 1891. do 1930.

Izmed naj-
lepših —

Obleka iz belega, modro tiskanega krepa. Aplikacije in pas so rjastordeči. Iste barve je tudi mali klobuček. Obleka je brez ovratnika; skozi ovalni obroč sta potegnjeni dve petlji.

Obleka iz karirastega volnenega ali pa svilenega pralnega blaga. Pokončni žepi so domislek zadnje mode.

najlepša za Vas

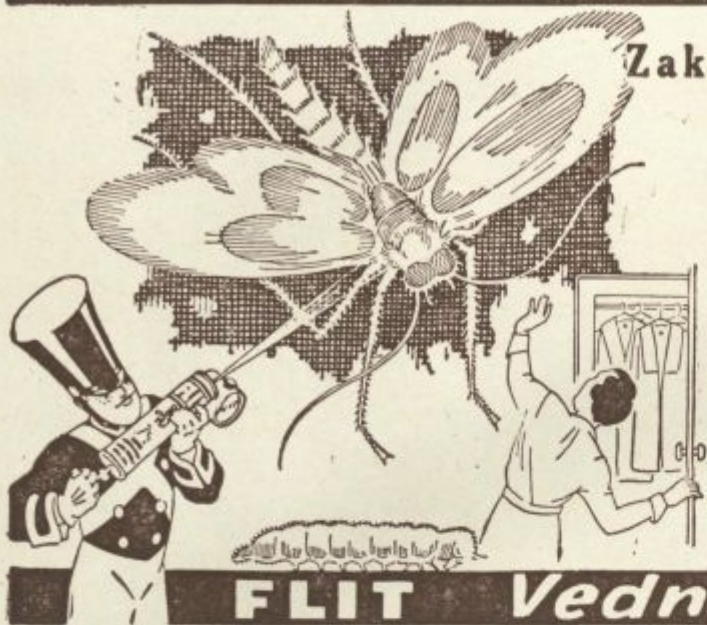

Eleganten kostum za vsak dan. Barva gumbov se ujema z barvo klobuka in šala.

Eleganten poletni kostum iz belega tusorja. Jopica se zapenja na dve vrsti gumbov in ima velike zaokrožene reverje. Bluza iz pestrokarirastega krepa oranžne osnovne barve vtisne obleki živahen poletni videz. Veliki angleški klobuk iz klobučevine je prav tako oranžne barve.

FLIT... pravi sovražnik mrčesa

**Zakaj brezvredna sredstva?
Pazi na obleke!**

FLIT je vodeči proizvod v 90 državah, — najboljši znak moči in ubojnega delovanja — ker vsebuje strup, ki ga drugod ni.

FLITOVA para ne pušča madežev in je ljudem neškodljiva. Varuj se pred nadomestili pod imenom Flit. Pravi FLIT je samo v plombirani ročki. Pazi na garancijo:

rmeno barvo, — črn rob in FLIT vojaka.

FLIT Vedno ubija!

Za naša dekletca

Plašček za 9—11letno dekletce. Krojen je z naplečnikom in spodaj zvončasto razširjen s položenimi gubami. Blaga je treba okoli 1.75 m, če je 130 cm široko.

Praznična oblekica iz bele umetne svile ali iz organdija s tremi volanami za deklico od 9 do 11 let. Vsi nabori so obrobljeni z barvasto tkanino. Za oblekico potrebujemo okoli 3 m blaga, za obšive pa 65 cm, oboje po 80 cm široko.

Hlačna oblekica iz lanenega platna ali drugega pralnega blaga s pisanim vzorcem za enoletnega otročička. Blaga je treba okoli 1.35 m, če je 70 cm široko.

Batistasta oblekica za deklico od 11 do 13 let. Široki okrogli ovrtnik sega čez ramena. Na krilcu sta spodaj dve po 6 cm široki volani. Blaga je treba okoli 3.50 m, če je 94 cm široko.

Praktična oblekica, sestavljena iz krilca z živočkom in iz bluze za deklico od 7 do 9 let. Krilce je urezano hkrati z živočkom in ima pas. Bluza je iz pikčaste umetne svile ali pa iz organdija. Za krilce potrebujemo okoli 1.40 m, za bluzo pa 1.10 m blaga, oboje pa mora biti široko po 80 cm.

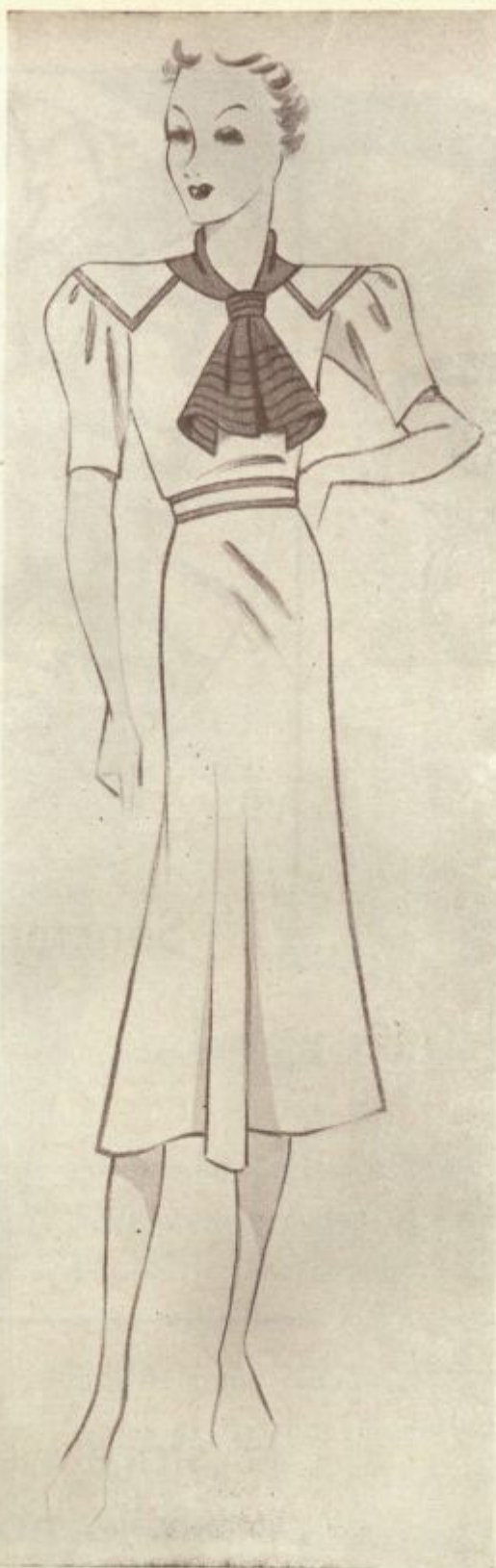
Oblekica iz volnenega krepa za 3—5 letno punčko. Krojena je z naplečnikom in ima bel okrogel ovrtnik, skozi katerega je spredaj napeljana temna ovrcica. Za to oblekico potrebujemo okoli 1.50 m blaga, širokega 95 cm.

In spet je poletje

Svetla obleka iz pralne sojle. Obleka ima štirioglato ovratno izrezo in v gube položeno krilo. Jopica je črna. Okraski se ujemajo z vzorcem obleke.

Obleka iz lahkega volnenega blaga. Sedlo in pas sta obrobljena z živobarvno progo. Iste barve je tudi ovratnik. Rokava sta kratka in v rami poudarjena.

Ljubka poletna oblekica z rdečemodrinimi zastavicami. Zapenja se tik ob vratu, ima pa tri majhne enostransko izpeljane reverje, ki so obrobljeni s širšo in ožjo modro progo. Pravo take proge krasi tudi rame in prednjo sredino krila. Zadaj je krilo položeno v globoko gubo.

"Zobobol..."

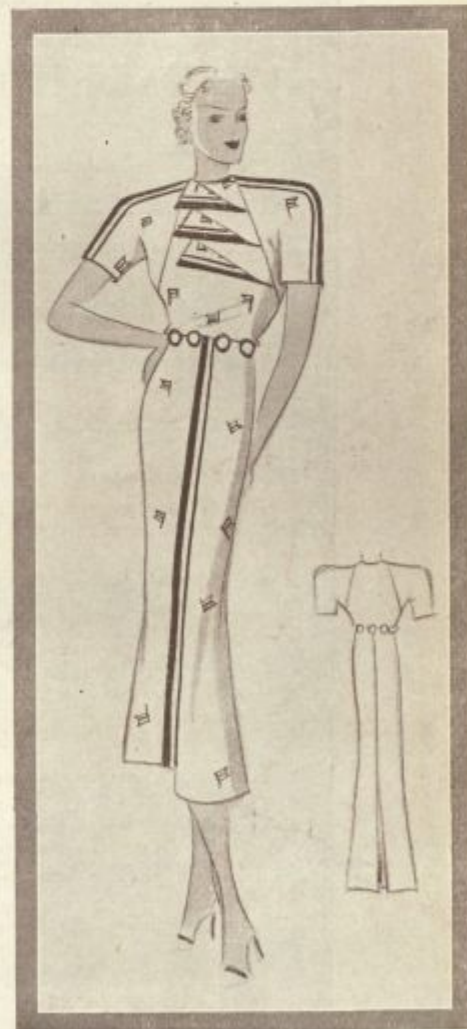
se lahko olajša z nekoliko tabletami Veramona. Veramon, ki je zasnovan na znanstvenih predpisih, prežene bolečine, a je obenem popolnoma neškodljiv.

VERAMON

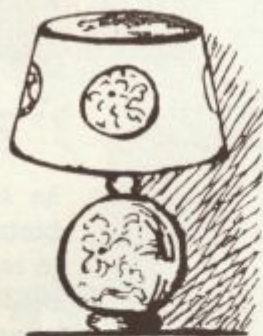
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.

Oglas reg. pod br. 47 od 29. jan. 1935.

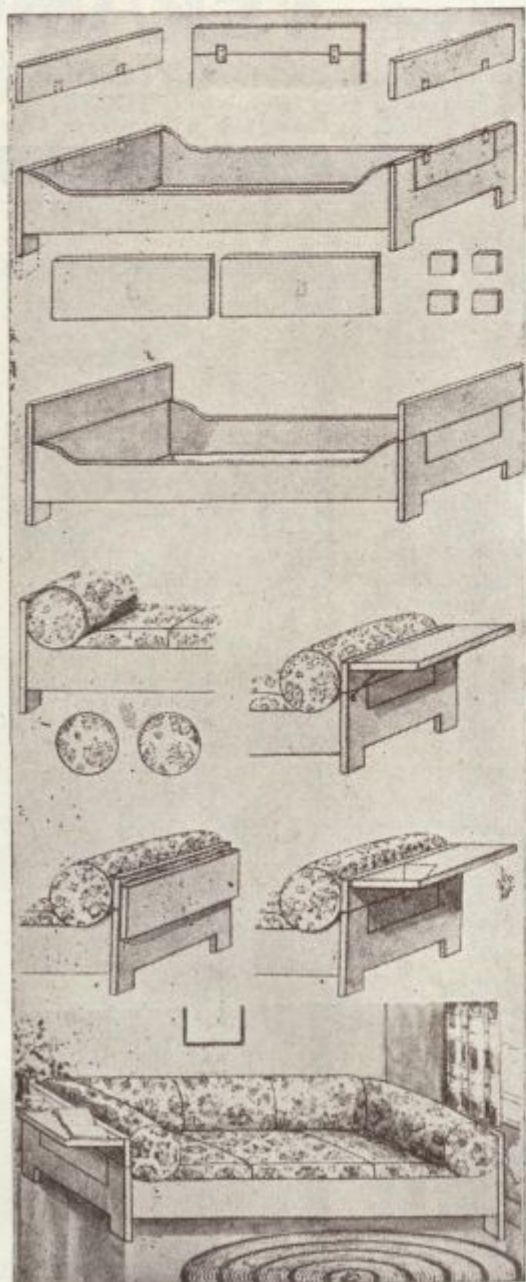
Iz starega
 novo

Senčnik za namizno svetilko

Star ali poškodovan senčnik prav lahko z majhnim trudom in majhnimi stroški nadomestimo z novim. Iz kosa močnega prozornega papirja urežemo senčnik in prerišemo nanj s pomočjo kopirnega papirja vzorec na desni sliki. Vse, kar je na sliki črna, prevlečemo tudi na senčniku s črnim tušem ali pa s črno barvo, bele like krožne ploskve pa pobarvamo z živimi barvami (rdeče, zeleno, rumeno, modro itd.). Kadar je luč prižgana, se slika na prozornem senčniku lepo odraža.

Lahko pa kupimo v trgovini tudi navaden neprozoren papir za senčnike z rožastim vzorcem in ga prevlečemo z lanenim oljem, da postane prosojen.

Iz stare postelje nov spalni divan

Ako bi se radi znebili stare postelje in naredili iz nje nekaj modernega, poslušajte naš nasvet:

Obe končnici prežagajte in odstranite srednji del, zgornji rob pa pritrđite potem na spodnjega z vijaki. Skrajšati je treba seveda tudi noge, da bo oblika divana res moderna. Tako prenovljeno leseno ogrodje divana dajte potem poltirati ali pa prepleskat. Iz treh delov sestavljeno žimnico in oseh pet valjastih blazin prevlecite z vzorčastim kretenom.

Iz kosa lesa, ki ste ga izrezali iz končnice, naredite poličko, ki jo pritrđite z vezmi na eno izmed končnic divana ter jo podprite s premično leseno ali kovinsko podporo.

Lis radi slabega pudranja ne bo!

Samo tedaj, če ima koža dobro podlago, lahko brez škode prenese puder. Samo tedaj, če se puder dobro drži in je enakomerno razdeljen, dobi Vaš obraz odsev negovanosti, ki Vas napravi tako dražestno . . .

ELIDA krema IDEAL je idealna podlaga za puder. Ta krema se popolnoma vpije v kožo, Vam olajša pudranje ter prepreči tvorjenje keplic na nosu, bradi in okoli oči. Negovanim ženam je ta krema neizogibno potrebna.

Za noč mastna
Elida Citron Cold Cream.

Njena izborna sestava
na čisti in hrani kožo
Prastara polepševalna
sredstva, hamamelis in
citrono, je združila na-
predna znanost v po-
polnost, zato ta krema
kozmetično najbolje
deluje.

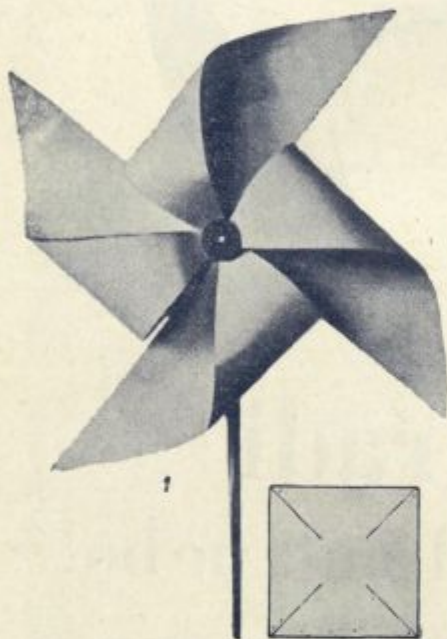

ELIDA KREMA

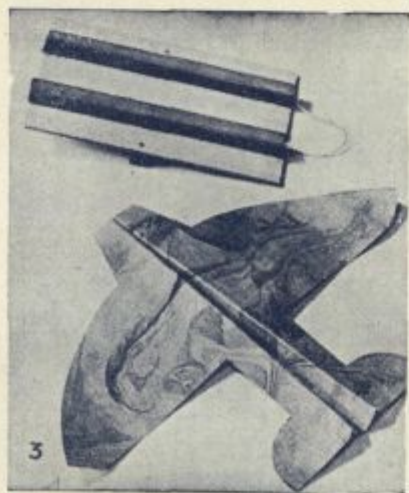
Poletni vetrič

jih bo gnal in dvigal

Leteče igračke

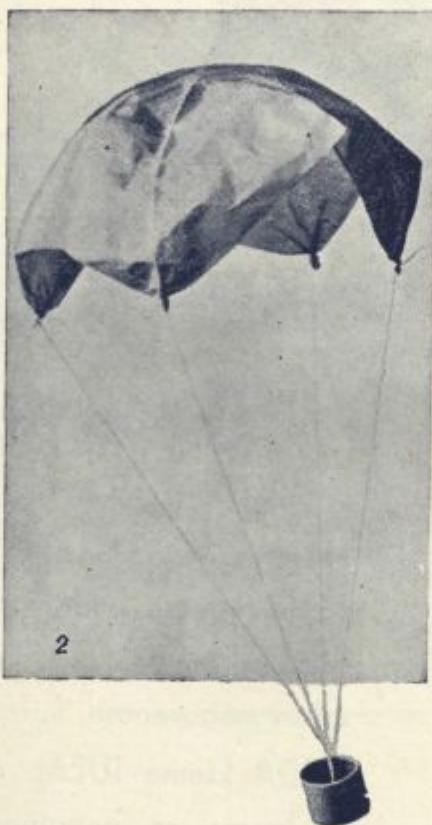

Vetrnica (slika 1). Zanj vzamemo kos močnega papirja, ki ima nekako 20 cm v kvadratu, in ga zarežemo v vseh štirih vogalih približno po 10 cm globoko, kakor vidimo na sliki spodaj. Vsak vogal se tako razpolovi na dva lista. V vsakem vogalu zabodemo v vrh enega teh listov z buciko in ga upognemo proti sredini. Skozi luknjice vseh štirih zavihanih vogalov in skozi sredino papirnega kvadrata por-

nemo kratko leseno os in jo pribijemo na konec lesene paličke. Da se vetrnica ne drgne ob paličko, denemo med papir in palico lesen gumb.

Padalo (slika 2). Zanj potrebujemo kos svilenega papirja, ki ima 30 cm v kvadratu. Na vsak vogal privežemo 35 cm dolgo tenko nit, ki jo povlečemo

najprej skozi obod iz lepenke (od kvadranta ali pa od prejice za krpanje), nato pa še skozi sredino majhnega okroglega kolobarja iz plutovine, pod katerim zvežemo konce niti v vozle.

Katapultno letalo (slika 3 in 4). Iz močnega papirja urežemo po kroju, ki je na krojni polji, letalo in ga preganemo po pikčasti črti. Pikčasta črta

spredaj in na repu pa kaže, kje ga je treba zapogniti navzdol, da bo zadosti močno in odporno. Gubo na prednjem delu letala pritrđimo s koščkom pločevine ali pa s sponko, kakršne uporabljajo po pisarnah.

Katapult (priprava za vzlet letala) naredimo iz koščka močne lepenke, na katero pritrđimo, kakor kaže slika 3 zgoraj, dve vzporedni palički iz še močnejše lepenke ali dva dve letvici od škatle za smotke. Letalo poženemo v zrak s prožnim trakom, ki ga pribijemo z dvema žebličkoma na en konec obeh lesenih tračnic. Prožni trak naj bo približno 7 cm dolg. Nazadnje pribijemo na spodnjo stran lepenke še prečno letvico, da stoji katapult poševno.

Zračna vrtačka (slika 5). Velik zamašek preluknjamo po dolgem. Ta luknja mora biti tako velika, da se vrtačka, ko jo nataknemo na palico (konec palice v ta namen malo povoščimo), rada vrtili. Po en centimeter od zgornjega roba zamaška izvrtamo s šilom štiri luknjice, ki so druga od druge enako oddaljene. En centimeter od spodnjega roba pa zamašek krog in krog izdobljemo, da v ta utor potem navijamo vrstico.

Štiri krila vrtačke napravimo iz letve, ki je 2½ cm široka in 2½ mm debela. Vsako krilo je po 11 cm dolgo. Na enem koncu ga zašilimo z nožem, da ga laže zabijemo v luknjico zamaška. Paziti moramo zlasti na to, da so ploskve teh kril poševno v zamašku kakor pri pravem propelerju.

Za to vrtačko potrebujemo še 40 cm dolgo leseno paličko, ki ima okoli 4 mm v premeru in je lepo okrogla. 3½ cm od enega konca te paličke nataknemo lesen gumb, ki mora ineti tako veliko luknjo, kakor je palica debela. Ta gumb zadržuje zamašek kril, da ne zdrsne pregloboko na palico.

ELIDA

mila

- najzanesljivejša osnova
za uspešno nego

- Bogata mehka pena blagodejno vpliva na kožo.
- Radi svoje izbrane sestavine polepšujejo polt in negujejo kožo.
- Obilni vonj ostane v milu do zadnjega ostanka in se še dolgo občuti na koži.

ELIDA
BELI
ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja —
snežnobelega barve

Domača lekarna

Vsaka gospodinja mora biti tudi pripravljena, da nudi prvo pomoč, kadar se kdo izmed domačih kaj poškoduje ali če nenadoma oboli. Zato mora biti v hiši domača lekarna, v kateri naj bodo najpotrebnejši pomočki in nekatera splošna zdravila, ki se smejo uporabljati brez zdravnikove odredbe. Seveda mora imeti to lekarno zmeraj v redu, potem ne bo nikdar izgubila glave, če se komu kaj pripeti in potrebuje njene pomoči. Poudarimo pa naj, da moramo pri vseh resnejših poškodbah in boleznih vselej takoj poklicati zdravnika, sami pa smemo, dokler zdravnika ni, ukreniti le tisto, kar je res nujno in o čemer smo prepričani, da bolniku ali ponesrečencu ne bo škodovalo.

V domači lekarni naj bodo nekako tale zdravila in pomočki:

Aspirin, ki ga zaužijemo, kadar nas boli glava, kadar nas trese mrzlica ali pa kadar se hočemo spotiti.

Baldrijanove kapljice za pomirjenje živcev in srca.

Borova vazelina in laneno olje za opekline.

Borovnice (suhe), ki ustavijo drisko, če jih jemo suhe ali pa če pijemo čaj iz njih.

Bljuvna sol, pomoček za bljuvanje.

ČAJI:

baldrijanov čaj za pomirjenje živcev;

bežgov in lipov čaj za potenje;

čaj iz kadulje in čaj iz poprove mete zoper trebušne in želodčne krče;

kamilični čaj za izpiranje ustne dupline, kadar si damo izdreti zob, za obkladke in za izpiranje oči; blaži tudi bolečine v trebuhu.

Dvojni ogljikovi kisli natron (soda bikarbona) zoper zgago in neprijetno želodčno kislino.

Galun, s katerim ustavimo kri; z njim odpravljamo tudi ozeblino.

Gaza, sterilna, za obvezovanje ran.

Glicerin za razpokano kožo. Kadar smo hripavi, grgramo lahko glicerin, razredčen z vodo.

Irrigator za klistiranje.

Jodova tinktura, s katero namažemo samo manjše rane. Kapljica joda v mleku ali v vodi prepreči nahod.

Octovokisla glina, tablete «Burov» ali pa «Statim» za hladilne obkladke.

Piramidon, ki blaži bolečine in mrzlico.

Ricinovo olje je zanesljivo odvajalno sredstvo. Použijemo ga najlažje s toplo črno kavo ali pa s toplim mlekom.

Salniakov cvet zoper mrčesji pik.

«Sanitol», razkuževalno sredstvo za roke.

Termometer, s katerim merimo vročino.

Veramon, ki ublaži zobobol.

Vodikov superoksid, razredčen z vodo, za izpiranje ust in grla. Hraniti ga moramo v temnih, dobro zamašenih steklenicah, ker se sicer hitro razkroji in nima potem nobenega učinka.

Živalsko oglje zoper drisko, na odredbo zdravnika tudi pri zastrupljenju.

O vsem tem Vam bo dala natančne nasvete knjiga «Domača lekarna in zdravilna zelišča», ki jo dobite za 15 din pri upravi «žena in dom» v Ljubljani, Dalmatinova ulica 8.

Oglas je registr. pod S. Št. 1675 od 17. XII. 1936.

Odgovori dr. A. F. Ferenčaka na stavljena vprašanja

Rdečica.

Stara sem 24 let, a jih kažem včasih mnogo več, ker imam vedno neko silno rdečico na obrazu, posebno na nosu. Ne vem, kaj je temu vzrok. Ne pijem alkohola in tudi pri hrani se pazim, da ne jem jedi, za katere vem, da škodujejo, a vse nič ne pomaga. Če sem ves dan v sobi, je malo bolje, kakor hitro pa grem na zrak, posebno če sem dalje časa zunaj in je malo hladneje, ali pa če tudi ni hladno, mi obraz pordeči. Da bi se vselej pudrala, ne maram, sicer pa tudi to dosti ne pokrije. Ali veste morda Vi za primerno in neškodljivo kremo?

Če veste za dober nasvet, Vam bom zanj iz srca hvaležna.

Odgovor:

Vzrok je lahko kakšna nepravilnost v notranjih votlinah nosu (stara vnetja, nepravilen obtok krvi) ali pa zunaj na koži. V tem primeru lahko vsakodnevno, večkratno čiščenje kože nosu z 2% salicilnim špiritom in posipanje

Uporabljajte Odo-ro-no redno, pa se lahko zanesete, da Vam potenje ne bo moglo delati neprijetnosti. — Odo-ro-no se lahko uporablja — zdravnik pa so ga priznali za čisto zanesljivega.

Proizvaja se v dveh jakostih: »Regular« (rdeči) za normalno kožo; »Instant« (beli) za občutljivo kožo.

ODO·RO·NO

Zakaj si ne polepšate prsi?

Doba letnih oblek in kopanje pokaže radovednemu očesu vse hibe Vaših prsi, in niti oprsnik ne more trajno zakriti tistega, kar je pri Vaših prijateljicah lepše kakor pri Vas. Zakaj bi si ne pomagali, ko je zdaj to tako lahko?

Pariški zdravnik kozmetik dr. de Grève je izdal veliko ilustrirano brošuro o znanstvenih preparatih za polepšavo prsi, ki so jih pregledala in odobrila pristojna oblastva v Jugoslaviji. Njih uspeh je zanesljiv.

V najkrajšem času

prsi lahko razvijete, utrdite, povečate ali zmanjšate. Ne da bi Vaša okolica kaj opazila, dosežete, če jih vsak dan po pet minut negujete, dovršeno lepe oblike prsi. Prsi

dobe lepo obliko in trdoto in stoje visoko in lepo brez oprsnika! Zdravljenje je poceni (od 70 do 85 dinarjev), a uspeh je vselej z jamčen.

Zahtevajte takoj brezplačno brošuro, ki jo dobite franco, ne da

bi jo morali kupiti. V njej dobite veliko dragocenih nasvetov.

Naslov: E. LAKNER (oddelek 12), Draškovičeva 15 a, Zagreb.

s »Sulfoderm-pudrom« (tudi preko noči) nekaj pomaga. Svetujemo pa, da zdravnik ob prvi priložnosti preišče to zadevo.

Žareči obraz.

Že kakega pol leta čutim v obrazu nenavadno vročino. Obraz mi žari kakor v vročici, čeprav mi sicer ni prav nič vroče. Počutim se sicer dobro, le nerodno mi je, ker vsak, ki me prvič vidi, misli, da sem se še malo prej razburjala in prepirala ali pa jokala. Kako bi to neprijetno vročico odpravila? G. J.

Odgovor:

Vaš opis mi ne daje dovolj jasne slike Vašega stanja. Koliko ste stari? Ali se poznajo po koži majhne žilice? Ali se to žarenje obraza stopnjuje po vroči jedi? Ali po naglem menjanju zunanje temperature?

Grda polt.

Kaj naj storim proti grdi, nečisti polti z velikimi znojnicami? R. S.

Odgovor:

V tem kratkem vprašanju ste zajeli največje poglavje kozmetike. Tako na splošno Vam priporočim lahko samo tole: umivajte lice vsak večer z milom (žveplenim, salicilnim, katranovim ali pa sublimativim) in z mlačno vodo, potem ga izdrgnite z losijonom ali pa z 2% salicilnim špiritom. Enkrat na teden izparite kožo, po pari očistite znojnice, pa ne z nohti, ampak zajmite s čistim robcem med dva prsta širok pas kože in iztisnete z blagim pritiskom loj iz znojnic.

Premočne noge.

S svojo postavo in tudi z obrazom sem na splošno kar zadovoljna, le svojih nog sem res kar žalostna. Tako so močne in debele, da niso v nobenem skladu z ostalim životom. Ali tudi proti temu lahko kaj storim? A. L.

Odgovor:

Tudi nezadostno opisana nadloga. Močne in debele noge so lahko od podkožne masti, vsled premočno razvitega mišičja ali krčnih žil ali je pa vzrok kakšna bolezen, pri kateri se

vsled zastoja limfe (to so soki v tkivu) deformirajo noge. Ako ne pomaga masaža (od členkov navzgor), se obrnite na zdravnika za mnenje.

Glava postrani.

17 let imam in nosim glavo precej postrani. Slišala sem, da se da to z operacijo popolnoma popraviti. Ker pa so moji starši ubogi in bi si morali znesek za to operacijo tako rekoč pritržati od ust, Vas prosim, da mi odkrito poveste, ali je uspeh take operacije res zanesljiv. Ubogo dekle.

Odgovor:

Da, takšno stanje se da z operacijo precej popraviti. Ako se obrnete na kirurški oddelek ljubljanske bolnice, bodo stroški malenkostni, uspeh pa spričo naših priznanih kirurgov najboljši.

Čemu bi stradali

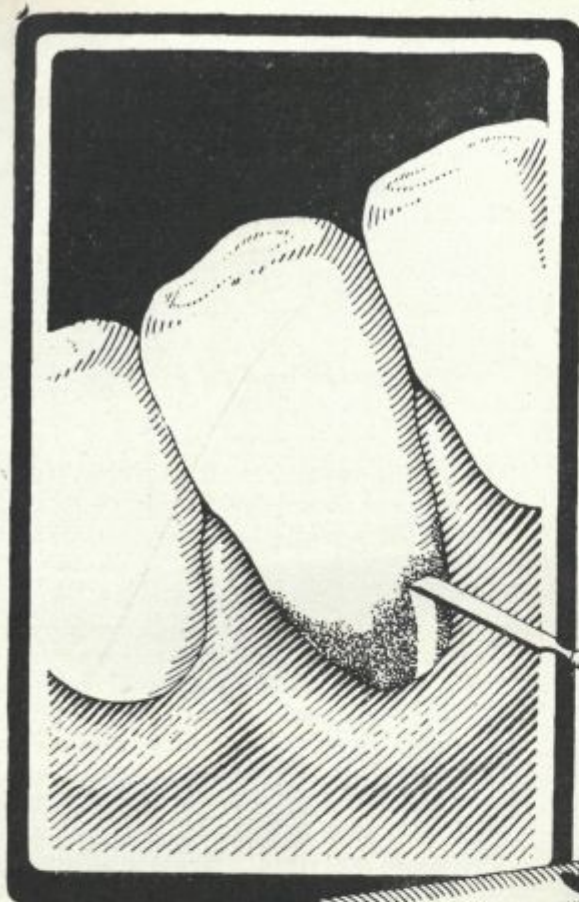
Prekomerna debelost ne samo da ni lepa, temveč je pogosto znak, da izmenjava snovi pri Vas ni v redu. Zakaj bi zaradi takih motenj sami sebi skrajšali življenjsko dobo? Vzemite

BOXBERGER KISSINGER-TABLETE ZA HUIŠANJE.

Kissingen je svetovnoznano kopališče. Iz Kissingenske soli se izdelujejo po vsem svetu znane Boxberger Kissingen-tablete za shujšanje, ki odpravljajo prekomerno debelost ter delujejo obenem tudi kot milo sredstvo za reguliranje stolice. Ne vsebujejo niti joda, niti kake druge sestavine, ki bi škodljivo vplivala na srce.

Ogl. reg. S. br. 5742/32.

Najučinkovitejše orožje zoper zobni kamen

!temu najhujšemu sovražniku Vašega zobovja,
je SOLVOLITH-pasta za zobe.

Neopazno in brez bolečin izpodriva zobni kamen
zobno, ki varuje zobe, dokler jih ne zrahlja.
SOLVOLITH-pasta za zobe prepreči, če
jo vsak dan uporabljate, tvorbo zobnega kamna
in ga razkraja, ker vsebuje naravno karlovarsko sol.

SOLVOLITH-pasta ima trpek, osvežujoč okus.
Že 35 let preizkušana in zdravniško priporočana!

Zobna pasta

(Nadaljevanje.)

V začetku februarja je nenadoma na pljučnici zbolel Bende in tudi njega je vzelo. Glej, glej, kdo bi si mislil!

No, in potem se je v Podgorici marsikaj prevrglo v politiki in tudi drugače.

Kakor povsod na Slovenskem, tako tudi v Podgorici, kjer so smeli nekateri ljudje živeti tako, da je bilo zanje prav, drugi pa so morali živeti tako, kakor so prvi hoteli.

Bili so še taki ljudje v Podgorici, ki prvega niso zmogli, drugega pa ne hoteli, in tem se je presneto slabo godilo.

X.

Velikonočna sobota! Praznik naših vasi, praznik naših zakotnih malih mestec in njih malih ljudi. Svinjske gnjati se kadijo in hladijo na kuhinjskih oknih, da se oblizujejo domače in sosednje mačke in psi, a preveč jih je, ki pazijo na ta zaklad, da bi se dalo priti vsaj do okna. Potice čakajo v shrambi na polici in ženske si z limono čistijo prste, ki so še vsi vijoličasti od barvila za jajčke. V mestu bodo po procesiji že jedli, na kmetih pa šele jutri po maši.

Nocoj pa so prišli z vseh strani praznje oblečeni v Podgorico k procesiji. Sicer za kake tri ure prekmalu, a kaj zato! Srečaš znanca, se z njim pogovoriš, pogledaš v izložbe in stopiš mimogrede v trgovino, ki so še do večera odprte. Pisank je treba, zlatih pomaranč in še kakega svilenega robca, če imaš kaj denarja. Sicer pa je dekle ali fant ali otrok, ki si mu boter, tudi s pomarančo zadovoljen. Kriza je! Povsod je kriza, na Francoskem in na Angleškem in na Nemškem in celo v Ameriki, kakor čitaš v časopisih. Kam je le šel denar, ki ga je bilo po prevratu toliko? Neki vragi ga morajo imeti skritega ali pa so ga oni večji, kakor se jim pravi, odnesli kam v Švico. Tam so menda trdnejše kase! Ti pa garaš in delaš, pa nimaš nič! Obresti so visoke, da jih ne zmagaš več, kako naj bi potem odplačeval glavni dolg? Oni dan je pravil Kuharjev Luka pri svetem Lenartu, da pojdejo vse banke rakom

žvižgat. Ko bi le hotele! Potlej bi se že dobil kak denar. Saj ne moreš nič prodati, kupovati pa bi moral kar naprej. Otroci so skoraj nagi, žena mora vsaj novo obutalo dobiti, hlapcu in dekli moraš vsaj nekaj odšteti za praznike. Mesarju pa si moral tele skoraj podariti, da o lesu ne govoriš. Pred dvema letoma si moral pri enem kubiku tesanega lesa podariti ali les ali pa dovoz. Zdaj bi moral kar oboje. Za davke te bodo rubili! Slabo je, presneto slabo! Pravijo, da bo še slabše, da bo še tako, kakor je bilo nekdanj v starih časih, ko so hodili vsi v raševini in v laneni domači preji. Eni se boje, da bi denar izgubil vrednost, drugi pa komaj na to čakajo! Vsega tega je pa kriva tista svetovna vojna, ki še vedno hodi strašit iz svojih grobov, dasi je minilo že skoraj dvajset let, kar je legel zadnji vojak v zemljo.

Pa kaj bi vse to! Danes je velikonočna sobota, in to je velik praznik! Gostiln pa je v Podgorici kar na izbiro.

«Prosim te, Karli, ne vrtil se mi tu po kuhinji! Saj vidiš, da imam delo. Pojdi ven ali pa k teti! Ne vem, kako da se zadnje čase tako doma držiš, svoj čas si bil vedno drugje, le doma ne!» Mama se je ujedala. Vsem je bil na poti. Dekle so opravile delo, hlapci so se že preoblečili gori v hlevu za praznik.

Zaslišali so se koraki. Trdo je udarjala palica ob tla in stopinje so drsale rezko za vsakim udarcem. Oče! Močno sključen je stopil veliki in močni mož na kuhinjski prag.

«Kaj pa dela fant tu? Izgubi se mi, kaj ti je treba čepeti tu pri ženskah!»

«Nič! Kar takole pogledat sem prišel, kako pripravljajo!» je odvrnil fant mirno in pozorno ogledoval očetov zabuhli, modrikasti obraz.

«Tako, tako! Ali se nečeš peljati v Zakotje k Leonu? Grega bo zapregel, ampak do večera morata biti nazaj.»

«Ne pojdem! Sicer pa — ako bi se hotel ti, sem ti rade volje na razpolago!»

«Pusti to neumno čvekanje! Rade volje! Kaj boš rade volje? Saj vem, da si rajši z drugimi! Vobachi vsi skupaj niso imeli in ne bodo imeli nič smisla za familijo!» Težko se je sesedel k mizici, kjer je običajno mama zapisovala jedi, ki so jih nosile natakalice v gostilno!

«Pa nič!»

«Pojdi, lepo te prosim, pojdi!» je javkala mama.

«Stoj, kam pa letiš? Ná, to je za nocoj!»

Karli je hotel očeta poljubiti na lice, a ta se je branil. Zato je tiho vzel stotak in šel. Bilo mu je hudo. Mama se zmeraj pritožuje, da njeni otroci ne marajo za svoje starše, oče govori o nehvaležnosti otrok, če bi pa hotel biti dober z njima, te pa odrivata! Kako čudna, kako žalostna je ta vez! Pa kar stotak je dal! Jutri pa poreče, da so mu otroci samo za nadlego in stroške. Na ta veliki praznik se kaj radi rode rodbinski prepiri.

Na dvorišču je bilo še vse nepospravljeno. Tu se pozna, da ni več očeta povsod. Kje neki so hlapci, da bi jih ozmerjal? «He Miha... Grega!» Nihče se ni oglasil. Stopil je v hlev. Seveda, oba sedita na postelji in si nekaj pripovedujeta. Morala sta slišati, da ju je klical.

«Zakaj se pa ne oglasita, če kličem? Kaj?»

«Klicali ste naju? Nič nisva slišala.»

«Kaj bi ne slišala? Ti, Miha, pojdi in pospravi dvorišče! Zakaj pa nista očetu povedala, da je voziček

za pivo polomljen in zakaj ne pospravita teh starih gar?»

Hlapca sta obsedela na postelji. Miha se še zganil ni. Grega pa je rekel: «To imajo vse gospod Franci čez! In kar oni rečejo, to midva narediva. Zaradi gar pa sploh ne smeva nič reči. To je vse gospodovo. In midva morava storiti samo to, kar nama gospod ukažejo.»

«Ven! Marš! Oba! Takoj! Sicer vama pritisnem vsakemu eno okrog ušes! Gare stran! Dvorišče pospravita! Takoj!»

Miha je vstal, Grega pa je mirno obsedel in si vlekel novo vrvco v čevelj.

«Kaj pa se tako dereš, mali?»

Oče! Karli je osramočen molčal in hotel mimo očeta skozi vrata. Pa ga je oče pridržal za rokav.

Hlapca sta izginila kakor dva duhova, in sicer skozi zadnja vrata, ker si nista upala mimo gospodarja. Zgodilo se je že, da je gospodar katerega oplazil s palico.

Temno je bilo v hlevu, ker si je bil oče zaslونil hrbet z vrati. Krave so s svojimi velikimi, vedno začudenimi očmi pogledovale nazaj, konji v boksah so topotali, da so se podkve votlo odbijale. Stari Vobach je držal svojega sina okrog ramen in s palico pokazal na dolnji konec hleva.

«Ali zdaj vidiš, kam ta dva prasca spravljata gnoj, nikanar da bi ga sproti odnašala iz hleva? Red mora biti! Jaz jima bom že dal vetra — še nocoj!»

Karli se je okrenil za očetom, ki je lezel sključen proti svinjakom. To je žalostno, če se mora gospodar oprijemati palice in tako laziti od enega konca do drugega. Star je oče in ne bo več dolgo, ko bosta dve palici premalo. Presneto neusmiljeno je urejeno na tem svetu!

«No, gospod doktor! Komandirati že znaš! Komandirati je lahko!» Franci se je režal iz garaže.

«Pa bi ti, bi vsaj meni ne bilo treba!» se je odrezal Karli nevoljen.

«No, no — le nikanar ne bodi tako občutljiv! Saj vemo vsi, da te stari najrajši gleda, če se držiš hiše in teh smrdljivih hlevov. Reci mu no, naj kupi limuzino! Tebi na ljubo jo bo!»

«Kaj pa čvekaš! Kakor da bi se jaz očetu prilizoval.»

«No, no — malo prilizjenosti je zmerom dobro! Saj bi se jaz tudi, a moje dobrikanje ne zaleže pri starem prav nič. Še mama je oni dan rekla: 'Karli je očetu vse. Tako ga razvaja, da že ni več lepo.'»

«To je rekla mama? No več, potem pa res ne veste, kaj se pravi koga razvajati!»

«Kar molči, no! Pavla je bila tudi oni dan tu in je očetu celi dve uri drobila — papači sem in papači tja — stari pa jo je zafkaval, nazadnje pa ji je dal dinar — za lepe komplimente. Lahko si misliš, kako je jokala in cmevkala pri mami. 'Oh, saj vem,' je rekla, 'ko pride vaš nori študent, bo pa papa ves srečen. Za nas mu pa ni. Tudi za Leona ne. Pa je prineslo spet starega od nekod, menda prisluškuje zadnje čase, pa ji je rekel: 'Da, ljuba moja snaha, Karlja imam pa rad zato, ker je tako nor!' Še mami je bilo nerodno, pa se mu ni upala nič reči. No, zdaj vidiš! Reci mu za limuzino!»

«Saj je ne bo kupil. Čemu me je neki hotel poslati k Pavli? Saj ve, da me draga svakinja prav nič rada ne vidi.»

„Odol“ učinkuje zaščitno

L83

Kdor neguje usta z Odolom, si varuje zdravje. Odol odvira okuženje z nahodom, z boleznimi v grlu, s hripo in z drugimi podobnimi boleznimi. Odol je idealno sredstvo za nego ust v prehodni letni dobi, zato pomnite splošno znano resnico, da ni pomočka, ki bi tako varoval zobe, usta, žleze in grlo, kakor Odol.

ODOL

Varuje Vaše zdravje

(L83) je oznaka še bolj izpopolnjenega Odola, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvišano. Bakteriološke in klinične preiskave so znanstveno dognale, da Odol uničuje bakterije.

«Mene tudi ne. Kaj jaz vem, zakaj ne. Zadnje čase je postal tako čuden. Menda čuti, da ni več tako, kakor je bilo. Zdaj nas pa še včasih počeegeta s svojo zlobnostjo. Veš, naš stari je zloben!»

«Morda. Kam pa greš?»

«V Maribor pojdem. Kaj pa naj počnem v tej puščobi?»

«Še nocoj?»

«Popoldne. Naj se jezijo, jaz se moram tudi dostikrat jeziti!»

Karli si je šel poiskat družbe. Čemu mu bo sicer stotak? Pa so že prihajali od cerkve sem vsi njegovi dečki. Hajna, Branko, Mirko in Franc. Ho — Franc, ki je že nekaj let uradnik v Novem mestu na politični oblasti. Uradnik — to se pravi, on bo nekoč uradnik, kancelist ali tajnik — visok gospod! Vsi so lepo oblečeni — ha, nove obleke, zlikane in skrbno zapete, nove modne čevlje, gladke bele ovratnike in nove, zapeljive kravate — vse novo, kakor se spodobi za Veliko noč.

«Ho, prijatelj! Kdaj si prišel? Odkod prihajaš? Kako je? Ali kaj krokaš? Kaj da te ni nič na izpregled? Ali pojdemo drevi kroat? Seveda! Ali že veš, Mirko se ženi? Res, res, za cvetno nedejo je bil prvič oklican. Ali ni res, Mirko?»

»Kaj pa hočeš? Saj se ne ženim za denar!»

«Ali ga slišiš idealista? Ampak mora pa le biti!»

«Oho! Tak tič si ti? Ali vzameš Lenčko?»

«Kakšno Lenčko! Ali si bil na Saturnu in ne veš, da sta si tale gospod in Marnova Mila že pred dobrim letom obljubila, da se vzameta!»

«In ker sta to obljubo še nekoliko podkrepila, je zdaj že tako, da jo morata tudi izpolniti!»

«Molčite, gobci! Kako pa govorite?» Mirko je bil res jezen. V zameglenosti gostilniških večerov se lahko marsikaj govori, ne pa tu na javni cesti. Saj ga imajo pri Marnu itak že dovolj!»

Karli pa je gledal tega mladega fanta, ki se bo s štiriindvajsetimi leti oženil in ki bo morda kmalu po poroki že oče. Drugi pa še s tridesetimi leti ne mislijo na zakon in se ga boje kakor nalezljive bolezni. Ali bi si upal vzeti to muhasto gospodično, ko bi sam odločeval? Gotovo ne. Vse življenje z eno žensko preživeti! Bog ve, ali je pomislil kdaj na to ta mladi Mirko, Bog ve, ali pride kateremu ženinu to na misel, preden stopi pred oltar? Vse življenje! V neločljivi skupnosti! Ali jih ni strah? Ali se ne boje življenja? Kaj pomaga korajža in pogum, ko pa imaš sam prav malo odločevati! «Preljubi fantič moj...», to je lepa slovenska pesem, in prav zakonski možje jo tako radi prepevajo in Bog ve, ali so v resnici otožni ali pa se le tako delajo ob tej pesmici.

Fantje so govorili o Flerinovem Rajku. Zdaj je pri Žnidarju. Kako se vendar vse izpremeni!

Grobi Hajna pa je še vedno isti!

«Ga bo že hudič vzel! Saj je vzel tudi Bendeta, tega najmogočnejšega gofljača! Bo tudi Flerina in Žnidarja in vso žlaht!»

Branko je bil jedek kakor vedno.

«Prej bo vzel tebe, moj dragi! Saj vidiš, kako čepimo doma in se redimo na stroške svojih staršev. Mnogo bolje bi bilo za nas, ako bi se bili uklonili, kakor na primer Franc.» (Nadaljevanje prih.)

ZENSKI DOKRET

Celibat na obzorju?

Izmed amandmanov k finančnemu zakonu za leto 1937/38. nas zanima posebno eden, ki je dodatek k zakonu o narodnih šolah iz leta 1929. in se glasi:

«Učiteljicam narodnih in gospodinj-skih šol, kakor tudi otroškim vrtnaricam preneha služba, ko se poročijo z osebo, ki ni učitelj narodnih šol. Ako so take učiteljice odnosno otroške vrtnarice izpolnile pogoje za doseg osebne pokojnine, dobijo namesto te enkrat za vselej odpravnino v znesku enoletne plače in položajne doklade; če pa niso izpolnile pogojev za doseg osebne pokojnine in imajo več ko pet let efektivne službe, dobijo odpravnino v iznosu šestmesečne plače in položajne doklade.»

Celibat pa ne ograža samo učiteljic v državni službi, temveč tudi privatne nameščenke. Cela vrsta zasebnih podjetij že pristavlja k službenim pogodbam klavzulo, po kateri je možitev uslužbenke toliko kakor odpoved službe. Če se mlada ženska odloči, da bo poslušala glas svojega srca, se mora odreči pridobitnemu delovanju, pa naj si vzame za moža kogarkoli, naj so njene gnotne razmere dobre ali ne, naj ji mož more zagotoviti existenco ali pa životari sam z nekaj stotaki na mesec.

V manj kritičnih primerih je po pogodbi določena samo izguba stalnosti in napredovanja. Ženska se z omožitvijo izpremeni v pogodbeno moč brez pravice do napredovanja in z nevarnostjo, da utegne kadarkoli dobiti kratkoročno odpoved.

S kakšno pravico se sme zahtevati, da naj mlada, zdrava ženska samo zaradi svoje službe živi življenje redovnice? Sicer pa to tudi iz javnih ozirov ni prav, zakaj populacija v krogih, ki bi v narodnem interesu morali imeti otroke, žalostno nazaduje in propada. Možje pa so plačani tako, da svojih žen ne morejo preživljati, kaj šele rodbino. Žena mora služiti in pridobivati, če noče pri rodbinskem ognjišču stradati. Če je pa v službeni pogodbi mladega dekleta celibatni paragraf, ne ostaja nič drugega, kakor iskati kompromisno izhodišče. Vedno pogosteje naletimo na «zakonu enako razmerje» — z zakonskimi skrbmi, dolžnostmi, težavami — brez pravic za žensko; povrh mora taka ženska živeti še v večnem strahu, da bi delodajalec vendarle česa ne zvedel ter ne uresničil grožnje službene pogodbe. Konkubinat je ženskam tako nevaren, da nikakor ne moremo z njim soglašati.

In vendar so še hujše posledice. O brezdetnosti smo že govorili. Z brezdetnostjo je zvezana cela vrsta hudih bolezni, ki so posledica zakotnega preprečevanja nosečnosti. Statistika veneričnih bolezni je črna knjiga razmer, ki silijo mlade ljudi k izvenzakonskemu življenju.

Največje pa so npravne škode. Ženske so naravnost prisiljene k laži in hinavščini. Skrivati morajo ljubezen, se na skrivaj shajati z nezakonskim soprogom, hliniti samski stan, se odrekati materinstvu ter veneti in živeti z občutkom jeze na družbo, ki jim jemlje pravico do življenja.

Matere, preberite ta klic!

Še nekaj mesecev, in poteklo bo leto dni, kar se bijejo boji v Španiji. Zdaj smo že tako daleč, da gre število žrtev v stotisoče. In pri tem ne moremo reči, da bi bili sami vojaki z ene ali druge strani, ampak da utegne biti skoraj več neprizadetih ljudi žrtev napadov na neutrjena mesta, žrtev tujih letal in tujih topov. Poročila nepristranskih časopisnih agencij trdijo, da je od dne, ko so uporniške čete prvič prišle v bližino Madrida, padlo v tem mestu več ko 3000 otrok, 5000 žena in 3000 bolnikov po bolnišnicah. Kaj pomenijo te številke, si ni težavno misliti. In žrtve postajajo čedalje številnejše, vsak dan pišejo o novih.

Španec je po svojem značaju človek vroče krvi, vendar pa se ta kri kmalu ohladi. Ako bi ne bili uporniki dobili že v začetku državljanske vojne pomoči iz drugih držav, ki si jo je morala pozneje poiskati tudi vlada, bi bila vojna že davno končana.

Vse pa kaže, da bo še dolgo besnela. Kaj bo potem ostalo drugega kakor kopica razvalin, kopica grobov? Kdaj se bo potem mogla Španija spet dvigniti, gospodarsko in kulturno? Dvig bo zahteval ogromne milijarde, ki si jih bo morala izposoditi od zunaj in bo zaradi tega prišla še bolj v odvisnost od tujega kapitala.

Mislimo, da se ne motimo, če rečemo, da je prav tuji kapital tista gonilna sila, ki je odgovorna za vojno, pa naj bodo že njegovi predstavniki vlade držav, ki se v vojno vmešavajo, ali pa posamezniki, ki uživajo zaščito teh vlad.

In še nekaj drugega je Španija. Zmerom beremo o novih vrstah orožja, ki jih odkrivajo v raznih državah. Naravnost fantastične reči slišimo o njih. Potem pa zasledimo v poročilih iz Španije zdaj pa zdaj kakšno vest o novih tankih, o novih letalih in drugih vrstah orožja, ki jih tu preizkušajo. Tako je Španija prav za prav preizkuševalnica za te vrste orožja. Tuji oblastniki hočejo na tujem človeškem materialu poizkusiti, kako bo nad sovražnikom delovalo orožje, ki ga skrivajo za veliki spopad. Veliki spopad se pripravlja, čeprav vsi politiki trdijo nasprotno. Strašan bo, strašnejši, kakor je zdaj v Španiji. Žrtve bodo številnejše. Države hranijo v svojih arzenalih ogromne količine plinov, ki bodo padle na neutrjena mesta in pobijale ljudi. Čeprav skrbe v vseh državah za zaščito proti napadom iz zraka, je ta zaščita vendar dosti preslaba. V dobi, ko dosejajo letala neverjetne hi-

trosti, bodo lahko prišla s tako naglico — v nekaj minutah — od svojih oporišč do nasprotnikovih obmejnih mest, kjer bodo uničila prebivalstvo, preden se bo moglo zateči v svoja zavetišča, preden bo moglo poiskati plinske maske. In so tudi plini, pri katerih vse maske nič ne zaležejo.

Kakor se torej vidi, bi politiki velike vojne ne preprečili. Moglo bi jo preprečiti samo celotno človeštvo, ki bi mu bilo že v kri vcepljeno sovraštvo do medsebojnega klanja, toda tega človeštva žal še ni. Nasprotno, mladina rase v vojnem duhu, že otroci se morajo vaditi z orožjem. Kakšna bo mladina, ki ji namesto srčne kulture vcepljajo morilno, si ni težavno misliti.

In sredi vse te razvojnosti, sredi padanja v prepad stoji mati. Tista uboga mati, ki mora vse svoje življenje posvetiti otroku, trpeti in ostareti zanj. In ta mati gleda s strahom, z drhtečim srcem svoje dete, ki bi ga rada vzgojila v človeka, v koristnega graditelja človeške družbe, ko vidi, kako ji ga vzgoja odtuja, kako ga navdušuje za druge ideale, kakor pa mu jih je hotela dati ona. In ta mati bo morda čez leta morala gledati, kako ji bodo sina poslali v klavnico, odkoder ga ne bo več nazaj, kako ji bodo ubili moža ali ji ga pa ranili, da ne bo več sposoben za delo. Na milijone je teh mater in na milijone trpečih žena, a nikogar ni, ki bi jim mogel dati tolažbo, da se bo človeštvo poboljšalo, da bo začelo pametneje misliti.

Toda kaj bi bilo, če bi se zbrale vse te matere, ki so dale svojim sinovom življenje, ki so jih vzgajale in trpele zanje, in začele rotiti človeštvo, naj bo pametno, naj ne drevi v prepad, ki bo pogoltnil vse. Ali mislite, da bi bil tak klic zaman, da bi ne našel odmeva v srcih, ki jih civilizacija še ni pokvarila? Kaj bi bilo, če bi začele te matere govoriti svojim otrokom o nesmiselnosti vojne? Ali bi jih ne mogle prepričati? Saj zmore mati vse s svojo ljubeznijo. Potem bi se morda le še dalo zavreti to drevenje v prepad. Tistim, ki danes odločajo, je človeštvo pač šahovnica in vojna šahovska igra s figurami, ki jih lahko s hladno roko prestavljajo sem in tja, kakor se jim pač zdi bolj primerno. Ali bi bila njih igra še tako hladnokrvna, če bi se zavedali, da so njih figure živa bitja, ki ubogajo samo do določene meje, potem pa rečejo «ne»?

To naj premisli vsaka mati. In če bo znala svojo misel vcepiti tudi svojemu otroku, kakor mu je znala vcepiti ljubezen do sebe, do prirode, do vsega, kar je lepega, potem... potem bo morda človeštvo le še kdaj doživelo lepšo, srečnejšo dobo.

Scherkovi

Nasveti

*Puder, ki se
održi,*

je «Scherkov
Mysticum pu-
der». Ta puder
prekalo vse
drugo s svojo
sestavino in ker
je nedosegljivo
fin in dušič.

*Prekrasna usta
poabliki in bar-
vida Scherkovo
rdečilo za usta,
ki pa ni križeče.*

*Gospa!
mnogo bolj Vas
bo ljubil, če mu
ublažite nepri-
jetnostipriboju.
Nabavite mu
«Tarr vodo»,
ki ne učinkuje
samo antisep-
tično, marveč
naprevi kožo
tudi gladko in
nežno.*

„Še Sledu Ni
Več za Mojimi
mozolji in
Ogrci“

SCHERK
PARIS · NEW YORK

Poljsem Vam prav rad vzorec,
če pošljete svoi naslovtvrcki
Ljudevit Schön, Zagreb, Jelači-
čev trg 1. ter priložite Din. 3.-v
poštini znamkah za poštino.

... tako se glasi neki dopis. Spet nov
dokaz delovanja Scherkove vode za
obraz. Ona odpravi vso nečistoto in
popolnoma preobrazi polt. Vaš obraz
dobi popolnoma svež, elastičen videz.

Scherk
Face
Lotion

Dobi se v vseh boljših
stokovnih prodajalnah
za ceno Din. 18.-, 35.-,
56.- itd.

Kakšna je bila v resnici devica Orleanska

Dne 7. in 8. maja je proslavilo mesto Orleans spomin na junaško deklico in ta vsakoletna slavnost, h kateri se vozijo v velikem številu ljudje iz Pariza, je letos petstota. 9. maj je v Franciji narodni praznik v čast Jeanne d'Arc (izg. Žan dark).

Čeprav so postavili tej junaški pastirski deklici več spomenikov kakor Napoleonu, ima na vsakem teh nešteti spomenikov iz marmorja, bronu in kamna ter na vseh slikah Jeanne d'Arc, proslavljena devica Orleanska, drugačno podobo. Vsak kipar, vsak slikar je drugače upodobil deklico, ki je odločila stoletno vojno med Francijo in Anglijo v korist svoji domovini, vsak umetnik jo je ustvaril, kakor si jo je zamišljal, ta junaško, oni naivno, tretji spet romantično itd.

Vprašanje je torej, kakšna je bila v resnici Jeanne d'Arc. Njene različno ovekovečene podobe potrjujejo, da menda ni prave slike iz njenega časa. Francoski državni arhiv ima sicer v svojih letopisih risbo, ki izvira brez dvoma iz časa Jeanne d'Arc. Toda strokovnjaki ne prisojajo posebne vrednosti tej risbi, ker jo je po njih sodbi naredil amater, ki je bil povrh še nenadarjen.

Ali morda ni pojmlil zunanosti Jeanne d'Arc idealist Schiller ali skeptik Bernard Shaw? Ali je bila ta junakinja mlado dekle ali ženska v polnem razcvetu?

V kapeli najlepše gotske cerkve v Rouenu je upodobljena ta junakinja z mečem v roki, kakor na večini spomenikov. Toda kakor pripovedujejo letopisi, ni ta meč ranil niti enega človeka. Samo enkrat je baje izgnala Jeanne s topo stranjo meča potujočo prodajalko iz stojnice.

V orleanskem muzeju, imenovanem «Museum Jeanne d'Arc», kjer je največja zbirka spomenikov na junaško Jeanne d'Arc, je celo nadstropje napolnjeno z njenimi slikami. Fragonard je naslikal njen zmagoslavni prihod v Orleans ter jo upodobil kot junaško kmetico z rdečimi lici in dolgimi rumenkastimi lasmi. Simon Vouet, slikar 17. stoletja, jo je ovekovečil kot vojaško oblečeno «Diano de Poitiers». A. J. Vinchou v 19. stoletju ji je dal spet črne, ognjevite oči.

Med vsemi temi številnimi slikami je tudi ena neznanega izvora. In na tej sliki je Jeanne upodobljena kot mlado kmetko z debelimi ustnicami in neobičajno velikimi očmi. V tej podobi ni nič demoničnega, niti junaškega, temveč Jeanne je, kakor da jo preveva neka notranja skrivnostna sila. Z njenega obraza odseva mir, skrivajoč v sebi največjo moč, in v očeh se zreali neskončna vera v višjo moč. Zmeraj več je tistih, ki vidijo v tej podobi najzvešteje podano junakinja francoske zgodovine.

Dr. B. P.:

«Za ženo ne plačam!»

Večkrat čitamo v časopisih inserat:

«Opozarjam,
da za svojo ženo Marijo N., stanujočo v Lj. (točen naslov), ne plačam nobenih davkov.

Janez H., soprog.»

Inserat, ki naj bi rešil soproga vsake obveznosti in svaril javnost, je prav za prav drag sport bojazljivega moža. Tiskan je debelo, na zelo vidnem mestu, tako da ni ušel pozornosti bralcev. Torej tudi ne pozornosti gospe Marije N., za katerim poudencimom se skriva seveda druga oseba.

Žena je najprej tožila zaradi netakt-

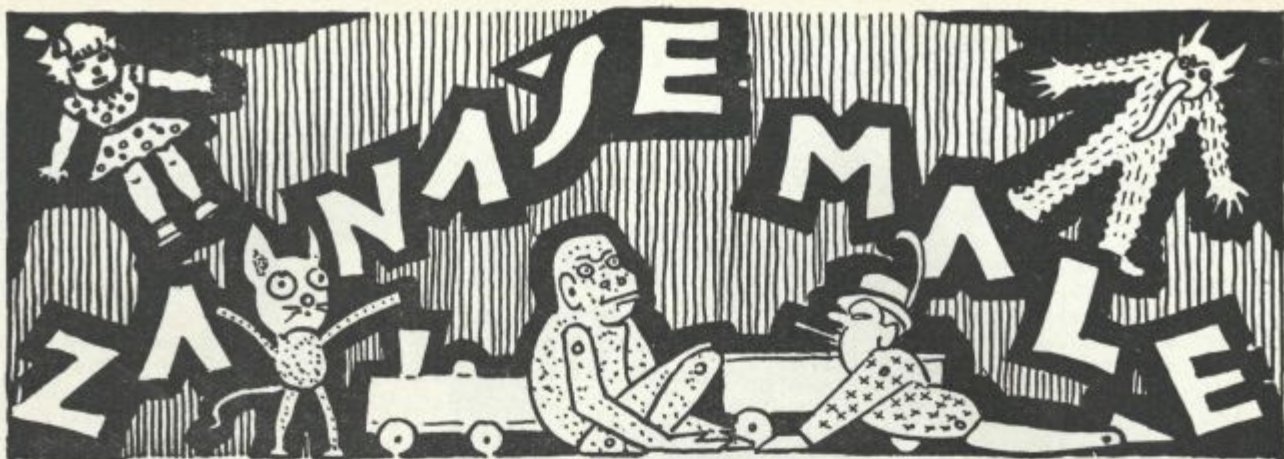
nosti svojega moža, s katerim je bila v stadiju dočitve. Sodišče ji je dovolilo za delo spora alimente v precejšnjem mesečnem znesku, ker je mož dobro zaslužil, in ker je bila krivda le pri njem, je sodišče tudi ženi dovolilo, da sme drugje stanovati.

Ker vztrajni mož ni prenehal tiskati omenjenega inserata in ga je skoraj vsa okolica gospe N. čitala in o njem govorila, se je žena odločila za skrajnost. Vložila je proti svojemu možu tožbo zaradi prestopka zoper varnost časti ter priložila besedilo inserata. V tožbi je navedla vse okoliščine, ki dokazujejo, da je res v obeh javnosti ponižana in da je besedilo inserata res prestopok zoper varnost časti.

O tožbi je razpravljalo okrajno sodišče. Zaslila je tudi nekoliko prič ter izdalo razsodbo, v kateri je obsodilo moža zaradi prestopka zoper varnost časti na 48 ur zavora in na povrnitev stroškov pravnega postopanja. To obsodbo je utemeljilo takole: «Mož je po občem državljanškem pravu dolžan preživljati svojo ženo. V soglasju s to dolžnostjo jamči tudi za nakupe za skupno gospodinjstvo, ki jih je opravila njegova žena zase in zanj. Njegovo jamstvo je omejeno do zneska, ki ustreza njegovim pridobitnim in premoženjskim razmeram. Več za ženo ne jamči. Ker pa zakonca živita ločeno in dobiva žena provizorično vzdrževalnino, bi mož, tudi če bi napravila kak dolg, za plačanje dolga po veljavnih pravnih predpisih ne jamčil. Besedilo inserata temelji zato na resničnem prestopku zoper varnost časti; in to tem bolj, ker je hotel obtoženi soprog svojo ženo ponižati pred javnim mnenjem.»

Toda ko bi tudi zakonca N. sploh ne prišla pred ločitveno sodišče, bi ne mogel svarilni inserat oprostiti moža dolžnosti, da plača dolgove, ki bi jih gospa Marija res napravila za skupno gospodinjstvo. Ta razglas bi bil čisto brez pravnih učinkov in bi nikogar ne opravičeval, ker ne more na glavo postaviti natančnih določb državljanškega zakona o vzdrževalni dolžnosti soproga in očeta rodbine.

Zato se nikar ne menite za razglase v dnevnikih. Ti so pravno neučinkoviti in bi lahko prinesli avtorju za nagrado kazensko postopanje, stroške in zapor.

Vera Gogala: ZVESTOBA DO GROBA

(Konec.)

Ami je bil Perunov naslednik. Sladki, mali Ami, grdoba pasja, brez žlahtnega rodovnika in brez vsake lepote, a dobrega in vdanega srca. Njegove tace so bile krive, telo dolgo, oči mile in lepe. Ami je bil Elki vdan iz vse pasje dušice. Tako je bil vdan in dober, da bi se položil Elki pod glavo namesto blazine, če bi ona hotela. Bil je zvest in suženjsko pokoren in ni uhajal z doma. Hodil je za Elko kakor njena senca in žalostno povešal glavo, kadar je bil ozmerjan.

Znal pa je biti tudi ljubosumen. In še kako! Elkin bratranec je prišel na počitnice in je pripeljal s seboj velikega psa Bolta. Nekoč je Ami zasačil svojo Elko, kako je božala tujega Bolta po hrbtu in mu govorila v tujem jeziku menda najlepše besede. Ami je povsili repek in se splazil užaljen na okno. Elka ga je klicala, ga nežno vabila, celo gladila ga je po glavi, vendar se Ami ni hotel zmeniti zanjo. Trmasto in žalostno je strmел skozi okno in je vztrajal v zatajevanju svoje bolečine vso uro.

Tudi zamerljiv je bil Ami. Nekoč sta se na izprehodu Elka in mama odločili, da pojmeta v kino. «Toda Ami, kam z njim ta čas?»

«Počakaj, ljubček, tu pred vrati! Takoj se vrneva k tebi.» Elko je bolelo srce, ko je lagala psičku. Ami se je nerodno presedel, povsili ušesa in žalostno gledal za drago Elko. Kako naj bi vedel, da sta ga prevarili! Ponižno je čakal zvesti psiček pred vrati in od nestrpnosti na pol tiho cvilil. Elka in njena mama pa sta pri nasprotnem izhodu zapustili hišo in odhiteli v kino. Elka je morala med vso predstavo misliti le na ubogega revčka, ki žalostno bega v oddaljeni ulici in oprezuje med mimoidočimi. Njena mama pa je bila trdnega mnenja, da je bil Ami dovolj prebrisan in da ju že čaka doma.

Ko sta se vrnila, psička ni bilo doma. Prešel je večer, stemnilo se je, Amijevo ležišče je bilo še prazno. Elka si je očitala, hodila je pred vrata in na cesto. Zdaj si je že neusmiljeno očitala prevaro, to podlo dejanje. Celo jokala je.

Naposled se je Ami vrnil. Elke ni pogledal. Pod štedilnik je legel, truden in blaten. Tri dni ni pogledal Elke, ne njene mame.

«Lagala si,» so govorili njegovi kratki pogledi, «jaz pa sem vaju čakal in iskal dolge ure po vsem mestu!» Elka mu je obljubila, da ne bo nikdar več lagala. Celo ročico mu je dala v okorne krive šapice.

Ami se je zelo bal grmenja, zlasti streljanja z možnarjem ali s puško. Strel z Ljubljanskega gradu ga je preplašil do obupa. Tedaj se je z glavo stisnil med drevesne korenine in se tresel po vsem životu. Ali je morda sirotek slutil, da bo prav strel končal njegovo mlado življenje?

Elka je s prijateljicami odšla na izlet. Ami je ves presrečen skakljal za njimi, norel po travnikih, premetaval veje in storže, nosil kamne in les. Na pobočju hriba so deklice trgale teloh, Ami pa je tekal od ene do druge in jim nagajal. Veselo je lajal v zrak, prešerno poskakoval po treh nožicah in pulil korenine. Elka se je nežno sklonila k njemu in ga pogladila. Nenadoma je suho in kratko počilo kraj nje. Ami se je preobrnil, skotalil po hribu navzdol in obležal.

«Ami!»

Elka se je sklanjala čez negibnega tovariša in s široko odprtimi očmi strmela vanj. Ničesar ni razumela. Dvignila je mehko telesce, po dlaneh se ji je pocedila kri.

«Ami! Moj Ami! Kaj je s teboj? Ljubček mali!»

V daljavi je smuknila senca za grmovje.

Elka je nosila mrtvega psička in ga močila s solzami. Tam nekje pa je ob mah čistil čevlje človek, ki je sredi rajajočih otrok za šalo in zabavo ustrelil prijazno, nedolžno živalco.

Elka nima nobenega psička več. Včasih ob cesti pogladi čisto tujega psa in gre molče dalje.

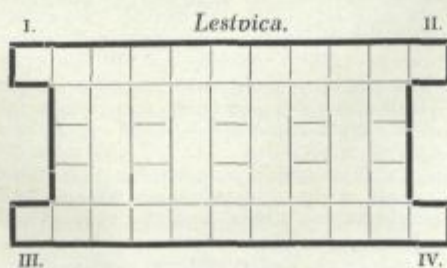
Preveč lepo je, če ima človek zvestega, vdanega tovariša, prehudo je, če ga izgubi.

Uganki štev. 6.

Vstavi v lestvico črke: a, a, a, a, d, e, e, e, f, g, h, h, i, i, j, k, k, k, l, m, n, n, n, o, o, p, r, r, r, r, s, s, t, t, u, v, v. Besede v prečkah pomenijo: 1. kos posteljnine, 2. varuje prst, 3. moško krstno ime, 4. obrtnik, 5. žareč drobec pre-moga.

I—II: slovenski pisatelj.

III—IV: njegovo delo.

Stric Jaka da Mihcu neko knjigo in mu reče: «Mihce, ti si bistra glavica. Ali bi mi mogel natanko izmeriti, kako debel je list papirja v tej knjigi? Tu imaš centimetrsko merilo pa izmeri.»

Gotovo mislite, da je bil Mihce v zadregi. Kaj še! Izmeril je list papirja do desetinke milimetra natanko. Kako je to naredil? Uganite!

Otroški lasje rabijo posebno nego!

Že pri odraslih lasje zelo lahko izgube svoj sijaj in gibčnost, kako občutljivi so potem šele nežni otroški lasje! Otroški lasje rabijo posebno nežno nego, brez vsake sestavine, ki bi mogla dražiti lase ter jim škodovati.

KAMILOFLOR
Specijalni Shampoo za plavalaske, ne vsebuje alkalija. Daje lasem čudovit sijaj.

BRUNETAFLOR
Specijalni Shampoo za temne lase, ne vsebuje alkalija, daje lasem čudovit sijaj.

ELIDA

SHAMPOO

Šaljiva vprašanja.

1. V katerem letnem času zraste smreka za en meter?
2. Kdo pade, da potem lahko teče?
3. Kdo se neprestano vrti in se nič ne utruji?
4. Kdo potuje brezplačno iz dežele v deželo?
5. Kdo junija meseca najbolj vzdihuje?

Šale za naše male.

Očka sedi s smotko v roki pred zvočnikom. Zdajci pridirja Mojca k očetu

in vsa razburjena vzklikne:

«Očka, očka, ugasi smotko, drugače bomo zleteli vsi v zrak!»

«Zakaj pa, Mojca?» se začudi očka.

«Čez dve minuti se začne v radiju prenos iz tovarne za smodnik! Če boš imel gorečo smotko v roki, bo smodnišnica z nami vred zletela v zrak!»

*

Bumček je zelo radoveden, vendar pa še zelo majhen.

«Očka, kadar bom velik, bom stražnik!» modruje Bumček.

«Zakaj pa ravno stražnik, Bumček?»
«Ker bom lahko razganjal ljudi, kadar bo kje kaj videti!» se odreže Bumček.

Odgovori na šaljiva vprašanja.

1. V nobenem letnem času.
2. Dež.
3. Zemlja.
4. Ptice selivke.
5. Učenke in učenci, če imajo slaba izpizčevala.

Kotiček tete Mine

Ljubi otroci!

Vaš prijatelj Bumček ga je temeljito polomil! Že leto dni je moledoval, naj mu mamica odstopi majhen košček gredice, da bo imel svoj vrtiček. Naposled ga je mamica res uslišala, in zdaj je Bumček že nekaj dni ves zaverovan v svojo gredico. Zjutraj in zvečer zaliva vrtiček, ponoči pa sanja o krasnem sadnem drevju, ki bo zrastle v njem.

Včeraj zjutraj je Bumček spet zalival vrtiček, potem pa je prišel k mami v kuhinjo. Mamica mu je postavila na mizo skodelico sladkega mleka, ki ga ima Bumček tolikanj rad. Bumčka je kar zaščegetalo v nosku, tako dobro je dišalo mleko. A zdajci se je nečesa domislil! Previdno je vzel skodelico v roke in se tiho splazil na vrt. Ko je mamica zapazila, da Bumčka ni več v kuhinji, je stopila k oknu in pogledala na vrt, ali je šel morda tja. In res, Bumček je čepel ob gredici in jo polival z mlekom.

«Bumček, kaj ti le pride na um! Zakaj polivaš mleko po gredici?»

Bumček se je ozrl na okno in ponosno odgovoril:

«Vsadil sem mleko, mamica, da ti ga ne bo treba več kupovati, in jaz ga bom imel potlej zmerom dovolj!»

Zdaj pa recite, ali ga ni vaš prijatelj Bumček res temeljito polomil! Sicer vam pa moram priznati, da je tudi naš kužek Pazi prav tako nespameten. Ko sem mu snoči vrgla lepo kost, jo je hitro nesel na vrt in jo zakopal. Bržkone misli, da bo do drugega leta zrastle lepo kostno drevo in da bo imel tudi on zmerom dovolj kosti. Tako čakata zdaj Bumček in Pazi v prijateljski slogi na sadove svojega dela!

Prisrčno vas vse objema vaša

teta Mina.

Važnost ljubljskega velesejma za gospodinje

Gospodinje so zelo važen član v gospodarstvu, ki se mora v polni meri zavedati svoje naloge. Če hoče gospodinja svoje naloge vestno in dobro izpolnjevati, ji je treba vedno novih pobud in vsestranskega izpopolnjevanja.

Letošnji ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija bo gospodinjam nudil nekaj posebnega. Zveza gospodinj ima tamkaj dve veliki prireditvi: Razstavo «Vzorno stanovanje» in «Modno revijo domače obrti». Razstava «Vzorno stanovanje» nam bo

predočila pravilno izrabo prostorov, svetlobe, luči, kurjave, moderno enostavno in praktično opremo, ureditev vrtov, pa še mnogo, mnogo majhnih drobnih stvari, ki so gospodinjstvu tako neogibno potrebne. Modne revije na velesejmu so postale že tradicionalne ter si jih zlasti naše ženstvo vedno iznova želi. Našemu ženstvu so te revije živ modni žurnal, za naše obrtništvo pa so velikega propagandnega pomena, da pride do zaslužene veljave domače delo. Revija bo letos posebno privlačna še tudi zato, kr bo imela vložke varietetnega značaja.

Letošnji ljubljanski velesejem bo nudil največjo izbiro proizvodov industrije in obrti. Poleg omenjenih dveh posebnih prireditev bodo zanimive še razstava male obrti, lovska razstava in razstava malih plemenskih živali. Da si bo vsaka gospodinja ogledala pohištveno razstavo, ki obsega letos nad 1500 m², je pa samo ob sebi umevno.

Na železnici velja za obiskovalce 50% popust. Ko kupujete vozno karto, ne pozabite zahtevati poleg te še rumeno železniško izkaznico, ki stane din 2.—. Gospodinje, pripravite se na obisk velesejma!

Naša anketa

Ali ste za ločitev zakona ali proti njej?

Odgovori naročnic

na našo anketo

Velecenjena gospa urednica!

Ves čas pazno zasledujem odgovore na zadnjo anketo in vesela sem, da je večina naročnic proti ločitvi zakona. Tudi meni se namreč zdi, da ni prav, če se zakonca ločita. Katoliški zakon je nerazdružljivo in dober katoličan mora zmerom na to misliti. Kakor ne smemo kršiti drugih božjih zapovedi, tako se moramo tudi v tem primeru ravnati po božjem ukazu. Če imata zakonca le malo dobre volje, da drug drugemu prehitro ne zamerita, da drug drugemu rada odpustita napake, pa teče zakonsko življenje gladko. Na deželi, kjer so ljudje najbolj verni, so zakoni tudi najsrečnejši. Če se tudi kmet in kmetica kdaj spreta in časih celo stepeta, vendar nihče izmed njiju ne misli takoj na ločitev. V mestih pa živimo v neprestani naglici. Vsak dan hočemo kaj novega videti in kaj novega doživeti, zato se pa tudi nekateri tako hitro odločijo za ločitev. Poznam zakonsko dvojico, ki se je zadnje mesece pred ločitvijo prav dobro razumela, zadnji teden sta se pa sprla in že sta letela na sodišče. In zdaj živita ločeno. Prepričana sem, da jima bo prej ali slej žal, toda korak je že storjen in napaka se

ne da več popraviti. Vernemu človeku Bog pomaga, da laže prenese vse težave in vse spore.

Prav lepo Vas pozdravlja

Tončka K. iz M.

Cenjena gospa urednica!

Dovolite, da se tudi jaz oglasim na Vašo anketo. Poročena sem že dvajset let. Doslej še nisem nikoli mislila na ločitev in upam, da bo tako ostalo tudi do konca mojih dni. V teh letih sem pa spoznala, da mora žena v zakonu zmerom popuščati, zmerom vse razume in nikoli nič zameriti. Mož mora imeti zmerom prav, tudi takrat, kadar ni res tako, mož zmerom vse najbolje ve, možu je treba na vse načine strčiti, kakati samo takšna jedila, ki so njemu pogodu, otroci morajo hoditi okoli moža kakor maček okoli vrele kaše, izkratka: vsa hiša in vse življenje se mora orteči okoli moža — potem ženi ne bo treba misliti na ločitev zakon! Moje prijateljice so me pogostokrat občudovale in mi zavidale mojo zakonsko srečo. Tega pa niso vedele, da v zakonu nisem nikoli imela lastne volje, niti ene obleke si nisem sama izbrala, niti ena obleka ni bila samo po mojem okusu napravljen, niti ena reč v gospodinjstvu izbrana, ne da bi bila moževa beseda odločilna. Meni se vse to

ni zdelo tako težko, ker je moja mati živela v prav takšnem zakonu in ker mi je zmerom zabičevala: «Stori vse tako, kakor mož želi, in ne bo ti slabo!» Ubogala sem jo celih dvajset let in jo bom še zanaprej, kakor sem že rekla, do svoje smrti. Toda svoji hčerki pa le časih svetujem, naj si izbere moža, ki ji bo dovolil lastno mnenje in lastno prepričanje in ki ji bo potem-takem pustil tudi nekakšno pravico do soodločanja pri važnih rečeh. Življenje bo pokazalo, ali bo kdaj bolj srečna v zakonu kakor jaz! Če bom videla, da mora v zakonu trpeti, ji pa gotovo ne bom branila, da bi se ločila. Pozdravlja Vas in vse Vaše naročnice

M. H., N. m.

Spoštovana gospa urednica!

Mislila sem se oglasiti takoj od kraja, ko ste razpisali anketo o ločitvi zakona, pa sem rajši počakala, da so se oglasile prej druge. Zdaj naj pa še jaz povem svoje misli.

Po vsem tem, kar sem jaz poizkusila v zakonu, pravim samo toliko:

Če se srečata in skleneta zakon dva, izmed katerih je vsak čisto drugih misli in nazorov, izmed katerih vleče vsak na svojo stran, izmed katerih eden lepo skrbi za dom in družino, drugi pa lahkomišelnost živi in zapravlja in mu ni mar ne doma, ne otrok, taka dva človeka ni mogoče da bi ostala skupaj, zlasti če ni nobenega upanja, da bi se razmere izboljšale. Tak zakon je in ostane nesrečen, in kaj naj, vprašam, stori tisti, ki pri vsem tem največ trpi, drugega, kakor da napravi konec tem neznosnim razmeram? Jaz mislim, da mu ne kaže nič drugega, kakor da razdere to nesrečno zakonsko zvezo. Druge rešitve ni!

S spoštovanjem

V. J.

Činitelji priložnostnega pouka

(Nadaljevanje.)

Pripovedke. V pripovedkah je konec vselej tak, da resnica zmagava in da je zvestoba nagrajena, krivica in nezvestoba pa s hudim poplačana. Zaradi tega moralnega pouka, ki ga dajejo pripovedke, so te prav posebno dobro vzgojno sredstvo.

Otrokovemu duševnemu življenju uga-ja prav posebno čudni svet pripovedke, ker vzbuja v otroku zanimanje in prav tako zaposluje zmožnost mišljenja kakor igre; razen tega ga povest zabava in sadi dobro in plemenito v otroško srce. Otrok namreč težko pridobi z izkustvi abstraktno moralno spoznanje (dobrosrčnost, skromnost), zakaj ljudje so le redkokdaj posebno dobri, in prav tako redkokdaj posebno hudobni; njih delo je različne moralne vrednosti, zato jih otrok ne pozna. Po otrokovem mišljenju je dober človek tisti, ki ga ljubi, slab pa tisti, ki ga tepe, torej ne ljubi. Drugače je to v pripovedki, tam so osebe tako očitno dobre ali hudobne, da otrok niti za trenutek ne ostane v dvomih o moralni vrednosti oseb, ki nastopajo v pripovedki, ampak vzljubi tiste, ki so dobri, in se huduje na tiste, ki so hudobni.

Dobra pripovedka je preprosta, kratka, a po vsebini taka, da je ni mogoče napačno razumeti. Otrok in odrasel človek najde v njej moralno vrednost in se uči iz nje.

Bili so vzgojitelji, ki so hoteli izključiti pripovedke iz otroškega sveta. Mišlili so, da si otrok ustvari napačno sliko o življenju zaradi nemogočih stvari, ki se v njih pripovedujejo. Toda tega se nam ni treba bati, kajti nemogočnosti, ki so v pripovedkah, so tako očitne, da jih otrok lahko opazi. Zato tudi večkrat prosí, naj mu pripovedujemo resnično zgodbo, torej je že to znak, da je spoznal nemogočnosti. Ker se gode v pripovedkah dostikrat grozne in tajinstvene reči, ki razburjajo otroka, zato jim ne pripovedujemo mnogo takih pripovedk, posebno ne otrokom, ki so nervozni. Izbirajmo zatorej oprežno pripovedke za otroke.

Berilo. Eno izmed najvažnejših izobraževalnih sredstev za človeka je knjiga. Čitatelj lahko vzame knjigo v roke iz različnih razlogov. Včasí vzame knjigo v roko zato, ker hoče prečiniti njeno literarno vrednost. V takem primeru je vpliv knjige najmanjši.

Postal je včasih tudi zelo hud, toda vedno dobronamerno

Da, razhudil se je dobi župnik Kneipp, če je kdo prišel k njemu po dober svet, a se potem ni po njem ravnal.

Tudi danes bi Vam župnik Kneipp rekel: „Če ste zdravi, zahvalite Boga, če pa ste bolni, si pomagajte prevdarno. Zdravemu kakor bolnemu pa to-le ohranjuje in vrača zdravje!“

Mišljena je seveda posebna sladna kava, ki je pripravljena po natančnih predpisih župnika Kneippa in se zato tudi po njem imenuje, namreč:

Kneippova sladna kava.

**DOBIVA SE SAMO
V TAKIH PAKETIH**

Običajno pa vzame knjigo v roke zato, da se iz nje uči ali da se z njo kratkocasi. Tako si neopaženo prisvoji pisateljevo mišljenje. Zato je za čitatelja važno, kakega mišljenja je pisatelj, kaj

si dovoljuje in kaj smatra za lepo, kaj za slabo.

Čitatelj, posebno mlado dekle, se večkrat tako živi v vlogo kake osebe, ki nastopa v knjigi, da se z njo raduje ali pa z njo tuguje in joče. Zato naj da mati svojemu otroku samo tako knjigo v roke, ki jo je že prej sama prečitala in ki se ji zdi primerna za vzgojo otroka.

Na žalost niso vse knjige, ki pravijo, da so za mladino, mladini primerne.

Kakor hitro zna otrok čitati, prosí pripovedk. Dajmo mu jih, vendar mu ne smemo dovoliti, da bi čital preveč. Ne pozabimo pa, da mirno in sključeno sedenje med čitanjem lahko kvarno vpliva na otrokovo zdravje. Sicer pa naj otrok, ki hodi v šolo, prebije čim več prostega časa na svežem zraku z igranjem.

B. Hrovat.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Pazite na to!

BAYER

Vsaka ASPIRIN TABLETA mora imati Bayer-jev križ!

ASPIRIN

Mačehe niso zmeraj hudobne

V ameriškem časopisu sem brala tole pismo, ki ga je pisala neka gospa uredništvu:

«Uredniku NewYork Times!

Sem mačeha. Ko bi bila posebno občutljiva za zaničevanje, ki se je skozi stoletja nakopičilo na ženah, ki so mačehe, bi morala povestiti glavo, zakaj cele rodove se je družba navadila videti v mačehi vsiljenko, povzročujočo nesoglasje v življenju otrok, ki niso njeni.

Vživite se v težave mačehe, ki mora zbujati in negovati ljubezen v otrokih, rojenih iz druge matere. Iz žene, ki je delila ljubezen z možem, ki je zdaj njen. Zavedite se, da mora mačeha odstranjevati ovire in pregraje v mislih otrok. In dalje — deliti mora naklonjenost moža, ki ga ljubi, z otroki, ki so ji prav za prav tuji, a hkrati se mora naučiti ljubiti otroke, ki so otroci njenega

moža. Ljudje bi morali poznati in razumeti položaj, v katerem je mačeha. Uživati bi morala mnogo simpatij.

Pišem vam zato, ker menim, da vas bo to vprašanje zanimalo. Jaz, gospodinja in mati (ali moram izgovoriti besedo mačeha?), sem se pripravljena boriti za boljše spoznavanje.

Alice J. Cooper.»

Ko bi mogel, bi napisal gospe Cooperjevi lepo pismo ter ji povedal, da ni edina, ki je prišla v duševne razpore zato, ker ji je bilo usojeno ljubiti moža, ki ima že otroke. Spominjam se, da mi je nekoč, po mojem govoru v radiu, napisala mamica-mačeha prelepo in preprosto pismo, kako trpke trenutke preživlja, odkar so njeni dobri (nelastni) otroci prvič slišali in čitali v člankih in pesmih ter videli na gledališkem odru tisto vedno zaničevano mačeho. Otroci so jo imeli radi, zakaj skrbela je zanje kakor za svoje. Videla je v njih stvarce božje, čutila je v njih prvo družico svojega moža, ki pa je morala prežgodaj umreti. Otroci so jo ljubili, nič ni bilo med njimi, kar bi kalilo dobro razmerje, dokler niso prišle — povesti, pesmi, šola in gledališče s tisto «hudobno mačeho».

Zakaj se ne potrudimo, ne opišemo in zaslužno ozarimo dobre mačehe? Saj jih je prav toliko dobrih, kakor je dobrih lastnih mater. In na svetu so hudobne matere prav tako kakor hudobne mačehe.

Le ozrmo se, koliko je mater, ki se vedejo k lastnim otrokom kakor k tujim, kakor nevoščljiva bitja, za katera je beseda mati izgubila vsak pomen. Nasprotno pa so dobre mačehe, mačehe junakinje.

Dober okus

je posebna prednost odvajalnega sredstva Darmol. Vrhu tega deluje milo in brez bolečin. Zato uživajo odrasli in otroci radi Darmol

Opf. Reg. S. Nr. 7005/30

DARMOL

Ljubosumnost ni ljubezen, ljubezen je tu samo pretveza. Slaba pretveza. Ljubosumnost je varljiv občutek lastništva.

Če izjavi obtoženec pred sodiščem: «Nisem mogel živeti brez nje, zato sem jo ubil», navadno ta nespametna logika poroto preseneti in gane. Nihče se ne zave, da ta človek laže.

Ako bi bil odkritosrčen, bi rekel: «Ni hotela več živeti z menoj. Niti trenutek nisem mislil nanjo ali na njeno srečo. Mislim sem si: Ko ni več moja, bom vsaj preprečil, da ne bo nekoga drugega.»

Mnogo ljudi ve, da ljubosumnost ni ljubezen, in si misli, da je to le nekak izraz ljubezni do samega sebe: človek namreč noče biti niti poražen, niti smeščen. To je zelo slab izgovor.

Kaj trdijo moški, ko začenjajo ljubiti žensko? Da jim je samo ena edina stvar na svetu draga: sreča ženske, ki jo ljubijo. Za njeno srečo so pripravljeni živeti, umirati in ubijati. Zato bi ji morali, če jo res ljubijo in če ona ljubi drugega, privoščiti tega, čigar ljubezni je dala prednost.

Nekdo je dolgo časa dvoril neki ženski. Ko je že domneval, da je blizu cilja in da mu ona ljubezen vrača, mu je rekla: «Ničesar vam nočem prikrievati: ljubim drugega in bi rada z njim odpotovala. Rada bi vas pa še nekaj prosila: niti on, niti jaz nimava denarja za vožnjo. Ali bi nama hoteli pomagati?»

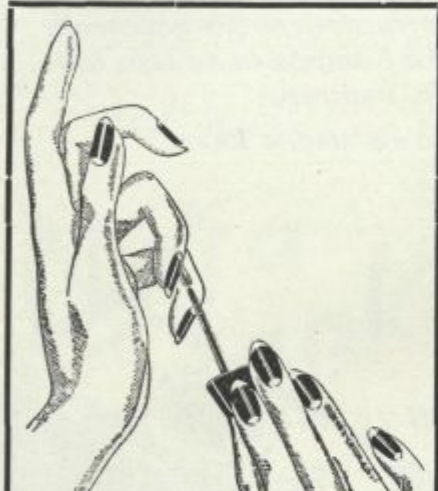
«Ali vas ima res rad? Mislite, da boste srečni z njim?»

«Svoje življenje hočem združiti z njegovim, to pa zato, ker mi je dal prepričevalen dokaz svoje ljubezni.»

«Bodite torej srečni z njim in vzemite, prosim, vse, kar imam. Zal mi je samo, da nisem tako bogat, da bi vama mogel obena zagotoviti kar najbolj zadovoljno življenje.»

Drugi dan zjutraj je sedel zapuščen ljubimec doma. Tiščal je obraz v dlani in tiho preiščal: «Zdajle že najbrže odhajata. Kako srečen je tisti mož... Morda bi jo mogel tudi jaz osrečiti; najbrže pa sem ji storil vse, kar sem mogel, da bi ji zagotovil srečo.»

Zdajci je nekdo pozvonil. Vrata so se odprla. Bila je ona: «Dragi prijatelj, nikoli nisem mislila na drugega ko na vas. Odpustite mi, da sem bila tako kruta; toda vedno sem dvomila o tem, da bi znal kak moški ženo res ljubiti. Zdaj sem se šele prepričala. Zato se pripravite na pot, odpotujeva skupaj...»

Poizkusite novi Cutex-lak za nohte! Namažete se na lahko. V steklenički se ne zgošči. Elegantne dame dajejo povsod prednost novim skladnim barvam.

»Rust«, »Old Rose« in »Robin Red«.

CUTEX

TEKOČI LAK ZA NOHTE

Ljubosumnost in ljubezen

Paris Soir je nedavno obširneje razpravljal o nepravilnosti občeveljavnih nazorov o ljubosumnosti. V uvodu je pisec opozoril na zanimivo dejstvo, da francoske porote po večini oprasčajo obtožence zaradi umora iz ljubosumnosti. Dobri porotniki baje navadno ugovarjajo: «Kaj naj storimo z njim (z njo)? Saj veste — ljubezen!» Ljubosumni ljudje so smešni, vzbujajo dojem, da se na vse pretege trudijo, da bi pozabili na svojo strastno vneto za ljubljeno osebo. Toda nikoli se pri njih ne moremo otresti dojma, da so čisto zaslepljeni po svojih «trasteh».

V resnici ti ljudje ne ljubijo. In tisti, katere mučijo s svojo ljubosumnostjo, vedo to najbolje. Če ljubosumni ljudje mučijo in naučujajo svojo okolico, si navadno v globini svoje duše mislijo: «Sovraži me, samo da si moja (ali moj)!»

LILAS CREME ZA PODNEVI IN PONOČI

je idealno sredstvo za nego kože in obraza. Po kratki uporabi da polti svežost in mehko. ČE SE HOČETE OBVAROVATI solnčnih peg, uporabite o pravem času LILAS CREMO in MILO. ČE HOČETE ODVRNITI škodljivi vpliv zraka in vetra, rabite samo preizkušano in znano LILAS DE CREME.

Pravo samo iz lekarne MR. L. GAYER, ZAGREB, Ilica 79.

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

ALKOHOLIK V HIŠI

prinaša nesrečo, prepir in siromaštvo.

Rešite ga,

ne da bi vedel!

Dr. A. Irving, dobrodelnik in predsednik društva za praktično pobijanje alkoholizma, pošlje vsakomur brezplačno knjižico v našem jeziku:

„Kako je mogoče na tihem izpreobrniti alkoholika, da še sam tega ne opazi.“

V njej so nasveti in recepti domačih neškodljivih pomočkov, ki si jih vsakdo lahko sam pripravi.

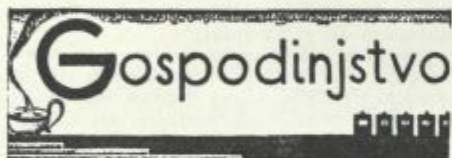
Dr. Irving ni trgovec in nič ne prodaja. Svojo knjižico pošlje brezplačno v dar.

Dobre ljudi pa prosijo, naj opozore družine alkoholikov na ta oglas. Pišite v materinskem jeziku v Pariz dru. Irvingu in priložite za poštino knjige dva mednarodna bona za odgovor, ki ju dobite na vsaki pošti za 6 din (torej 2 izvoda 12 din). Knjigo prejmete diskretno in franco brez carinskih stroškov.

Pišite tako, da čimprej rešite nesrečnega alkoholika

Naslov: Societe p. l. combat de l'alcool dr. A. Irving, departement 72 B. P. 32, Paris 10, Francija.

Na pisma v Pariz je treba nalepiti znamko za 4 din.

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Goveja juha z nastrgano kašo. 2. Govedina. Pečen krompir. Cvetačna omaka. 3. Češnjev kompot.

Zvečer: Šunkovi cmokj z gobovo omako.

Torek.

Opoldne: 1. Kolerabična juha (34). 2. Dušeno koštrunovo meso. Močnati žličniki. 3. Jagodove rezine.

Zvečer: Krompir v oblicah. Sirovo maslo. Kava.

Sreda.

Opoldne: 1. Paradižnikova juha z rižem. 2. Ocvrt kunec. Krompirjeva solata. 3. Ocvrte zdrobove ploščice.

Zvečer: Gobe z jajcem. Paradižnikova solata.

Četrtek.

Opoldne: 1. Goveja juha z možganskim žličniki. 2. Govedina. Krompir v kosih. Grahova omaka. 3. Rdeče jagode s sladkorjem.

Zvečer: Krompirjeve krpe. Solata.

Petek.

Opoldne: 1. Riž z graham. Solata. 2. Češnjev cmoki.

Zvečer: Špinača. Ocvrta jajca.

Sobota.

Opoldne: 1. Zelenjavni ragu. 2. Palačinke z gobami. Kumarčna solata na angleški način.

Zvečer: Praženec. Češnjev kompot.

Nedelja.

Opoldne: 1. Grahova juha. 2. Piščanec v papriki (211). Široki rezanci. Solata. 3. Češnjev kolač iz vzhajanege testa.

Zvečer: Šunka. Francoska solata (375). 2. Jagode s smetano.

Številke v oklepajih pomenijo številko recepta v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recept.

Šunkovi cmoki z gobovo omako.

Tri četrti kilograma krompirja skuhamo, še vročega olupimo in takoj dobro zmečkamo. Potem mu pridenemo ščepec soli, 20 dkg na drobno zrezane gnjati ali pa kuhanega prekajenega mesa, 10 dkg pšeničnega zdroba, 10 dkg pšenične moke, 6 dkg masti in 2 jajci ter zamesimo iz tega gladko testo. Ko testo pol ure počiva, naredimo iz njega osem cmokov, ki jih kuhamo počasi v slanem kropu 15 do 20 minut, ne da bi posodo pokrili. Kuhane cmoke odcedimo in jih serviramo s solato ali pa z gobovo omako.

Gobova omaka: Na 5 dkg presnega masla ali pa masti zarumenimo 3 dkg moke, dodenemo majhno, drobno sesekljano čebulo, ki smo jo zmešali s sesekljanim peteršiljem, potem 10 dkg na tenko zrezanih gob, ščepec kumine, popra in pol stroka zmečkanega česna. Vse to dobro prepražimo in prilijemo nato žličko kisa, lahko pridenemo tudi nekoliko paradižnikove mezge, zalijemo z vodo (od cmokov), osolimo in dobro prekuhamo. (Po «Wiener Küche».)

Jagodove rezine.

3 rumenjake, 18 dkg presnega masla, 18 dkg sladkorja, 12 dkg moke, 6 dkg neolupljenih zmletih mandeljnov, sok in olupek od polovice limone in žličko ruma dobro vmešamo in pridenemo potem še trd sneg od treh beljakov in nožev konic pecilnega praška. To zmes namažemo na dobro pomazano pekačo in spečemo. Ko je testo pečeno in hladno, ga obložimo z osladkano raztepeno sladko smetano, ki smo ji primešali rdeče jagode, in ga razrežemo na rezine. Namesto smetane naredimo lahko tudi trd sneg, kateremu primešamo vaniljevega sladkorja in nato še rdečih jagod, ga namažemo na testo in postavimo še enkrat v pečico, da se sneg strdi, potem ga pa narežemo na rezine.

Ocvrte zdrobove ploščice.

V pol litru mleka zavremo 2 dkg masla, zakuhamo deset dkg pšeničnega zdroba, pridenemo 8 dkg sladkorja in kuhamo tako dolgo, da se zgosti. To zmes stresemo potem na mokro desko, in ko je hladna, oblikujemo iz nje primerne ploščice, ki jih pomočimo v jajcu, povajamo v drobtincah in nato ocvremo na vroči masti. Ploščice potresemo nazadnje s sladkorjem, v sredino vsake pa denemo kupček kakršnekoli mezge.

Možganski žličniki.

10 dkg možganov očistimo in sesekljamo. Na 1 dkg masti opravimo 1 dkg čebule in prepečemo na njej možgane. Potem vmešamo 2 dkg masti, 1 jajce, na drobno sesekljane peteršilja, oprazene možgane, sol, poper in 5 dkg drobtinic. Iz te zmesi zajemamo žličnike, ki jih skuhamo na mesni juhi.

*Čemu tako
nervozni?*

Zdravi, krepki živci so neprecenljivo premoženje, s katerim je treba varčno ravnati. Zato toliko zdravnikov svetuje kavo Hag, ki varuje živce in dopušča globok in krepilen spanec. Poskusite torej tudi Vi enkrat s kavo Hag. Ta najfinejša kofeina prosta zrnata kava je tako dobra in zdrava, da ji boste stalno dajali prednost pred drugimi.

KAVA HAG
VARUJE VAŠE SRCE!

Krompirjeve krpe.

Prej ta dan skuhamo ½ kg krompirja, ki ga drugi dan nastrgamo s strgalnikom. Na 2 dkg vroče masti opravimo košček na drobno sesekljane čebule in nekoliko peteršilja. To primešamo nastrganemu krompirju in dodamo še eno jajce, soli, belega popra in 15 dkg moke ter zamesimo iz tega gladko testo. To testo narežemo na kose, ki so veliki kakor jajce, in razvaljamo vsakega na 3 do 5 mm debele mlince, ki jih spečemo z obeh strani na masti kakor palačinke, da so zlatorumeni. Preden jih postavimo na mizo, jih pregnejo na pol in posolimo. Serviramo jih s solato, z zelenjavo, s kislim zeljem ali pa s sardelno omako.

Zelenjavni ragu.

Korenje, kolerabice, krompir in grah ali pa stročji fižol osnažimo, zrežemo in skuhamo napol v slani vodi, kateri smo pridali žličko masti. Medtem zrežemo teletino ali pa svinjino kakor za guljaž, jo osolimo, potresemo z moko in opravimo na masti. Potem dodenemo malo popra in kumine ter zalijemo meso z vodo, v kateri smo kuhali zelenjavo. Ko je meso mehko, mu pridenemo še zelenjavo in skuhamo vse skupaj do kraja. Na to juho zakuhamo lahko žličnike ali pa trgance.

Kumarčna solata na angleški način.

Kumare olupimo, zrežemo v podolgovate rezine in jih zmešamo s papriko, soljo in poprom. Ko kumare pol ure stoje, odlijemo vodo in naredimo iz njih solato s kisom in oljem. Kumare garniramo s trdo kuhanimi jajci, ki jih zrežemo na rezine, s peteršiljem in z rdečo redkvico.

Češnjev kolač iz vzhajanege testa.

Iz 10 dkg presnega masla, 1 jajca, 20 dkg moke, 2 dkg vzhajanege kvasa, nekoliko soli, sladkorja in mlačnega mleka naredimo mehko testo, ki naj vzhaja. To testo denemo potem v dobro namažano pekačo, nanj pa potresemo črnih češenj, nekoliko sesekljanih mandeljnov in sladkorja, pa pustimo, da še enkrat vzhaja. Preden denemo kolač v pečico, ga pokapamo z raztopljenim presnim maslom. Ko je pečen, ga zrežemo na štirioglate rezine ter serviramo gorkega ali pa mrzlega.

Gospa! Ne bodite neprijateljica sama sebi!

Mar ne veste, da je

HERSAN-čaj

pri obolenjih želodca, jeter in ledvic dobro sredstvo?

Obolenja ob premeni in bolečine pri mesečnem perilu (menstruaciji) ublaži **HERSAN-čaj!**

Ali Vas ovira debelost? Ali hočete biti vitki?

Potem pijte **HERSAN-čaj!**

Čemu bi trpeli bolečine zaradi revmatizma in protina, če ni treba?

HERSAN-čaj je sredstvo, ki Vam lahko olajša muke.

HERSAN-čaj pomaga pri poapnenju žil (arteriosklerozi) in zlati žili (hemoroidah).

HERSAN-čaj se dobiva v vseh lekarnah samo v originalnih omotih.

Zahtevajte brezplačno brošuro od tvrdke

**RADIOSAN, Zagreb,
Dukljaninova ulica 1**

Reg. min. soc. pol. in nar. zdr. št. 19.434/3.

Ali se dobra jajčarica lahko že na pogled spozna?

Prav lahko. Dobra jajčarica je namreč nenavadno živahna in gibčna in skoraj nikoli ne miruje, posebno z glavno. Takšna kokoš si pridno išče hrane, gre tudi dostikrat prav daleč od doma, pride pa hitro, če jo pokličemo, kadar krmimo. Je pazljiva, radovedna in krotka, prijeti se pa ne da rada. Lahnega dežja se ne boji. Zjutraj se zgodaj zbudi in hodi kesno spat. Od desetih žitnih zrn, ki jih stresemo po tleh, pobere dobra jajčarica šest, slaba pa štiri.

Kam naj bo obrnjena kurnica?

Najbolje je, če postavimo kurnico tako, da je obrnjen njen prednji del z okni proti jugovzhodu, ker prihaja spomladi odondod največ solnca, poleti pa

ni vročina prevelika. Ako bi pa to ne bilo mogoče, obrnimo kurnico proti jugu ali vzhodu, in če ni drugače, tudi proti zapadu, nikdar pa ne proti severu, zakaj potem bi ne prišlo v kurnico prav nič solnca, ki tako koristi kokošim in uničuje bolezenske klice.

Ali je treba kurnico spomladi in jeseni, ko jo korenito očistimo, tudi razkužiti in s čim?

To je vsekakor zelo koristno, če ne celo neogibno potrebno. Za razkuževanje so primerni zlasti lizol, kreolin, karbol in kinazol, ki jih razredčimo z vodo ali pa z zmesamo z apnico. Na liter vode denemo 1 do 2 žlici tega ali onega razkuževalnega pomočka. To mešanico namažemo potem s čopičem po kurnici ali jo pa z njo poskropimo.

Mešanica, ki posebno pomaga proti mrčesu, je pa tale: en del petroleja zmešamo s tremi deli kropa in raztopimo v tem 1 odstotek naftalina ali pa 2 odstotka enega izmed zgoraj naštetih razkuževalnih pomočkov.

Gredi, na katerih perutnina sedi, lahko namažemo tudi kar s samim petrolejem.

Gizela Urbanova:

PODJETNICE

Bolj ko kje drugod je v Ameriki razširjena samostojna ženska, ki noče biti uslužbenka, temveč čuti v sebi moč, da si lahko zagotovi svoj obstanek z lastnim podjetjem.

«S svojim delom sem tako srečna, da bi ne zamenjala z nobeno drugo žensko. Ni prijetnejšega, kakor če se človek sam vzdržuje.» Tako pravi marsikatera ženska, zlasti lastnice lepotilnih salonov. Ženske vodijo tudi restavracije in hotele, pralnice in čistilnice, posredovalnice, potovalne pisarne, garaže, bencinske postaje, špedicije, posebno pa čajne salone. «Voditi čajni salon ni lahko. Kolikokrat moram biti na nogah od petih zjutraj do desetih zvečer — celo ob nedeljah in praznikih.» «Žene morajo pa res tudi o kuhi nekaj razumeti. Marsikateri ženski se zdi važnejša dekoracija prostorov kakor zadovoljitev želodcev njenih gostov. To je napaka, ki je maščuje, je mnenje neke gospe, ki žanje lepe uspehe.

Odkar ni negovanje lepote več prednostna pravica bogatih gospa, temveč se je demokratiziralo, redi dobro spretno ženske. Ženske izdelujejo v svojih obratovnicah konzerve, pecivo in delikatesne specialitete. Neka tvorničarka slaščic trdi v odgovoru na veliko razpisano anketo, da je njen poklic «krasno torišče za ženske». Pravi, da je začela svoj posel z «majhno količino sladkorja», zdaj pa plačuje mezdo že tri sto osebam. Med izdelovalkami travov in vezi za steznike in nogavice slovi neka ženska po posebni specialiteti: ona zna popraviti tudi oksaste in iksaste noge.

Lahko prebavljiva, čokoladnega okusa, ne zapira. V Ka-Abi je tropično solnce! Ka-Aba vsebuje redilne soli kot materino mleko.

Zdravi in bolani, otroci in odrasli so navdušeni s Ka-Abo, ki poleg finega užitka daje moči in osvežuje telo in duh.

Ka-Aba je vedno gotova za uporabo. Na prodaj v trgovinah živi v originalnih zav. 1/2 kg (Din 7.-) in 1/4 kg (Din 14.-). Kupite še danes ravček Ka-Abe, ali zahtevajte (prilož. znamko Din 1.- za poštnino) brezplačni vzorec od tvrdke: Kava Hag d. d., oddelek Ka-Aba, Zagreb 1, pošt. pred. 158.

Tudi med poljedelkami so specialiste. Tu so gojiteljice kokoši, ki dajejo na trg samo določeno pasmo kokoši, ali gojiteljice cvetic in sadja. Ena izmed njih je sadila na velikih, neobdelanih zemljiščih samo črešnje, ki slovijo daleč naokoli.

Neka ženska iz množice vrlih Američank svetuje: «Vi morate svoj posel dobro poznati in razumeti, potem lahko startate.» In prav ima.

Nihče me ne more prepričati, da je praženi ječmen, ki se dobiva dandanes kot odprto blago na tehtnico ali v raznih zavitkih, isto, kar je Kneippova sladna kava!

«Kneippova sladna kava», ki je zdrava, izdatna in tečna za otroke kakor za odrasle, se dobi samo v originalnih kartonskih zavitkih s sliko znanega župnika Kneippa!

Komur je mar svojih zob in neče, da bi se mu uničili, naj uporablja pri vsakdanji negi zeb zobno pasto Solvolith. Zobna pasta Solvolith je edina zobna pasta, ki ima v sebi karlovarsko sol. Ta omehta pogubni zobni kamen in ne pusti, da bi se naredil nov. Zobna pasta Solvolith je zaščitnica Vaših zob. Zdravniki jo priporočajo že 35 let.

Prvi vtisk je najtrajnejši — ta pa je odvisen največ od tega, kakšne zobe imate. Samo negovani zobje napravljajo simpatičen dojem, a čist dih se pri obdevanju z ljudmi prijetno občuti. Ni mogoče, da bi pri negi svojih zob ne uporabljali Odola L 83. Samo Odol L 83 ima ta ugodni dvojni uspeh: po njem imate čist dih, hkrati pa razkužuje tudi usta in zobe. Odol L 83 uničuje bakterije in je antiseptičen.

TEGA NISTE VEDELI? Potem najbrže tudi niste vedeli, kako je «Pravi Franck» zdrav za prebavo, za ledvice in za jetra. «Pravi Franck» se izdeluje namreč iz plemenite cikortijeve rastline, ki je po znanstveni ugotovitvi bogata zdravju koristnih tvarin. «Pravi Franck» k vsaki kavi!

Naročilna za list s krojno prilogo in 5 gospodinjskih knjig: za vso leto Din 105.—, za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.

Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinjska knjiga Din 90.—.

Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—, Deset breširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisli se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajskova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Predstavniki: Josip Strukelj v Ljubljani.

Zdi se čudež,

*a se da
znanstveno
razložiti*

**Verodostojne fotografije
kažejo, kaj vse lahko to
novo presenetljivo odkritje
napravi za VAS**

V enem samem kratkem tednu! Tisoče navdušenih žena je postalo za mnogo let mlajših. Brazde in gube so popolnoma izginile. Za žene je to čudež, za moderno znanost pa samo nov trijumf dolgoletnega raziskavanja. Učenjaki so ugotovili, da gube nastanejo zaradi tega, ker izgubi koža, ko postanemo starejši, gotove življenjske sestavine. Vrnite koži te dragocene sestavine, pa bo spet postala sveža in mlada. To je presenetljivo odkritje dunajskega vsučiliškega profesorja dr. Stejskala. Njegov ekstrakt

živih kožnih stanic, imenovan »Biocel«, je zdaj v kremi Tokalon rožnate barve. Uporabljajte to kremo vsak večer. Ona redi in pomlajuje Vašo kožo, ko spite. Gube hitro izginejo. V enem tednu boste videli za deset let mlajši. Podnevi pa uporabljajte brano za kožo Tokalon bele barve. Ona odstranjuje zajedalce in zožuje razširjene žilnice. Najtemnejšo in najodpornejšo kožo napravi v nekaj dneh nežno, belo in mehko. Uspeh je zajemčen, ali pa se denar vrne.

KLISJEJE

ENO IN VEČ BARVNE

JUGOGRAFIKA

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23

S.S. Bata

Din 59.-

Din 19.-

Garnitura
Din 79.-

Bata